فرهنگ توصیفی اصطلاحات بیت کوین

ويراست اول

وبسایت منابع فارسی بیت کوین

سخنی با خوانندگان

پیش نیاز درک بیت کوین کسب اطلاعات پایهای در حوزههای متعددی است که لزوماً ارتباطی با یکدیگر ندارند و این مسأله دشواری کسب دانش را برای افرادی که به تازگی با این پدیدهٔ نوظهور آشنا می شوند، دو چندان می کند. بیت کوین محل تلاقی علوم ریاضی و رمزنگاری، علوم کامپیوتر، اقتصاد، علوم سیاسی و اجتماعی است که هر کدام لغات و اصطلاحات مربوط به خود را دارند و یادگیری آنها به صرف زمان و مطالعهٔ زیادی نیاز دارد.

ما در سایت منابع فارسی بر این باوریم که در دسترس بودن فرهنگ لغاتی که اصطلاحات مرتبط با بیت کوین به زبانی ساده در آن توصیف شده باشند، در راه یادگیری و درک بیت کوین کمک بزرگی به علاقه مندان خواهد کرد. اگر مایل به مشارکت در گردآوری این فرهنگ هستید، از طریق ایمیل سایت با ما در ارتباط باشید.

این فرهنگ لغات با مجوز «مالکیت عمومی» منتشر میشود و بازنشر آن به هر شکل آزاد است.

الف. آزاد

پاییز ۱۴۰۰

تقدیم به ضیاء صدر

51 Percent Attack

اگر یک فرد یا نهاد متقلّب بخواهد تراکنشی را به نفع خود از یکی از بلاکهای زنجیرهٔ بیت کوین حذف یا به آن اضافه کند، باید اثبات کار بلاک مورد نظر و همهٔ بلاکهایی که بعد از آن ایجاد شدهاند را دوباره از اول محاسبه کند. علاوه بر این، برای متقاعد ساختن نودهای شبکه، مبنی بر معتبر بودن بلاکهایی که به تازگی ایجاد شدهاند، باید بلاکهای جدید را سریع تر از همهٔ ماینرهای حاضر در شبکه تولید کند. زیرا نودهای شبکهٔ بیت کوین همواره طولانی ترین زنجیرهای که دارای بیشترین اثبات کار است را به عنوان زنجیرهٔ معتبر قبول می کنند.

یک ماینرِ متقلّب، برای رسیدن به این هدف باید ۵۱ درصد از قدرت استخراج شبکهٔ بیت کوین را در اختیار داشته باشد. به عبارت دیگر، توان محاسباتی او باید از مجموع توان محاسباتی سایر ماینرها بیشتر باشد. اجرای چنین حملهای روی شبکهٔ بیت کوین تقریباً ناممکن است، بنابراین شبکهٔ بیت کوین در برابر کلاهبرداری و برگشت خوردن تراکنشها مصون است. برگشتناپذیری تراکنشها بدان معنی است که بازپس گیری بیت کوینهای ارسال شده -پس از تأیید- بههیچوجه ممکن نیست.

ترس از حملهٔ ۵۱ درصد باعث می شود که میزان توان هش موجود در شبکه اهمیت داشته باشد، زیرا نرخ توان هش موجود در شبکه در واقع نمایانگر کل ظرفیت استخراج شبکهٔ بیت کوین است و هرچه این عدد بیشتر باشد، اجرای یک حملهٔ ۵۱ درصدی گران تر خواهد بود. بنابراین میزان توان هشِ موجود در شبکه، معیاری برای سنجش امنیت شبکه در برابر حملهٔ ۵۱ درصد است.

آدام بک

آدام بک یک متخصص علم رمزنگاری و یک سایفرپانک است. او در سال ۱۹۷۰ در شهر لندن به دنیا آمد و در حال حاضر در کشور مالتا زندگی می کند. او سیستم «هَش کَش» را برای مقابله با اسپم طراحی و پیاده سازی کرد و این سیستم امروزه در صنعت استخراج بیت کوین و برخی از آلت کوین ها مورد استفاده قرار می گیرد. وی از اولین افرادی است که روی بیت کوین مشغول به کار شد و در سال ۲۰۰۹ شخص ساتوشی ناکاموتو با او تماس گرفته و نظر او را در مورد استفاده از هَش کَش در بیت کوین جویا شده بود. او یکی از بنیان گذاران شرکت بلاک استریم است. این شرکت در گذشته یکی از مشارکت کنندگان اصلی در بهبود نرم افزار بیت کوین بوده است.

آدام بک به عنوان مدیر عامل شرکت بلاک استریم این شرکت را به یکی از توسعه دهندگان پیشرو در شبکهٔ لایتنینگ، زنجیرهٔ جانبی «لیکوئید»، و دیگر پروژه های جالب، تبدیل کرد. مشارکت او در بیت کوین و علم رمزنگاری او را امروز به یکی از کارشناسان اصلی این حوزه تبدیل کرده است. او به طور فعال در مورد موضوعاتی از قبیل حریم خصوصی، مقیاس پذیری بیت کوین، و آیندهٔ توسعهٔ بیت کوین سخنرانی هایی برگزار می کند.

Adaptor Signature

امضاى تطبيقى

یک امضای تطبیقی امضایی است که به منظور افشای یک دادهٔ مخفی با یک امضای اولیه ترکیب می شود. امضای تطبیقی به دو طرف یک معامله اجازه می دهد بدون نیاز به اعتماد میان طرفین، دو تکه دادهٔ حساس را در زمان مناسب برای یکدیگر افشا کنند. این روش در معاملات همزمان، مانند مبادلات تهاتری کاربرد دارد.

می توان با یک دادهٔ محرمانه، یک امضای تطبیقی، و یک امضای معمولی یک امضای تطبیقی ایجاد

کرد. با معلوم بودن هر ۲ داده از ۳ دادهٔ این چیدمان، می توان سومی را محاسبه کرد. یک ویژگی قدر تمند امضاهای تطبیقی این است که یکی از طرفین معامله می تواند بر اساس یک داده محرمانه یک امضای تطبیقی خود را بر اساس همان یک امضای تطبیقی خود را بر اساس همان داده ها تولید کند بدون اینکه نیاز باشد از داده های محرمانهٔ طرف مقابل اطلاع داشته باشد.

به عنوان مثال، آوا و بابک قصد دارند یک بیت کوین با یکدیگر تهاتر کنند. ابتدا، آوا یک امضای تطبیقی از تراکنش امضاء نشدهای که ۱ بیت کوین به بابک ارسال می کند را به او می دهد. این تراکنش هنوز توسط آوا امضاء نشده است، بنابراین هنوز امکان منتشر شدن روی شبکهٔ بیت کوین را ندارد، ولی به مقدار محرمانهای که در آن وجود دارد پایبند است. در مرحلهٔ بعد، بابک تراکنشی ایجاد می کند که در آن ۱ بیت کوین به آوا ارسال می شود. بابک می تواند امضای تطبیقیِ خود را با استفاده از امضای تطبیقیِ آوا بسازد. این امضای تطبیقی به همان مقدار محرمانه پایبند است، هرچند بابک از آن اطلاع ندارد. بابک تراکنش خود و امضای تطبیقی خود را با آوا به اشتراک می گذارد.

از آنجا که آوا امضای تطبیقی و دادهٔ مخفی را در اختیار دارد، قادر است امضای تراکنش بابک را تولید کند و با ارسال تراکنش به شبکه، ۱ بیت کوین خود را مطالبه کند. بابک به محض مشاهدهٔ تراکنش امضا شدهاش روی زنجیرهٔ بیت کوین، می تواند با استفاده از امضای تطبیقی و امضای اولیهٔ خود، دادهٔ مخفی را محاسبه کند. با استفاده از این دادهٔ مخفی او می تواند امضای تراکنش آوا را بدست آورد. بابک اکنون می تواند تراکنش آوا را امضاء و او نیز ۱ بیت کوین خود را با ارسال این تراکنش به شبکه مطالبه کند.

آدرس

آدرس برای دریافت بیت کوین بکار گرفته می شود و به صورت رشته ای از حروف و اعداد به نمایش در می آید. معمولاً مفهوم آدرس و کلید عمومی به جای یکدیگر بکار گرفته می شوند ولی آدرس درواقع هَشِ یک کلید عمومی است. در حال حاضر برای دریافت بیت کوین از آدرس ها، و نه کلیدهای عمومی استفاده می شود. از نظر فنی یک آدرس علاوه بر هشِ کلید عمومی، اطلاعات بیشتری را در خود ذخیره می کند. کاربران می توانند توسط یک کیف پول بیت کوین به هر مقدار که نیاز داشته باشند، آدرس تولید کنند. کاربران کیف پول ها همچنین قادرند به آدرس های دیگران

بیت کوین ارسال کنند. هنگامی که بیت کوین به یک آدرس ارسال می شود، فقط صاحب کلید خصوصیای که این آدرس از آن مشتق شده، قادر به خرج کردن یا ارسال آن برای دیگران است.

پیشنهاد می شود برای حفظ حریم خصوصی از یک آدرس دو بار برای دریافت بیت کوین استفاده نشود. هروقت قصد دریافت بیت کوین دارید، باید از یک آدرس جدید که توسط کیف پول شما ساخته شده است استفاده کنید.

از نظر فنی، هر آدرس نمایندهٔ یک اسکریپت است و برای نشان دادن نوع اسکریپت خود کُدبندی، و یک پیشوند مشخص به آن اضافه می شود. آدرسهای قدیمی از روش کُدبندی بیس-<u>۵۸</u> استفاده می کنند و اگر هش یک کلید عمومی باشند، به آنها آدرسهای نوع <u>P2PKH</u> گفته می شود و با شمارهٔ «۱» شروع می شوند. آدرسهای قدیمی به ندرت هش یک اسکریپت هستند و در این صورت با شمارهٔ «۳» شروع می شوند. در حال حاضر همهٔ آدرسهای نسخهٔ صفر <u>سگویت</u> از روش کُدبندی بی بیشوند «bc1g» شروع می شوند.

هنگامی که یک کاربر آدرسی را در کیف پول خود وارد می کند و قصد ارسال بیت کوین به این آدرس را دارد، کیف پول نوع آدرس را بررسی و اسکریپت موردنیاز را تولید می کند. این اسکریپت موردنیاز و تولید می کند. این اسکریپت موردنیاز و scriptPubKey نامیده می شود و به مقدار بیت کوینی که باید به این آدرس ارسال شود اضافه می شود. این دو داده، یعنی مقدار بیت کوینی که قصد داریم ارسال کنیم، و scriptPubKey در کنار هم، یک خروجی تراکنش را می سازند.

Air-Gapped

یک کامپیوتر یا کیف پول بیت کوین ایزوله به دستگاهی گفته می شود که هیچ گونه رابطی برای اتصال به شبکهٔ محلی یا شبکهٔ جهانی اینترنت نداشته باشد. اغلب کامپیوترها حتی اگر از طریق کابل یا شبکهٔ وای فای به اینتنرنت متصل نباشند نیز دارای سخت افزار مورد نیاز برای اتصال به اینترنت هستند، و این به تنهایی یک آسیب پذیری امنیتی محسوب می شود. برای رفع این مشکل و فراهم کردن شرایط ایده آل غالباً این دستگاه ها بدون سخت افزارهای ارتباطی شبکه طراحی می شوند یا این

سخت افزارها بعداً توسط کاربران به صورت فیزیکی از آنها جدا می شوند. دسترسی غیر مجاز به داده ای که در یک محیط ایزوله نگهداری می شود عملاً غیر ممکن است.

کاربران بیت کوین و همچنین شرکتهای سازندهٔ کیف پولهای سختافزاری امن بیت کوین از این روش برای نگهداری و محافظت از کلیدهای خصوصی استفاده می کنند. با به کار گیری از تراکنشهایی که امضا آنها ناقص هستند و کیف پولهای ناظر می توان یک کلداستوریح تکامضایی یا چندامضایی ایزولهٔ بیت کوین را راهاندازی کرد. در این روش ارتباط بین دستگاه ایزوله و دستگاهی که به اینترنت متصل است از طریق کدهای کیو آر و دوربین صورت می پذیرد و ویژگی کاربردی بودن کیف پول در کنار امنیت کلید خصوصی همزمان برای کاربر کیف پول فراهم می شود. برای راهاندازی یک کیف پول ایزوله می توان از روشهای متن بازی که کیف پولهای نرمافزاری و یک لپتاپ را برای ایجاد یک کلداستوریج امن با یکدیگر ترکیب می کنند، و همچنین برخی از کیف پولهای سختافزاری موجود در بازار استفاده کرد.

آلت کوین

پس از ظهور بیت کوین، شبکهٔ غیرمتمر کز و سیستم پرداخت همتا-به-همتای آن الهام بخش پدید آمدن یک کلاس دارایی جدید شد. بازارهای کریپتو کارنسی در نتیجهٔ موفقیت بیت کوین پدید آمدند و این بازار در حال حاضر شامل هزاران پروژه مختلف است. به این پروژهها و کوینها که از سال ۲۰۱۱ و به منظور از نو اختراع کردن بیت کوین و اضافه کردن ویژگیهای جدید به آن بوجود آمدهاند، آلت کوین گفته می شود. نخستین آلت کوین در آوریل سال ۲۰۱۱ و با به خدمت گرفتن کُد و سیستم بلاک چین بیت کوین به وجود آمد و Namecoin نام داشت.

هیچکدام از جایگزینهای بیت کوین که از سال ۲۰۱۱ به بعد در حال معرفی شدن هستند، نتوانستند به قیمت، کاربری، و یا امنیت بیت کوین نزدیک شوند و بهصورت عمومی مورد استفاده قرار گیرند. یکی از مهم ترین دلایل این امر متمرکز بودن این پروژهها است.

ناشناس Anonymous

ناشناس به فردی می گویند که هویت واقعی اش مشخص نیست. یک فرد ناشناس از نام مستعار استفاده می کند و هویت خود را برای انجام فعالیتهای عمومی فاش نمی کند. ناشناس بودن و ناشناس ماندن در عصر اینترنت بسیار دشوار است زیرا تقریباً همهٔ خدمات بانکها، کارفرمایان، رسانههای اجتماعی، و شرکتهای تلفن منوط به ارائه اطلاعات هویتی شخصی است.

Application-Specific Integrated Circuit (ASIC)

مدارهای مجمتع با کاربرد خاص (ایسیک)

ریز تراشه ای است که برای یک کاربرد خاص ساخته شده است. ماینرهای ASIC بیت کوین، سخت افزاری هستند که این تراشه ها درون آن ها قرار گرفته است و فقط به منظور هَ<u>شِ</u> کردن بلاکهای زنجیره و پیدا کردن یک عدد اثبات کار معتبر بکار گرفته می شوند. در اصل تنها کاربرد این ریز تراشه ها اجرای عملگر SHA-256 روی سربرگ بلاکهای زنجیرهٔ بیت کوین است.

از آنجا که امروزه صنعت استخراج بیت کوین به یک صنعت بزرگ تبدیل شده، سختی شبکه به حدی افزایش یافته است که دیگر بکارگیری از CPU یا GPU برای استخراج بیت کوین سود آور نیست. در صنعتی که کوچکترین بهبود در کارایی ابزارهای استخراج موجب برتری می شود، بکارگیری از تراشه ای که فقط برای انجام یک کار بخصوص طراحی و ساخته شده است برای افرادی که در صنعت استخراج بیت کوین مشغول هستند دستاوردهای بزرگی به دنبال دارد. دلیل انفجار توان هشِ شبکهٔ بیت کوین نو آوری های سریعی است که در طول دههٔ گذشته در صنعت امتخراج بیشتر امنیت بیت کوین شده است.

نود آرشیوی

همهٔ نود (گره)های شبکهٔ همتابه-همتای بیت کوین به منظور ایجاد مجموعهٔ خروجیهای خرجنشده، تمام بلاکها و تراکنشها را از اولین (بلاک پیدایش) تا آخرین بلاک مورد بازبینی قرار می دهند و درستی آنها را بررسی می کنند که به آن دانلود زنجیرهٔ بلاک برای بار اول گفته می شود. پس از پایان یافتن این مرحله ذخیره کردن یا نکردن بلاکهای زنجیرهٔ بیت کوین بستگی به نیازهای فرد یا شرکتی دارد که نود (گره) مورد نظر را راهاندازی کرده است. این موضوع نود آرشیوی که همهٔ بلاکهای زنجیره را ذخیره می کنند و نودهای کم حجم شده که آنها را پس از اعتبار سنجی نادیده می گیرند و ذخیره نمی کنند متمایز می کند.

برای استخراج سابقهٔ تراکنشهای یک کیف پول بیت کوین پس از بازیابی آن برای اولین بار، و همچنین راهاندازی یک بلاک اکسپلورر با امکانات کامل به یک نود آرشیوی نیاز است. نودهای آرشیوی وظیفهٔ ارسال بلاکها به نودهایی که به تازگی به شبکه می پیوندند و در مرحلهٔ دانلود زنجیرهٔ بلاک برای بار اول هستند را نیز بر عهده دارند که خود موجب بالا رفتن ترافیک مصرفی نودهای آرشیوی می شود. تنظیم، یا اعمال محدودیت بر روی مقدار ترافیک ارسالی به شبکه، در اختیار مسئول نود (گره)ها است.

Austrian School Of Economics

مكتب اقتصادى اتريش

این تئوری اقتصادی در اواخر قرن نوزدهم توسط اقتصاددانان اتریشی توسعه یافت. این تئوری برای تعیین ارزش یک کالا، بر روی اهمیت کاربرد آن برای مصرف کننده تأکید دارد. این تئوری جدید ارزش توسط کارل منگر در سال ۱۸۷۱ منتشر شد. دقیقاً همان سالی که ویلیام استنلی جونز، اقتصاددان انگلیسی به طور مستقل نظریهٔ مشابهی را منتشر کرد.

منگر معتقد بود که ارزش، یک مقولهٔ کاملاً سلیقه ای است: ارزش یک محصول در توانایی آن برای بر آورده ساختن نیازهای انسانی تعیین می شود. علاوه بر این، هرچه یک محصول فراوان تر باشد، برای مصارفی که از اهمیت کمتری برخوردارند مورد استفاده قرار خواهد گرفت. هرچه یک محصول کمیاب تر شود، مصارف کم اهمیتی که از آن می شده نیز کم کم منسوخ می شوند. (این ایده

مربوط به قانون تقاضا می شود که می گوید زمانی که قیمت چیزی افزایش می یابد، تقاضای آن از طرف مردم کم می شود. این قانون یکی از مهم ترین قوانین اقتصاد است).

نظریهٔ ارزش برای «معمای الماس و آب» پاسخی ارائه می کند. این پارادو کس توسط آدام اسمیت مطرح شد، اما خود او قادر به حل آن نبود. اسمیت به این نکته اشاره کرد که هرچند زندگی بدون آب ممکن نیست و هر انسانی می تواند بدون الماس به زندگی خود ادامه دهد، اما الماس از آب بسیار ارزشمندتر است. تئوری «کاربرد حاشیهای» ارزش، این پارادو کس را حل می کند. در کل آب بسیار ارزشمندتر از الماس است و هر فرد فقط از یک مقدار مشخص از آبی که به دستش می رسد برای زنده ماندن استفاده می کند. اما چون آب در طبیعت فراوان، و الماس کمیاب است ارزش حاشیه ای ۱۰۰ میلی لیتر آب بیشتر است.

این ایده که ارزش یک کالا بر اساس کاربرد این کالا برای صاحب آن تعیین میشود با تئوری ارزش کارل مارکس که ادعا می کند ارزش هر کالایی بر اساس مقدار کاری که برای ساخت آن انجام گرفته محاسبه میشود، در تناقض است.

بی –مانی B-money

یکی از اولین پیشنهادهایی است که برای ایجاد یک «سیستم پول نقد غیرمتمرکز و ناشناس» توسط فردی به نام وی دای در نوامبر سال ۱۹۹۸ میلادی در گروه ایمیلی سایفرپانکها مطرح شد. ساتوشی ناکاموتو ده سال بعد در وایت پیپر بیت کوین به این روش پیشنهادی وی دای ارجاع داده است.

مقالهٔ پیشنهادی بی-مانیِ وی دای از دو پروتکل تشکیل شده بود. پروتکل اول برای خلق پول، از روش اثبات کاری که بر پایهٔ هَش کَشِ بنا شده بود استفاده می کرد. روشی که در ماه مه سال ۱۹۹۷ میلادی در همان گروه ایمیلی توسط آدام بَک پیشنهاد شده بود. در این پروتکل تراکنشهای نقل و انتقال پول به همهٔ حاضرین شبکه که یک نسخه از حساب همه را در اختیار دارند ارسال می شود، اما در صورت بروز اختلاف میان طرفین، به یک نفر سوم در مقام داور نیاز است.

پروتکل دوم شامل زیرمجموعهای از شرکت کنندگان در شبکه می شد که با عنوان خدمت رسانان (سرورها) شناخته می شوند. هرکس می تواند با گرو گذاشتن مبلغی به عنوان و ثیقه به یکی از این سرورها تبدیل شود. این و ثیقه برای اطمینان از درست کاری سرور در نظر گرفته شده بود و در صورت رعایت نشدن قوانین پروتکل مبلغی به عنوان جریمه از آن کسر می شد. این سرورها از دفتر کل حسابداری نگهداری می کنند و کاربران در زمان ایجاد و ارسال تراکنش نقل و انتقال پول به شبکه، اطلاعات حساب و موجودی خود را از آنها دریافت می کنند. همهٔ شرکت کنندگان در این شبکه می توانند برای جلوگیری از وقوع تورم برنامهریزی نشده، به صورت مستقیم و بدون واسطه مقدار پولی که خلق شده (عرضهٔ پول) را مورد بررسی و بازبینی قرار دهند.

روش پیشنهادی جایگزین وی دای برای خلق پول سازو کاری شبیه به حراج داشت که شرکت کنند و شرکت کنند گان آن برای راهحل مسائلی که محاسبات پیچیدهای دارد، با یکدیگر رقابت می کنند و پیشنهاد خرید می دهند. ده سال بعد ساتوشی ناکاموتو این سازو کار را از رقابت در حراجی به رقابت

برای برنده شدن بلیت بخت آزمایی تبدیل کرد و اساس خلق بیت کوینهای جدید را بر آن بنا ساخت.

Backwards Compatibility

سازگاری عقبرو (پساسازگاری)

اگر یک بهروزرسانی روی یک سیستم انجام شود و نسخهٔ قبلی را بلااستفاده نکند، به آن یک ارتقاء با سازگاریِ عقبرو می گویند. سازگاریِ عقبرو زمانی ممکن خواهد بود که یک بروزرسانیْ قوانین نامعتبر فعلی، قوانین معتبر فعلی را در نسخهٔ جدید، نامعتبر کند. اما اگر در یک بهروزرسانیْ قوانین نامعتبر فعلی، معتبر شوند سازگاریِ عقبرو حاصل نخواهد شد. سازگاری عقبرو به کاربران در پذیرفتن یا نپذیرفتن تغییرات جدید، و همچنین زمان به کارگیری آنها اختیار میدهد و روش پیشنهادی برای ایجاد تغییرات در سیستمهای غیرمتمرکز و مبتنی بر اجماع است. وقتی یک بهروزرسانی در پروتکل بیت کوین سازگاریِ عقبرو داشته باشدْ سافت فورک، در غیر این صورت هارد فورک نامیده می شود.

برای نمونه، لامپهای LED نسبت به لامپهای رشتهای معمولی برتریهای زیادی دارند. با این حال می توان لامپهای و از آنها استفاده کرد. می توان لامپهای رشتهای پیچاند و از آنها استفاده کرد. بنابراین ارتقاء لامپهای موجود در منازل موجب بلااستفاده شدن لامپهای رشتهای نخواهد شد.

توسعه دهندگان پروتکل بیت کوین همواره در حین طراحی و اجرای تغییرات و قابلیت های جدید تلاش می کنند تا این به روزرسانی ها از روش سازگار با قوانین گذشته انجام شود تا کاربران مجبور به پذیرش قوانین جدید نباشند. برای نمونه یکی از مهم ترین به روزرسانی های قوانین شبکهٔ بیت کوین یعنی سگویت در سال ۲۰۱۷ از راه سافت فورک روی شبکه اجرا شد.

گُدبندی بیس–۵۸

یک روش کُدبندی است که از ۵۸ کاراکتر از الفبای انگلیسی شامل حروف کوچک و بزرگ A-Z و ارقام ۹-۱ استفاده می کند. این روش کدبندی برای جلوگیری از سردرگمی کاربران، عدد

صفر، حرف 0 بزرگ، حرف I بزرگ، و حرف ۱ کوچک را حذف کرده است.

یکی از گونههای این روش کدبندی، روش بیس-۵۸ با قابلیت جمع آزمایی است که برای نمایش آدرسهای قدیمی بیت کوین و کلیدهای خصوصی در قالب WIF استفاده می شود. بیس-<u>۵۸</u> با قابلیت جمع آزمایی با بیس-<u>۵۸</u> کاملاً یکسان است، فقط یک جمع آزمای ۴ بایتی به انتهای آن، و یک پیشوند برای مشخص کردن نسخه به ابتدای آن اضافه شده است. در این صورت پیشوند نمایانگر اصل دادهٔ کدبندی شده است. برای نمونه آدرسهای P2PKH با ۱ شروع می شوند، آدرسهای P2SH با شروع می شوند، آدرسهای خصوصی در قالب WIF دارای پیشوند ۵ هستند.

گُدبندی بِیس – ۶۴

روشی است که برای کُدبندی تراکنش هایی که به صورت ناقص امضا شده اند (PSBT) به کار گرفته می شود. این روش شامل ۶۴ کاراکتر الفبای انگلیسی، یعنی همهٔ حروف بزرگ و کوچک، ارقام -9، و کاراکترهای + و / است. این روش با توجه به تعداد کاراکترهای زیادی که به خدمت می گیرد قادر است داده ها را به صورت بسیار بهینه نمایش دهد، اما خوانایی پایینی دارد. بنابراین این روش اغلب برای کدبندی داده هایی به کار می رود که قرار نیست توسط انسان ها خوانده شوند و معمولاً از روش اسکن کدهای QR بین دستگاه ها منتقل می شود.

ارسال گروهی بیت کوین

ارسال گروهیِ بیت کوین به معنی ادغام تراکنشهای جداگانه در یک تراکنش، با چند خروجی است. از آنجا که کارمزد تراکنشهای بیت کوین براساس سایز تراکنش محاسبه می شود، ادغام چندین تراکنش در یک تراکنش واحد می تواند سایز تراکنش را کاهش، و موجب صرفه جویی در هزینه ها شود. برای نمونه اگر آوا بخواهد به بابک ۰/۵ بیت کوین، به حمید ۳/۳ بیت کوین، و به داوود ۲/۷ بیت کوین ارسال کند، می تواند بجای ساختن ۳ تراکنش که هر کدام ۲ خروجی دارند کی برای پرداخت و دیگری باقیمانده، - یک تراکنش با یک ورودی ۱ بیت کوین و سه خروجی سازد.

مزایای ادغام تراکنشها در مقیاسهای بزرگ تر افزایش می یابد. برای نمونه، یک صرافی می تواند درخواست برداشت ۱۰۰ نفر از مشتریان خود را با ساختن ۱۰۰ تراکنش جداگانه انجام دهد، و همچنین می تواند یک تراکنش با صد خروجی بسازد. گزینهٔ دوم موجب صرفه جویی قابل توجهی در کارمزد تراکنش می شود.

گُدبندی بش-۳۲ گدبندی

روشی برای کُدبندی آدرسهای سگویت و درخواستهای پرداخت روی شبکهٔ لایتنینگ است. این روش از ۳۲ کاراکتر الفبای انگلیسی؛ حروف کوچک a-z و اعداد a-z و حذف عدد a-z و حروف a-z کاربران، و حذف عدد a-z و حروف a-z کاربران، و منظور جلوگیری از سردرگمی کاربران، تشکیل شده است. این روشِ کُدبندی شامل مکانیزم تشخیص خطا است.

کَدبندی بِش-۳۲اِم گدبندی بِش-۳۲اِم

این روش کُدبندی درواقع نسخهٔ اصلاح شدهٔ روش ب<u>ش-۳۲</u> است و تقریباً هیچ تفاوتی با آن ندارد. این روش خطای موجود در مکانیزم تشخیص خطای ب<u>ش-۳۲</u> را برطرف و امنیت را با تغییر مقدار ثابتی مورد استفاده قرار گرفته بود، بالاتر میبرد. روش ب<u>ش-۳۲ام</u> برای کُدگذاری آدرسهای نسخهٔ ۱ <u>سگویت</u> که توسط ارتقاء <u>تپروت</u> معرفی خواهد شد، مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

بر کلی دی بی

یک کتابخانهٔ نرمافزاری است که می تواند به صورت پایگاه داده ای با کارایی بسیار بالا مورد استفاده قرار گیرد. برکلی دی بی تا قبل از انتشار نسخهٔ ۰.۸.۱ بی<u>ت کوین کُر</u> برای ذخیرهٔ ایند کس بلاکها و تراکنشها و همچنین اطلاعات کیف پول کاربر (کلیدهای عمومی و خصوصی) مورد استفاده قرار می گرفت.

در سال ۲۰۱۳ توسعه دهندگان بیت کوین کُر تصمیم گرفتند برای رفع مشکلاتی که استفاده از برکلی

دی بی روی کامپیوترهای قدیمی -که نوشتن و خواندن از هارد دیسکشان کند بود- پدید می آورد، از پایگاه دادهٔ دیگری به نام لوِل دی بی برای ذخیرهٔ ایندکس بلاکها و تراکنشها استفاده کنند. لوِل دی بی پایگاه دادهٔ سریع و متن بازی است که توسط شرکت گوگل نگهداری و توسعه داده می شود.

بر کلی دی بی در حال حاضر همچنان برای ذخیرهٔ اطلاعات کیف پول کاربر در نرمافزار بیت کوین کُر مورد استفاده قرار می گیرد.

برادر بزرگ

برادر بزرگ یک شخصیت خیالی و نمادین در رمان ۱۹۸۴ اثر جرج اورول است که در سال ۱۹۴۹ منتشر شد. او ظاهراً رهبر منطقه ای به نام اقیانوسیه است. جایی که دولت تمامیت خواه آن به نام اینگساک بر شهروندان سلطه کامل دارد. در جامعه ای که اورول آن را توصیف می کند همهٔ شهروندان تحت شنود و نظارت تمام وقت مقامات قرار دارند و این کار توسط تلویزیونهایی که در محل زندگی و کار این افراد قرار داده شده است انجام می پذیرد. شعار «برادر بزرگ در حال تماشای توست» در همه جای شهر به نمایش گذاشته شده است و همواره این موضوع را به مردم یادآوری می کند.

در فرهنگ مدرن اصطلاح برادر بزرگ با سوءاستفاده از قدرت دولتی برای سرکوب آزادیهای مدنی، و شنود و نظارت دسته جمعی از همه مترادف است؛ مفهومی که تا قبل از افشاگری ادوارد اسنودن، کارمند سابق آژانس امنیت ملی ایالات متحده توهم توطئه به شمار میرفت اما بعد از آن به یک حقیقت پذیرفته شده بدل شد.

باینری

دستگاه اعداد دودویی یا باینری سیستمی است که فقط از دو عدد استفاده می کند: صفر و یک. کامپیوترها در دستگاه اعداد دودویی کار می کنند، به این معنی که آنها دادهها را با استفاده از صفر و یک محاسبه و ذخیره می کنند. به عبارت دیگر ورودیهایی مانند حرکت ماوس، فشار دادن دکمههای صفحه کلید و هرگونه اطلاعات دیگری که توسط کامپیوترها پردازش میشود در پایین ترین سطح به سیستم دودویی تبدیل میشود.

از آنجا که طول اعداد باینری از اعداد ده دهی (سیستم رایج نمایش اعداد) یا هگزادسیمال بلندتر است، معمولاً آنها را برای سهولت در خواندن و نوشتن به سیستم اعشاری یا هگزادسیمال تبدیل می کنند. به عنوان نمونه، عدد ۷۵ را می توان به صورت ۱۰۰۱۰۱۱ در سیستم باینری، و 4b در سیستم هگزادسیمال نمایش داد.

BIP39 (Mnemonic Phrases)

بیپ-۳۹ (کلمات بازیابی)

بیپ-۳۹، پیشنهاد بهبود بیت کوین با کُد ۳۹ است و استاندارد کلمات بازیابی در آن مطرح شده است. کلمات بازیابی روشی استاندارد برای تبدیل بذر کلیدخصوصی بیت کوین به مجموعهای ۱۲ تا ۲۴ کلمهای است. بنابراین برای بازیابی همهٔ کلیدهای خصوصی یک کیف پول بیت کوین، در اختیار داشتن این کلمات به تنهایی کفایت می کند.

در حالی که استاندارد بیپ-۳۹ تقریباً توسط همهٔ کیف پولهای محبوب بیت کوین مورد پذیرش قرار گرفته است، اما همچنان در نرمافزار بی<u>ت کوین کُر</u> پیاده سازی نشده و از نظر مهندسی نقاط ضعفی دارد. با این حال هیچ گونه نقطهٔ ضعف امنیتی در آن نیست و می توان از آن به عنوان راهی مناسب برای پشتیبان گیری از کیف پولهای بیت کوین استفاده کرد.

بیت

نام اختصاریِ «رقمِ دوتایی» است و مقدار آن یا یک است یا صفر. یک بیت کوچکترین واحد دادههای دیجیتالی است. همهٔ دادههای کامپیوتری به صورت بیت ذخیره می شوند. بیتها در دستههای ۸ تایی با یکدیگر گروه بندی می شوند، بنابراین هر بایت از ۸ بیت تشکیل شده است.

ممکن است شما با مگابایت (MB) و گیگابایت (GB) آشنا باشید. یک مگابایت یک میلیون بایت یا ۸ میلیون بایت یا ۸ میلیون بیت است. این میلیون بیت است. این بدان معناست که وقتی سایز یک فایل ۱ مگابایت باشد، یعنی این فایل از ۸ میلیون صفر و یک تشکیل شده است.

گاهی اوقات، بیت به یکی از واحدهای شمارش بیت کوین اشاره دارد. در این صورت هر بیت، ۱۰۰ ساتوشی یا ۱ میلیونیوم ۱ بیت کوین است. این واحد اکنون با گذشت زمان و به دلیل استفاده نشدن تقریباً منسوخ شده است.

ىت گُلد

Bit Gold

در سال ۱۹۹۸، نیک زابو دانشمند علوم کامپیوتر و مخترع مفهوم قرارداد هوشمند، ایدهٔ یک سیستم پرداخت غیرمتمر کز دیجیتال را معرفی، و نام آن را بیت گُلد گذاشت. زابو در پیشنویس وایت پیپر این سیستم پیشنهادی که هیچ گاه به صورت رسمی منتشر نشد، آن را نه تنها به عنوان روشی برای پرداخت بلکه به عنوان ابزاری برای <u>ذخیرهٔ ارزش</u> در طولانی مدت توصیف می کند که از اعتماد به نهاد قدرت بی نیاز است.

زابو با بیت گُلد سیستمی را پیشنهاد می کند که قادر به ایجاد زنجیرههایی از اثبات کار جعل ناپذیر است که با به کارگیری از برچسبهای زمانی (زمان نما) و امضاهای دیجیتالی، به کلید عمومی (یا آدرس) فردی که آنها را پیدا کرده تخصیص داده می شوند. از نظر او اینکه این اثبات کارها کمیاب بودند، تولید آنها دشوار بود، هرکس می توانست شخصاً آنها را مورد بازبینی قرار دهد، از آنها نگهداری، و برای دیگران ارسال کند آنها را ارزشمند می کرد.

نیک زابو در یکی از پُستهای وبلاگ خود به کاستیهای پولهای فیات که ارزش آنها توسط دولت و به طور کلی نهاد قدرت تعیین می شود، و همچنین اشکالات فلزات گران بها مانند طلا و اینکه چرا نمی توان از آنها به عنوان و اسط معامله استفاده کرد، اشاره می کند. او موضوع را اینگونه مطرح می کند: «وجود پروتکلی که در آن رشته ای از بیتها به صورت آنلاین و به روشی جعل ناپذیر و کمترین وابستگی به اعتماد یک نفر سوم (مانند دولتها و نهادها) خلق شوند و ذخیرهٔ ایمن، نقل و

انتقال، و بازبینی و اعتبارسنجی آنها نیز به اعتماد فرد یا نهادی نیاز نداشته باشد، بسیار مفید است. من نام آن را بیت گُلد می گذارم.»

به دلیل محدودیتهایی که در بخش شبکهٔ توزیعشدهٔ بیت گُلد وجود داشت، این پیشنهاد هرگز به نتیجه نرسید اما، ساتوشی ناکاموتو در سال ۲۰۱۰ در مطلبی در یک انجمن آنلاین اینگونه بیان کرد: «بیت کوین پیادهسازی ایدهٔ بی-مانی وی دای، و بیت گُلد نیک زابو است.»

بیت کو ین

بیت کوین یک پول شبیه به بقیه پولهای رایج در دنیا است با این تفاوت کلیدی که تحت نظارت هیچ بانک مرکزی و تحت کنترل هیچ فرد یا نهادی نیست. شبکهٔ بیت کوین یک شبکهٔ همتابه ممتاه و مکانیسم اجماع آن بر پایهٔ اثبات کار و یک دفتر کل غیرمتمرکز به نام بلاکچین است. بیت کوین در تاریخ 100 اکتبر سال 100 (مطابق با دهم آبان 100 خورشیدی) توسط خالق ناشناس آن یعنی ساتوشی ناکاموتو معرفی، و شبکهٔ آن نیز در تاریخ 100 ژانویهٔ سال 100 راهاندازی شد.

عرضهٔ بیت کوین به ۲۱ میلیون کوین محدود، سیاست پولی آن ثابت، و از قبل برنامه ریزی شده است. هر چهار سال، نرخ عرضهٔ آن به نصف کاهش پیدا می کند و در نهایت به صفر می رسد. این یکی از خصوصیات منحصر به فرد بیت کوین در مقایسه با دیگر پروژه های آلت کوین است که عرضهٔ آن ها به صورت مداوم، غیرقابل پیش بینی، و بی حد و حصر ادامه دارد.

بیت کوین تحت کنترل یک نهاد مرکزی نیست. به جای به خدمت گرفتن معماری سرویس دهنده سرویس گیرنده و قرار دادن یک پایگاه دادهٔ مرکزی در مرکز شبکه و فراهم کردن دادههای مورد نیاز به کاربران شبکه، هریک از کاربران حاضر در شبکهٔ بیت کوین از یک نسخه از پایگاه دادهٔ دفتر کل حسابداری بیت کوین بر روی دستگاه شان نگهداری می کنند. این قابلیت به کاربران این امکان را می دهد که موجودی ها و تاریخچهٔ نقل و انتقال همه بیت کوین ها را به طور مستقل بررسی کنند. زنجیرهٔ بلاکهای بیت کوین به صورتی طراحی شده است که فقط می توان به آن بلاکهای جدید را اضافه کرد و به هیچوجه نمی توان بلاکهای قدیمی را تغییر داد یا حذف کرد.

بیت کوین

از آنجا که بیت کوین نام پروتکل و همچنین نام واحد پولی بیت کوین است، بزرگ یا کوچک نوشتن حرف اول آن بستگی به بستر معنایی متن دارد. بیت کوین با حرف اول بزرگ اشاره به شبکهٔ بیت کوین و کلاس دارایی دارد. از طرف دیگر بیت کوین با حرف اول کوچک به واحد پولی و همچنین مقادیری که در کیف پولها نمایش، و جابجا می شود اشاره دارد.

بیت کوین کُر Bitcoin Core

بیت کوین کُر رایج ترین پیاده سازی پروتکلِ بیت کوین است و سایر پیاده سازی ها برای اطلاع از روش نگهداری از قوانین اجماع و همچنین روش به روزرسانی، به آن مراجعه می کنند. اکثر کاربران برای دریافت سورسِ بیت کوین آن را دانلود می کنند. بیت کوین کُر نرمافزاری برای نود شبکه و یک کیف پول برای کاربران فراهم می کند. البته اکثر کاربران ترجیح می دهند از آن فقط به عنوان نرمافزار نود استفاده کنند و برای کیف پول، نرمافزارهای دیگری را به خدمت بگیرند. جایگزینهای دیگری نیز برای این پیاده سازی وجود دارد، اما این پیاده سازی همچنان از نظر محبوبیت و استفادهٔ کاربرانْ غالب است. هر کس مایل به اجرای آن به عنوان نرمافزار نود شبکه باشد می تواند از طریق صفحه گیت هاب یا و ب سایت این پروژه، به آن دسترسی پیدا کند.

بیت کوین کُر توسط ساتوشی ناکاموتو ایجاد شده است و با وجود اینکه مالکیت آن به توسعه دهندگان این نرمافزار منتقل شده و قابلیتهای زیادی به آن اضافه شده است، نسخهٔ آخر و نسخهٔ اصلی ساتوشی همچنان با یکدیگر سازگار هستند.

بیت کوین کُر یک نرمافزار منبع باز (اپن سورس) است. این بدان معناست که هر کس می تواند کُد آن را تکثیر و به دلخواه خود ویرایش کند. اگر یک توسعه دهنده قصد دارد کُد بیت کوین را بهبود بخشد می تواند تغییرات ایجاد شده را منتشر، و پیشنهاد ادغام شدن آنها را به توسعه دهندگان پروژه بدهد. بسیاری از توسعه دهندگان از طریق نوشتن، بازبینی، و بحث و بررسی در مورد قسمتهای مختلف سورس این نرمافزار در آن مشارکت می کنند. با این حال هیچگونه مرجع مشخصی برای تأمین منابع مالی توسعه دهندگان این نرمافزار وجود ندارد. در عوض شرکتها و افرادی که در زمینهٔ

بیت کوین فعالیت می کنند بخشی از هزینه های این افراد را از طریق کمکهای مالی و کمکهای بلاعوض تأمین می کنند.

Bitcoin Implementations

پیادهسازیهای بیت کوین

یک پیادهسازی بیت کوین درواقع یک برنامهٔ نرمافزاری است که کامپیوتر شما را به یک نود در شبکهٔ بیت کوین تبدیل، و با دیگر نودهای حاضر در شبکه تعامل برقرار می کند. چندین پیادهسازی مختلف از نرمافزار بیت کوین وجود دارد که به زبانهای برنامهنویسی مختلف نوشته شدهاند. هر کس می تواند کُد آن را تکثیر و تغییر دهد یا عمل کرد آن را شبیهسازی کند، زیرا بیت کوین یک پروژهٔ منبع باز (اپن سورس) است. این امر به جای آسیب رساندن به امنیت و کارایی بیت کوین، موجب تقویت آن می شود.

هر پیاده سازی، طراحی و ویژگی های متفاوتی نسبت به دیگران ارائه می کند، اما در نهایت همهٔ آنها می بایست برای حفظ یکپارچگی شبکهٔ بیت کوین روی قوانین اجماع پروتکل بیت کوین توافق کنند. به عنوان مثال، پیاده سازی های مختلف می توانند از انواع کیف پولها، اَشکال متفاوت تراکنش ها، بر آورد هزینهٔ تراکنش، یا انتخاب کوین ها برای ایجاد تراکنش ها استفاده کنند اما همهٔ آنها باید قوانین یکسانی را در مورد اعتبار بلاکها، تراکنش ها، و امضاهای دیجیتال اعمال کنند. در حالی که امروزه پیاده سازی مختلفی از پروتکل بیت کوین وجود دارد، نرم افزار بیت کوین کُر یعنی پیاده سازی اصلی ای که توسط ساتوشی ناکاموتو در سال ۲۰۰۸ ایجاد شد، نسبت به دیگر پیاده سازی ها غالب است و توسط افراد بیشتری مورد استفاده قرار می گیرد. دیگر پیاده سازی ها شامل نرم افزارهای btcoin ، Bitcoin Knots

پیشنهاد بهبود بیت کوین (بیپ) Bitcoin Improvement Proposal (BIP)

پیشنهاد بهبود بیت کوین یک پیشنهاد رسمی برای بهبود شبکهٔ بیت کوین است. ارتقاء کُد و بهبود امنیت شبکهٔ بیت کوین وارد می شوند. بهروزرسانی های پروتکل بیت کوین وارد می شوند. بهروزرسانی های پروتکل بیت کوین از قبیل سگویت، کیف پولهای سلسله مراتبی پیش بینی پذیر، تراکنش هایی که به صورت ناقص امضاء شده اند، و موارد مشابه دیگر، همگی قبل از اینکه مورد پذیرش قرار بگیرند و

به قوانین شبکه وارد شوند، از این روش معرفی، و تحت بحث و بررسی کاربران بیت کوین قرار گرفته اند. با این حال همه این پیشنهادها قصد تغییر کُد یا قوانین اجماع بیت کوین را ندارند. برخی از آنها، مانند استاندارد بیپ-۳۹ قواعدی را به منظور تهیهٔ پشتیبان از کلمات بازیابی تعیین می کنند و در سایر پروژههای مرتبط با بیت کوین کاربرد دارند.

تغییرات جزئی تر مانند برطرف کردن اشکالات نرمافزاری، بهبود فرمت کُد، یا ایجاد بهبود جزئی در کارایی کُد، از این کانال انجام نمی شود. این تغییرات به صورت مستقیم و به عنوان پیشنهاد تغییر کُد بر روی مخزن سورس بیت کوین ارسال می شوند و در همان بخش مورد بحث و بررسی قرار می گیرند.

Bitcoin Independence Day

روز استقلال بیت کوین

در تقویم رویدادهای بیت کوین روز اول آگوست به نام روز استقلال نام گذاری شده است. در سال ۲۰۱۷ و در روند فعالسازی پیشنهاد بهبود شمارهٔ ۱۴۱، ۱۴۳، و ۱۴۷ که به ارتقاء پروتکل سگویت معروف است، برخی از افراد و شرکتهای معروف سازندهٔ دستگاههای استخراج، مدیران استخرهای استخراج، صرافیها، پذیرندهها، و همچنین برخی از افراد پیش کسوت و تاثیر گذار جامعهٔ بیت کوین با فعالسازی سگویت مخالفت می کردند و تلاش می کردند به پشتوانهٔ میزان هَشِ و تعداد کاربرانی که دارند از فعالسازی آن جلوگیری و روش پیشنهادی خود که همانا افزایش سایز بلاک بود را عملی کنند.

آنها معتقد بودند اختیار اعمال تغییرات روی پروتکل بیت کوین در اختیار ماینرها است و کاربران کنترلی بر این فرآیند ندارند. اما کاربرانی که نود (گره)های شخصی خود را برای اعتبارسنجی تراکنشها و بلاکهای زنجیرهٔ بیت کوین راهاندازی کرده بودند این ادعا را نمی پذیرفتند. از نظر آنها شبکهٔ بیت کوینی که وظیفهٔ محافظت و اختیار تغییر قوانین پروتکل آن در دست کاربران باشد، با شبکهٔ بیت کوینی که ماینرها در آن حرف آخر را بزنند بسیار متفاوت است. از نظر آنها قرار گرفتن اختیار تغییر قوانین پروتکل در دست ماینرها ویژگی غیرمتمر کز بودن بیت کوین و همچنین سیاست پولی آن را در معرض خطر قرار می دهد.

کاربران برای اعتراض و بیاثر کردن کارشکنی هایی که در مسیر فعالسازی سگویت صورت می گرفت، در نهایت موفق به فعالسازی سگویت از طریق اجرای یک یوای اس اف که به پیشنهاد بهبود شمارهٔ ۱۴۸ شناخته می شود، شدند. پس از رخداد یوای اس اف و فعال شدن سگویت روی پروتکل بیت کوین ثابت شد که وظیفهٔ محافظت از قوانین پروتکل بیت کوین بر عهده کاربران است و همچنین بدون رضایت آن ها نمی توان قوانین پروتکل بیت کوین را تغییر داد. این رویداد نشان داد که اجرای نود (گرهٔ) شخصی توسط کاربران بیت کوین تا چه اندازه در محافظت از قوانین بیت کوین همیت دارد.

ie د بیت کوین Bitcoin Node

یک عضو گسسته از شبکه همتابه-همتای بیت کوین است که با همتایان خود در شبکه ارتباط برقرار می کند و یک شبکه تشکیل می دهد. یک نود بیت کوین به هر کامپیوتری گفته می شود که یکی از پیاده سازی های بیت کوین را اجرا می کند و همه یا بخشی از زنجیرهٔ بیت کوین را در خود ذخیره می کند. نودها تراکنش های کاربران و همچنین بلاک های ساخته شده توسط ماینرها را میان یکدیگر دست به دست، و اعتبار آن ها را می سنجند. اگر نرم افزار همهٔ نودهای شبکه با یکدیگر سازگاری داشته باشد، می توان گفت که نودهای شبکه به اجماع رسیده اند.

به منظور محافظت از قوانین اجماع، جلوگیری از اجرای کُدهای مخرب، و همچنین جلوگیری از ایجاد تغییرات در ترتیب بلاکها در زنجیرهٔ بیت کوین، تعداد نودهای شبکهٔ بیت کوین از اهمیت بالایی بر خوردار است.

Bitcoin Script

زبان اسکریپتنویسی بیت کوین

به زبان اسکریپتنویسی بیت کوین «اسکریپت» می گویند. تمام اسکریپتهای بیت کوین به زبان «اسکریپت» نوشته شدهاند. این زبان بسیار ساده و ابتدایی است و از نظر تئوری محاسباتی، <u>تورینگ</u> کامل نیست. این بدان معنی است که این زبان از همهٔ عملگرهای منطقی رایج در زبانهای اسکریپتنویسی پشتیبانی نمی کند و باعث می شود اطمینان داشته باشیم که هیچ گونه اسکریپت

خرابکارانهای نمی تواند از طریق اجرای عملگرهایی که به توان محاسباتی بالایی نیاز دارند به نودهای شبکهٔ همتا-به-همتا آسیب برساند.

از این زبان تقریباً بهطور انحصاری برای قفل، و آزاد کردن بیت کوینهای قفل شده استفاده می شود، و برای ساخت اپلیکیشنها و اجرای آنها روی زنجیرهٔ بیت کوین مورد استفاده قرار نمی گیرد. سادگی اسکریپت، موجب افزایش امنیت بیت کوین می شود.

تمام تراکنشهای بیت کوین برای تعریف روش باز شدن قفل بیت کوینهایی که روی یک خروجی تراکنش قرار دارند، از زبان اسکریپت استفاده می کنند. به عبارت دیگر، در یک تراکنش، این اسکریپت است که مشخص می کند بیت کوین ارسال شده متعلق به چه کسی است. بیت کوین دارای انواع اسکریپتهای مختلف است ولی یکی از معروف ترین آنها P2PKH است که درواقع آدرسهایی هستند که با عدد ۱ شروع می شوند. انواع دیگر اسکریپت می توانند قوانین پیچیده تری تولید کنند، مانند آدرسهای چند امضایی. در این شرایط برای نقل و انتقال بیت کوینی که به یک آدرس چند امضایی ارسال شده، نیاز به امضای دیجیتالی داریم که توسط چندین کلید خصوصی مختلف تولید شده باشد.

یکی دیگر از انواع اسکریپت، اسکریپتهای سگویتی P2WPKH و P2WSH هستند که به کارگیری آنها موجب صرفهجویی در کارمزد تراکنش خواهد شد.

Bitcoin Whitepaper

وایت پیپر بیت کوین

وایت پیپر یک مقاله علمی برای معرفی یک ایدهٔ جدید است، یا موضوعی را برای بحث مطرح می کند. وایت پیپر بیت کوین درواقع بیت کوین را به عنوان «سیستم پول نقد بر پایه یک سیستم همتا- به همتا» معرفی می کند که «نیازی به اعتماد اشخاص ثالث ندارد». ساتوشی ناکاموتو وایت پیپر بیت کوین را در ۳۱ اکتبر سال ۲۰۰۸ در گروه ایمیلی متخصصین رمزنگاری و سایفرپانکها منتشر کرد.

بیت کوین کیوت Bitcoin-Qt

نام رابط گرافیکی کاربر و بخشی از مجموعهٔ نرمافزاری بی<u>ت کوین کُر</u> است. این نرمافزار <u>نود</u> و کیف پول بی<u>ت کوین</u> را در قالب فرمهای گرافیکی بر روی صفحه نمایش نشان می دهد. پسوند QT از نام ابزار QT Toolkit Gui مشتق شده که برای ساخت نرمافزار بیت کوین کیوت مورد استفاده قرار گرفته است.

بیت کو پنر

به فردی گفته می شود که به بیت کوین علاقه دارد و قسمتی از زمان خود را به یادگیری آن اختصاص می دهد. اغلب بیت کوینرها بخشی -هرچند اندک- از دارایی خود را به بیت کوین تبدیل می کنند. بیت کوین یک پدیدهٔ چند وجهی است که می توان آن را از جنبه های مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فنی مهندسی، تاریخی مورد بررسی قرار داد. یک بیت کوینر بسته به علاقه مندی های خود تلاش می کند بیت کوین و اثری که می تواند روی محیط پیرامون او بگذارد را از جنبه های مختلف مورد بررسی قرار دهد.

بیت کوینرها اغلب به آیندهٔ بیت کوین دید مثبتی دارند و بر همین اساس کمتر در گیر بازارهای معامله گری میشوند. آنها به ارزش بیت کوین پی بردهاند و ترجیح میدهند مقدار بیت کوینی که در اختیار دارند را هودل کنند. برخی از بیت کوینرهای آرمان گرا به موفقیت بیت کوین و آیندهٔ آن ایمان دارند و معتقدند می تواند نظام سیاسی و اقتصادی جهان را متحول کند.

بیت کوینرها اغلب در شبکهٔ اجتماعی توئیتر و تا اندازهای ردیت با یکدیگر تعامل دارند و می کوشند مشکلات مالی، اقتصادی، اجتماعی، و سیاسی امروز دنیا را از طریق میم و ویدئو کلیپهای کوتاه و موزیکال با شوخطبعی که مخصوص خود آنها است بیان کنند و از این طریق برای آگاهی بخشی به افرادی که تازه به این جمع پیوسته اند تلاش می کنند. این گروه با ساختن ویدئوهای آموزشی و تألیف و ترجمهٔ محتوا به معرفی بیت کوین و ابزارهای آن می پردازند و تا حد امکان تلاش می کنند

سؤالات افرادی که به تازگی با بیت کوین آشنا شدهاند را به بهترین و کامل ترین شکل پاسخ دهند.

بیت کو بن تاک

یک تالار گفتگوی آنلاین است که افراد علاقه مند به جزئیات فنی و توسعهٔ نرمافزار بیت کوین می توانند با یکدیگر به بحث و گفتگو بپردازند. این تالار گفتگو همچنین بخشهایی برای افراد علاقه مند به استخراج، معامله بیت کوین، و مفاهیم اقتصادی مرتبط با بیت کوین دارد. مالک دومین این سایت فردی با نام مستعار سیریوس است و توسط فردی با نام مستعار تایموس اداره می شود.

قبل از ایجاد تالارهای گفتگوی سایت بیت کوین تاک، ساتوشی از بخش انجمنهای سایت سورسفورج -که در ابتدای کار و قبل از انتقال کُد به گیتهاب، مخزن نرمافزار بیت کوین بود- استفاده می کرد که آرشیو آن از بین رفته است. وقتی سیریوس خدمات میزبانی سایت را فراهم کرد، این انجمن به آدرس bitcoin.org/smf منتقل شد و ساتوشی شخصا تغییراتی در ظاهر و پیکربندی آن ایجاد کرد. ساتوشی مالکیت دومین bitcoin.org را که خودش بهصورت ناشناس با استفاده از کارتی اعتباری شبیه به کارت هدیه در ایران- خریده بود، پس از مدتی به سیریوس انتقال داد و انجمن نیز به آدرس forum.bitcoin.org نقل مکان کرد.

در ماه ژوئیه سال ۲۰۱۱ این انجمن از دومین bitcoin.org جدا و به دومین اختصاصی خود در آدرس bitcointalk.org منتقل شد. دستاندر کاران بیت کوین تاک نمی خواستند با قرار دادن آدرس انجمن ها تحت دومین سایت bitcoin.org به طور ضمنی موجب رسمی جلوه دادن آن شوند. آن ها با این کار به صراحت اعلام کردند که انجمن های گفتگوی سایت مستقل از bitcoin.org و غیررسمی هستند. لینک به انجمن که در سایت bitcoin.org از ابتدا قرار داشت نیز صرفاً نتایج جستجوی گوگل برای عبارت «انجمن های بیت کوین» را نشان می داد. این لینک بعدها کلاً از روی سایت bitcoin.org حذف شد.

این تصمیم از طرف اعضای جامعهٔ بیت کوین و به منظور وفادار ماندن به روح غیر متمرکز بیت کوین انجام شد. هدف، فراهم شدن شرایط برای شکل گیری انجمن های دیگری بود که سیاست اجرایی و همچنین روشهای پیاده سازی متفاوتی داشتند. با این حال هیچکدام از انجمنهای دیگر هیچگاه به اندازهٔ انجمنهای سایت بیت کوین تاک با توجه به سابقه و رتبهای که در موتور جستجوی گوگل دارد، همواره به عنوان اولین نتیجهٔ جستجو نمایش داده می شود.

Block

یک بلاک مجموعهای است از تراکنشهای معتبری که در شبکهٔ بیت کوین منتشر شدهاند. این بلاکها بر اساس تسلسل زمانی به یکدیگر متصل هستند و یک زنجیره را تشکیل می دهند بلاکهای بیت کوین در حال حاضر به طور میانگین حدود ۲٬۰۰۰ تراکنش را در خود جای می دهند اما این تعداد ممکن است در آینده با پیشرفتهای پروتکل بیت کوین افزایش یابد. با توجه به اینکه صرافی های بزرگ امروزه برای پرداختهای خود از ویژگی ارسال گروهی بیت کوین استفاده می کنند، نمی توان تعداد تراکنش های یک بلاک را به عنوان معیاری برای شمارش تعداد «پرداخت»های انجام شده در بلاک مورد نظر تعیین کرد و تعداد پرداختها می تواند ده ها برابر بیشتر از تعداد تراکنش ها باشد.

یک بلاک تنها زمانی معتبر است و می تواند به زنجیرهٔ بیت کوین اضافه شود که مقدار هش آن در چهار چوب اثبات کار مورد پذیرش در شبکهٔ بیت کوین باشد و همچنین هش بلاک قبلی را نیز در سربرگ خود داشته باشد. گنجاندن هش بلاک قبلی در یک بلاک تضمین می کند که تغییر یک بلاک قطعاً موجب تغییر بلاکهای بعدی در زنجیرهٔ بلاک بیت کوین خواهد شد. این ویژگی به دلیل ماهیت توابع هش است که قطعی و تصادفی هستند. این سیستم موجب می شود زنجیرهٔ بلاک بیت کوین تغییرنا پذیر شود.

به عنوان مثال، اگر تراکنشی در بلاک شماره ۴۰۰ تغییر کند، هش این بلاک تغییر خواهد کرد و در پی آن عدد اثبات کار بلاک شماره ۴۰۰ دیگر معتبر نخواهد بود. ولی این مسأله به اینجا ختم نمی شود چرا که بلاک شماره ۴۰۱ نیز نامعتبر خواهد شد، زیرا پارامتر هش بلاک قبلی در بلاک ۴۰۱ دیگر با هش بلاک شماره ۴۰۰ مطابقت ندارد. این تغییر به صورت آبشاری به سمت جلو حرکت می کند و ارتباط همهٔ بلاکهایی که پس از بلاک شمارهٔ ۴۰۰ آمده اند را از یکدیگر قطع می کند. این ویژگی تضمین می کند که پس از اضافه شدن یک بلاک به زنجیرهٔ بلاکهای

بیت کوین، دیگر نمی توان آن بلاک یا هریک از تراکنشهای موجود در آن را تغییر داد.

Block Explorer

بلاک اکسپلورر (کاوشگر بلاک)

بلاک اکسپلورر سرویسی است که عموم افراد را قادر میسازد بلاکها، آدرسها، و تراکنشهای زنجیرهٔ بیت کوین را مرور، و از وضعیت آنها مطلع شوند. زنجیرهٔ بلاکهای بیت کوین در دسترس عموم افراد قرار دارد. دهها هزار نود در شبکهٔ بیت کوین یک نسخه از زنجیرهٔ بلاکهای بیت کوین را در خود ذخیره کردهاند و این موضوع صاحبان آنها را قادر میسازد تا هریک از تراکنشها و بلاکهایی که در شبکهٔ بیت کوین منتشر میشود را دریافت کنند، اعتبار آنها را بسنجند، و موجودی بیت کوین خود را محاسبه کنند. یک بلاک اکسپلورر این خدمات را برای افرادی که نود شخصی خود را اجرا نمی کنند فراهم می کند.

اما این سهولت به قیمت از بین رفتن حریم خصوصی و اعتماد به یک شخص ثالث تمام می شود. اغلب بلاک اکسپلوررها سرویس خود را در قالب یک وبسایت به کاربران ارائه می کنند و ممکن است داده های مربوط به آدرس IP کاربران، مکان فیزیکی، و آدرس های بیت کوین استعلام گرفته شده توسط کاربران سایت خود را جمع آوری کنند و این موضوع به شدت به حریم خصوصی کاربران این وبسایت ها لطمه می زند. برخی از بلاک اکسپلوررها برای حل این مشکل و حفظ حریم خصوصی، به کاربران خود اجازه می دهند که نرم افزار این سرویس را به صورت محلی و بر روی نود خود اجرا کنند.

برای امتحان یک بلاک اکسپلورر و خدماتی که ارائه می کند، از سایت mempool.space بازدید، و فهرست کامل بلاکهای شبکهٔ بیت کوین و تراکنشهای آنها را مرور کنید. پیشنهاد می شود برای حفظ حریم خصوصی، آدرسها و تراکنشهای شخصی خود را وارد این سایت نکنید.

Block Header

سربرگ بلاک

یک بلاک در زنجیرهٔ بیت کوین مجموعهای از تراکنشها است. این بلاک همچنین شامل فرادادهای

است که خلاصهای از بلاک مورد نظر ارائه می کند. این فراداده، سربرگِ بلاک نام دارد. سربرگِ بلاک شامل اطلاعات مختلفی از بلاک مورد نظر است:

- <u>شمارهٔ بلاک در طول زنجیره</u>: عددی است که نشان میدهد قبل از بلاک موردنظر، چه تعداد بلاک وجود دارد.
  - هَش بلاک: نمایندهٔ عدد اثبات کار است.
- هَش بلاک قبل: قرار گرفتن این مقدار در سربر گِ بلاک غیرقابل تغییر بودن بلاک های قبلی را تضمین می کند.
  - برچسب زمان: نشان می دهد که بلاک مور دنظر در چه زمانی منتشر شده است.
  - ریشهٔ مرکل: هش همهٔ تراکنشهایی است که در بلاک موردنظر قرار گرفته است.
  - <u>سختی شبکه:</u> این مقدار به روش خاصی کُدبندی میشود و با نام "bits" در سربرگ بلاک قرار می گیرد.
  - <u>نانس</u>: یک عدد تصادفی که به ماینرها این اجازه را میدهد که با تغییر آن، عدد اثبات کار معتبری برای بلاک پیدا کنند.

سربرگِ بلاک نقش چکیدهٔ آن را ایفا می کند و با توجه به سایز کوچکی که دارد می تواند سریع تر از خود بلاک بین نودهای شبکه منتقل و پردازش شود. ماینرها برای پیدا کردن عدد اثبات کار متغیرهای مجاز در سربرگ بلاک را تغییر می دهند و درواقع فقط با سربرگ بلاک سر و کار دارند و آن را هش می کنند.

این روش بسیار بهینه است، زیرا هرچه اطلاعاتی که میبایست هش شود بیشتر باشد -مانند هزاران تراکنشی که در یک بلاک قرار دارد، - به زمان و منابع بیشتری برای این کار نیاز خواهد بود. اگر ماینرها مجبور بودند همهٔ اطلاعات بلاک را برای پیدا کردن عدد اثبات کار هش کنند، در این صورت ممکن بود برای بالابردن بهرهوری خود، بلاکهای خالی تولید کنند و این مسأله منجر به پایین آمدن ظرفیت پردازش تراکنشها در شبکهٔ بیت کوین می شد.

یک زنجیرهٔ بلاک درواقع از بهم پیوستن بلاکهایی تشکیل شده است که بر اساس ترتیبِ زمانی به یکدیگر متصل، و غیرقابل تغییر باشند. بلاکهایی که بعد از بلاک شمارهٔ صفر -که به ب<u>لاک</u> پیدایش نیز معروف است- آمدهاند، همگی بهصورت صعودی شماره گذاری میشوند. این شماره، درواقع شمارهٔ بلاک در طول زنجیره است.

آخرین شمارهٔ بلاک درواقع چیزی نیست جز تعداد بلاکهای زنجیرهٔ بیت کوین منهای عدد یک. از این عدد همچنین می توان برای اشاره به یک زمان مشخص بر روی زنجیرهٔ بلاک استفاده کرد. برای نمونه، رویداد <u>نصف شدن پاداش ساختن یک بلاک</u> هر ۲۱۰,۰۰۰ بلاک اتفاق می افتد. علاوه بر این می توان با به کار گیری این شماره، بر روی تراکنشهای بیت کوین قفلهای زمانی بخصوصی ایجاد کرد.

پاداش بلاک

یک ماینر با ساخت یک بلاک معتبر اجازه پیدا می کند مقدار مشخصی بیت کوین را در قالب یارانهٔ ساخت بلاک خلق و به آدرس خود منتقل کند. همهٔ تراکنشهایی که در شبکهٔ بیت کوین منتشر می شوند نیز باید مقداری بیت کوین به عنوان کارمزد به ماینرها پرداخت کنند. پاداش ساخت بلاک، درواقع حاصل جمع این دو مقدار است. از آنجا که یارانهٔ ساخت بلاک هر چهار سال نصف می شود، کارمزد تراکنشها در گذر زمان بخش بیشتری از پاداش بلاک را به خود اختصاص خواهد داد. واژه پاداش بلاک و یارانهٔ بلاک اغلب بجای یکدیگر بکار گرفته می شوند.

پاداش بلاک در یک تراکنش ویژه به نام کوین پیس به ماینر آن پرداخت می شود. این تراکنش ویژه اولین تراکنش در فهرست تراکنش های بلاک است و ورودی ندارد. ماینرها می بایست برای خرج کردن خروجی این تراکنش ۱۰۰ بلاک صبر کنند.

وزن بلاک

وزن بلاک مقیاسی برای اندازه گیری سایز بلاک است و در واحد وزن اندازه گیری می شود. پروتکل بیت کوین برای محدود کردن تعداد تراکنش هایی که ماینرها می توانند در یک بلاک قرار دهند، سایز بلاک ها را به ۴ میلیون در واحد وزن محدود می کند. این محدودیت به منظور جلوگیری از رشد سریع سایز زنجیرهٔ بلاک بیت کوین است. اگر سایز زنجیرهٔ بلاک به قدری زیاد باشد که کاربران قادر به اجرای فول نود بر روی دستگاه های معمولی خود نباشند، غیرمتمر کز بودن بیت کوین به خطر می افتد.

این مقیاس در سال ۲۰۱۷ به همراه ارتقاء سگویت به قوانین پروتکل بیت کوین اضافه شد. قبل از سگویت تنها محدودیت سایز بلاک ۱ مگابایت بود که در مقیاس بایت سنجیده می شد و سایز بلاک نام داشت.

ونجيرهٔ بلاک

زنجیرهٔ بلاک یک ساختار داده ای است که بیت کوین بر پایهٔ آن بنا شده است. همانطور که از نام آن برمی آید، زنجیرهٔ بلاک درواقع لیستی از بلاکها است. هریک از این بلاکها حاوی داده است. در زنجیرهٔ بلاک بیت کوین، بلاکها حاوی تراکنشهای کاربران هستند که برای یکدیگر بیت کوین ارسال می کنند.

زنجیرهٔ بلاک بیت کوین را می توان به عنوان یک دفتر کل حسابداری دیجیتال در نظر گرفت که از حسابهای همهٔ کاربران بیت کوین در شبکه نگهداری می کند. این زنجیرهٔ بلاک به مانند کتابی است که بایگانی همهٔ تراکنشهایی که تابحال روی شبکه بیت کوین انجام شده را ذخیره می کند. بنابراین هر بلاک، به مانند صفحهٔ جدیدی است که برای به روزرسانی وضعیت حسابهای کاربران شبکه، به این کتاب اضافه می شود. زنجیرهٔ بلاک شبکهٔ بیت کوین عمومی است و هزاران نود بیت کوین یک نسخه از این دفتر کل حسابداری را در خود ذخیره می کنند، بنابراین شبکهٔ بیت کوین یک شبکهٔ غیر متمر کز است.

یکی از ویژگیهای خاص یک زنجیرهٔ بلاک این است که تغییرناپذیر است. پس از اضافه شدن یک بلاک به این زنجیره بلاک به این زنجیره اضافه می شوند، ایجاد تغییر در بلاکهای قبلی عملاً غیرممکن می شود.

بی تی سی

نماد بیت کوین است. برای نمونه یک بیت کوین با نماد 1BTC نمایش داده می شود. یک بیت کوین به ۱۰۰,۰۰۰, ۱۰۰ واحد کوچکتر به نام ساتوشی یا sats بخش پذیر است. یک ساتوشی در قراردادهای هوشمند شبکهٔ لایتنینگ -لایهٔ بیرونی زنجیرهٔ اصلی بیت کوین، - به ۱,۰۰۰ واحد کوچتر تقسیم می شود. بنابراین بیت کوین روی شبکهٔ لایتنینگ ۱,۰۰۰ برابر بخش پذیر تر از شبکهٔ اصلی است. اگرچه باید این نکته را در نظر گرفت که واحد میلی ساتوشی روی زنجیرهٔ اصلی بیت کوین تعریف نشده است.

بایت

یک بایت داده ای است که از ۸ بیت تشکیل شده است. برای خوانایی هرچه بیشتر، بجای استفاده از سیستم باینری که پیشوند ۵۵ دارد، بایت در سیستم هگزادسیمال به نمایش درمی آید و پیشوند ۵٪ دارد. دادهٔ تراکنش های بیت کوین، اسکریپتها، کلیدهای عمومی، و بلاک ها مجموعه ای از بایت هستند که در قالب هگزادسیمال نمایش داده می شوند.

Byzantine Fault Tolerance

تاب آوری در برابر خطای بیزانس

تاب آوری در برابر خطای بیزانس یک ویژگی در سیستمهای غیرمتمرکزی است که هرکس می تواند بدون کسب اجازه از آنها استفاده کند. این سیستمها قادر به شناسایی و مردود کردن اطلاعات نادرست و ناصحیح هستند. سیستمی که در برابر خطای بیزانس تاب آوری دارد، درواقع توانسته مسألهٔ ژنرالهای بیزانس را حل کرده و قادر است در مقابل حملات سیبیل ایستادگی کند.

در یک سیستم غیرمتمر کز که برای استفاده از آن نیاز به کسب مجوز نیست، هر کس می تواند به شبکه بپیوندد و به انتشار اطلاعات بپردازد. اگر این سیستم در برابر خطای بیزانس تاب آوری نداشته باشد، هر عضو این شبکه می تواند اطلاعات نامعتبری را به شبکه ارسال، و اعتبار آن را تضعیف کند. در مورد بیت کوین، یک نود می تواند به شبکه بپیوندد و اقدام به انتشار بلاکها و تراکنشها کند. به عنوان مثال، یک نود می تواند دو تراکنش در شبکه منتشر، و قصد داشته باشد که یک کوین را دو بار خرج کند. بنابراین در شبکهٔ بیت کوین نودها می بایست راهی برای تعیین اعتبار دادههایی که از دیگر نودها دریافت می کنند در اختیار داشته باشند.

شبکهٔ بیت کوین در برابر خطای بیزانس تاب آوری دارد زیرا هریک از نودها قادرند اعتبار تراکنشها و بلاکها را بهطور مستقل و بهصورت عینی (غیر سلیقهای) بسنجند. اگر یک نود بلاکها یا تراکنشهای نامعتبری را منتشر کند، دیگر نودهای حاضر در شبکه آنها را تشخیص میدهند و مردود می کنند و از وارد شدن تراکنشهای نامعتبر به زنجیرهٔ بلاک بیت کوین جلوگیری می کنند. قوانین پروتکل بیت کوین برای اعتبارسنجی تراکنشها و بلاکها بسیار شفاف است و هیچگونه ابهامی در آن وجود ندارد.

Byzantine Generals Problem

مسألة ژنرالهاى بيزانس

این مسأله شرح می دهد که دستیابی به یک توافق مطمئن، از راه <u>نظریهٔ بازی ها</u> در یک شبکه غیر متمر کز کار بسیار دشواری است. برای حل این مشکل همهٔ اعضاء شبکه باید قادر باشند برای تعیین قوانینی که از نظر همه شرکت کنندگان در شبکه درست است، بدون نیاز به یک مرجع متمرکز با یکدیگر توافق کنند.

می توان این مسأله را به شرایطی تشبیه کرد که در آن تعدادی از ژنرالهای جنگی شهر بیزانس را محاصره کرده اند و باید برای تعیین زمان حمله یک تصمیم جمعی بگیرند. اگر همهٔ ژنرالها در یک زمان حمله کنند برندهٔ جنگ خواهند بود، اما اگر زمان حملهٔ آنها با یکدیگر متفاوت باشد، جنگ را خواهند باخت. ژنرالها هیچ گونه کانال ارتباطی امنی با یکدیگر ندارند، زیرا ممکن است پیامهای ارسال شده توسط مدافعان شهر متوقف شوند و پیامهای دریافتی نیز برای فریب محاصره کنندگان از

جانب مدافعان ارسال شده باشند.

بیت کوین مسألهٔ ژنرالهای بیزانس را از طریق پیاده سازی سازو کار اثبات کار حل می کند. بلاکها فقط در صورتی از نظر همهٔ اعضای شبکه معتبر هستند که اثبات کار آنها – که در قالب یک همش ارائه می شود، – معتبر باشد. این موضوع نودهای غیرمتمر کز شبکه را قادر می سازد تا بدون نیاز به اعتماد به یکدیگر، بر روی اعتبار یک زنجیرهٔ بلاک مشخص به توافق برسند. اثبات کار یک بلاک صرفاً نمایانگر این واقعیت است که برای تولید این بلاک هزینه شده است، و به خودی خود چیزی را اثبات نمی کند. منابعی که ماینرها باید برای تولید بلاکها هزینه کنند، آنها را از ساختن بلاکهای نامعتبر یا خالی که موجب اسپم شدن شبکه می شود، بازمی دارد. همچنین کسب کارمزد تراکنش ها و پاداش تولید بلاک، آنها را ترغیب به ساخت بلاکهای معتبر می کند.

اثر كانتيلان

اثر كانتيلان، اثر نابرابر تورم بر قيمت كالاها و دارايي افراد در اقتصاد را شرح مي دهد. با توجه به اینکه پولهای چاپ شده توسط بانکهای مرکزی از طریق کانالهای متفاوتی وارد اقتصاد میشوند، افراد و صنایع مختلف نیز اثرات آن را در برهههای زمانی مختلفی تجربه خواهند کرد. این موضوع در قیمتها اعوجاج بهوجود می آورد و به نفع برخی از خواص است، در حالی که برای برخی دیگر از گروههای جامعه اثرات خانمانبراندازی دارد.

طبیعی است که پس از وارد شدن پولهای چاپ شدهٔ جدید به اقتصاد، قیمت کالاها و داراییها افزایش یابند، با این حال قیمت همهٔ اجناس به یکباره بالا نمی رود. اثر کانتیلان ادعا می کند اولین افرادی که این پولهای جدید را دریافت می کنند، درواقع این فرصت را دارند که قبل از بالا رفتن قیمتها، آن را خرج کنند.

این موضوع تا اندازهای به این دلیل است که هزینهٔ خلق پول فیات جدید که به گروههای خاص – معمولا بانکها- داده می شود، تقریباً صفر است. این بانکها فرصت دارند تا این پول را برای به دست آوردن دارایی هایی که هنوز به دلیل افزایش پایهٔ پولی گران تر نشده اند، صرف کنند. بنابراین می توان گفت بانکها و افرادی که به وامهای بانکی دسترسی دارند کالاها و داراییها را با تخفیف خریداری می کنند.

همینطور که این پول جدید از بانکهای مرکزی به بانکهای خصوصی، و از آنجا به سرمایه گزاران و در نهایت به دست مردم عادی میرسد، رشد پایهٔ پولی اثر خود را بر قیمتها میگذارد و قیمتها نیز به تدریج افزایش می یابند. مردم عادی تاثیر رشد پایهٔ پولی را زمانی تجربه می کنند که قیمتها بالا رفته و آنها اقلام مورد نیازشان را به قیمت بالاتری خریداری می کنند. بنابراین، جریان وارد شدن پولهای جدید به اقتصاد برای گروههایی که آن را قبل از دیگران به به به به به به به می آورند سود بیشتری دارد و افرادی که آن را دیرتر دریافت می کنند، چندان سودی از آن نخواهند برد. بنابراین می توان ادعا کرد که مزایای مالی افراد و نهادهای نزدیک به بانک مرکزی مثل بانکها و صاحبان دارایی ها، - به قیمت زیان افرادی که ارتباطی با این نهادها ندارند، فراهم می شود.

می توان گفت تورم پدید آمده در نتیجهٔ اثر کانتیلان در واقع مالیاتی بر قدرت خرید شهروندان است که به صورت غیرقانونی از سوی دولتها تعیین، و به صورت غیرمستقیم از آنها دریافت می شود.

پول نقد

پول نقد به دارایی گفته میشود که به عنوان واحد حساب و کتاب، ابزار پرداخت، و ذخیرهٔ ارزش است، استفاده شود. اما مهم تر از همهٔ ویژگیهای بالا پول نقد ابزار پرداختی است که در وجه حامل است، یعنی صاحب آن کسی است که آن را در اختیار دارد، بنابراین پسانداز آن هیچگونه خطری برای دارندهٔ آن ایجاد نمی کند.

این پول، نقدترین دارایی در یک اقتصاد است چون دارندهٔ آن می تواند آن را به سرعت به هرچیزی که نیاز داشته باشد تبدیل کند. استفاده از پول فیات به عنوان ابزاری برای پرداخت، و واحد حساب و کتاب کار آمد است اما به دلیل عرضهٔ نامحدود آن از سوی دولتها، ابزار خوبی برای ذخیرهٔ ارزش نیست. امروزه بیت کوین نیز به عنوان ابزاری برای پرداخت استفاده می شود و با توجه به کمیابی و محدودیت عرضهٔ آن -برخلاف پولِ فیات، - روش بسیار کار آمدی برای حفظ ارزش سرمایهٔ کاربران آن است.

Censorship Resistance

مقاوم در برابر سانسور

بیت کوین به گونهای طراحی شده که در برابر سانسور مقاوم باشد. این بدان معنا است که هیچ فرد یا نهادی نمی تواند یک کیف پول یا آدرس بیت کوین را به لیست سیاه وارد کند، زیرا هر نود قادر است یک تراکنش را در شبکهٔ بیت کوین منتشر کند و با توجه به کار کرد کارمزد تراکنش در ایجاد انگیزه اقتصادی لازم برای ماین شدن تراکنشها توسط ماینرها، سانسور تراکنشهای بیت کوین عملاً غیرممکن است.

هنگامی که یک تراکنش بیت کوین به شبکه ارسال می شود، بین نودهای شبکه دست به دست می شود تا زمانی که همهٔ نودها آن را دریافت کنند. نودها همهٔ تراکنش های تأیید نشده را در یک پایگاه داده به نام ممپول نگهداری می کنند. ماینرها برای ساختن یک بلاک و اضافه کردن آن به زنجیره، از تراکنش های تأیید نشدهٔ موجود در ممپول انتخاب می کنند. هنگامی که یک ماینر یک بلاک جدید می سازد، تراکنش های موجود در آن از ممپول حذف، و به عنوان تراکنش های تأیید شده در نظر گرفته می شوند.

تا زمانی که افراد بتوانند به یکی از نودهای شبکهٔ بیت کوین دسترسی پیدا کنند، خواهند توانست تراکنش خود را روی شبکه منتشر و اطمینان داشته باشند که این تراکنش با توجه به انگیزهٔ اقتصادی که پیشتر به آن اشاره شد، تأیید خواهد شد. توسعه دهندگان بیت کوین به منظور جلوگیری از تلاشهای دولتها یا سایر نهادهای بزرگ برای سانسور تراکنشهای کاربران بیت کوین، روشهای منحصر به فردی برای انتشار و دست به دست شدن تراکنشها بین نودها طراحی کرده اند. از جملهٔ این روشها می توان به راه کارهایی که شبکههای مش، ارتباطات ماهواره ای، یا رادیوهای آماتوری را به خدمت می گیرند اشاره کرد.

پایش زنجیره

Chain Analysis

پایش زنجیره، ترفندی برای تجزیه و تحلیل زنجیرهٔ بلاک بیت کوین و ردیابی دارایی افراد از طریق رصد تراکنشهای رصد تراکنشها است. در این حوزه چند شرکت وجود دارند که کار آنها فقط رصد تراکنشهای افراد و شناسایی آنها از راه به کارگیری این ترفندها است. این شرکتها نتایج تجزیه و تحلیل خود را به مؤسسات مالی و دولتهایی که تلاش می کنند از کلاهبرداری، پولشویی، و سایر فعالیتهای غیرقانونی جلوگیری کنند، می فروشند. پایش زنجیره یک مفهوم گسترده است و نباید با شرکت غیرقانونی جلوگیری کند، می فروشند. پایش زنجیره یک مفهوم گسترده است و نباید با شرکت کند اشتباه گرفته شود.

سیستم حسابداری بیت کوین برخلاف بانکها بر پایه حساب مشتریان نیست. در عوض کاربران بیت کوین صاحبِ بخشهایی از بیت کوین هستند که خروجی خرج نشده نام دارد. این خروجی های خرج نشده شبیه به اسکناس هستند که اگر ارزش آنها بیشتر از صورت حساب باشد صاحب آنها یعنی فردی که بیت کوین ارسال کرده، مبلغی به عنوان باقی پول دریافت می کند. به عنوان مثال، اگر شما به فردی ۶ هزار تومان بدهکار باشید و قلکی داشته باشید که در ۵ هزار تومان باشد، باید آن را بشکنید، ۶ هزار توماناش را به آن فرد بدهید و هزار تومان باقی را در یک قلک جدید بگذارید.

یک کاربر برای ایجاد یک تراکنش بیت کوین، یکی از خروجیهای خرجنشدهٔ خود را به عنوان ورودی انتخاب، و خروجیهای لازم را نیز به آن اضافه می کند. یکی از این خروجیها به آدرس گیرنده ارسال می شود و دیگری به عنوان باقی پول به کیف پول فرستنده و در قالب یک آدرس جدید باز می گردد. مقدار این خروجی درواقع حاصل تفریق ورودی و حسابی است که فرستندهٔ بیت کوین با فرد دریافت کننده دارد.

فرض کنیم بابک به آوا ۴ بیت کوین بدهکار باشد و بخواهد این بدهی را تسویه کند. کیف پول او یک خروجیِ خرجنشده ۵ بیت کوینی دارد، بنابراین یک تراکنش با ورودی ۵ بیت کوین ساخته می شود، این تراکنش ۲ خروجی خواهد داشت، یکی ۴ بیت کوین به آوا ارسال می کند، و دومی ۱ بیت کوین به عنوان باقی پول به بابک بازمی گرداند. در عمل کارمزد تراکنش از خروجی دوم کسر می شود و درواقع مقداری که بابک پس می گیرد از ۱ بیت کوین کمتر خواهد بود.

جمع آزما

یک جمع آزما رشته دادهٔ کوتاهی در قالب بایت است که به انتهای قطعهٔ بزرگ تری از یک داده اضافه، و کار بررسی اعتبار آن را آسان می کند. با به کارگیری این روش می توان به آسانی از اشتباهات تایپی یا دستکاری داده ها جلوگیری کرد. جمع آزماها اغلب از چند بایت اولِ هشِ دادهٔ مورد نظر ساخته می شوند.

هنگامی که دادهای دارای یک جمع آزما باشد، هرکسی می تواند با بررسی آن اطمینان حاصل کند که

هشِ دادهٔ مورد نظر با این جمع آزما مطابقت دارد و این داده از زمان ساخته شدنِ جمع آزما تغییر نکرِده است.

برای ساختنِ یک جمع آزما در پروتکل بیت کوین تابع هشِ SHA-256 به صورت دو بار پشت سرِ هم مورد استفاده قرار می گیرد و جمع آزماها در ساختن آدرس ها و کلیدهای خصوصی در الگوی WIF کاربرد دارند زیرا این داده ها بین کاربران و سرویسها مبادله می شوند و ممکن است در حین انتقال بر اثر اشتباهات تایپی مخدوش شوند.

Child-Pays-for-Parent (CPFP)

سیپیافپی

سی پی اف پی یک ترفند در مدیریت تراکنشهای تأییدنشدهٔ بیت کوین است و هدفی مشابه با آربی اف را دنبال می کند. آربی اف این امکان را برای فرستندهٔ بیت کوین فراهم می سازد تا با افزایش کارمزد، انگیزهٔ ماینرها را برای تأیید تراکنش بالا ببرد و در نتیجه سرعت تأیید تراکنش ارسالی خود را افزایش دهد، در مقابل سی پی اف پی به گیرندهٔ تراکنش این اجازه را می دهد تا از این راه زمان موردنیاز برای تأیید تراکنش دریافت شده را کاهش دهد.

در موقعیتی که یک تراکنش با کارمزد پایین به شبکه ارسال شده باشد گیرنده می تواند برای تسریع در تأیید این تراکنش، تراکنش جدیدی را ایجاد کند که بیت کوین دریافتی را با وجود اینکه هنوز تأیید نشده و در ممپول نودهای شبکه قرار دارد، - خرج می کند. تراکنش دوم کارمزد بالایی برای ماینرها در نظر می گیرد، بنابراین این انگیزهٔ اقتصادی را برای آنها ایجاد می کند که اگر مایل به کسب این کارمزد بالا هستند، باید تراکنش قبلی را نیز در بلاک قرار دهند. در این صورت تراکنش اول دریافت کنندهٔ بیت کوین علیرغم کارمزد پایین، سریع تر تأیید خواهد شد.

گزینش کوین گوین Coin Selection

گزینش کوین یعنی در زمان ایجاد یک تراکنش بیت کوین، یک یا چند عدد از خروجیهای خرجنشدهای که کیف پول در اختیار دارد را خودمان به صورت دستی انتخاب کنیم. در هنگام ساخت یک تراکنش کیف پولهای بیت کوین اغلب این وظیفه را بر اساس الگوهای از پیش تعیین شده و به صورت خود کار از جانب کاربران انجام می دهند و بسته به مقدار بیت کوینی که ارسال می شود، تعدادی از خروجیهای خرج نشده را به عنوان ورودی تراکنش انتخاب می کنند.

به عنوان مثال، اگر آوا بخواهد به بابک ۱ بیت کوین بدهد و کیف پول او دارای خروجی های خرج نشده ای در مقادیر مختلف و در مجموع ۵ بیت کوین باشد، کیف پول او باید از میان خروجی های خروجی های خرج نشدهٔ موجود یک یا تعدادی را به عنوان ورودی انتخاب کند. خروجی های خرج نشده ای که انتخاب می شوند به اولویت صاحب کیف پول بیت کوین بستگی دارند و این موضوع اساساً مقولهٔ مهمی است. برخی از کیف پول ها انتخاب خروجی های خرج نشده با مقادیر بالا را در اولویت قرار می دهند تا با این کار از انباشت خروجی های خرج نشدهٔ داست جلوگیری کنند و همچنین کارمزد پایین تری برای آن پرداخت کنند. برخی دیگر از کیف پول ها برای حفظ حریم خصوصی کاربران خود خروجی های خرج نشده را به صورتی انتخاب می کنند که خروجی باقی پول خرو تراکنش وجود نداشته باشد.

گزینش کوین معمولاً توسط الگوریتمی که در کیف پول تعریف شده، انجام میشود، اما برخی از کیف پولها به کاربران این اجازه را میدهند تا ترجیحات گزینش کوینِ خود را با توجه به نیازهای خود در بخش تنظیمات کیف پول تعیین کنند.

Coinbase Transaction

تراكنش كوين بيس

تراکنش کوین بیس اولین تراکنش هریک از بلاکهای زنجیرهٔ بیت کوین است. ماینرها در این تراکنش به مقدار یارانهٔ ساخت بلاک -که در حال حاضر ۶.۲۵ بیت کوین است، - و همچنین جمع کارمزد همهٔ تراکنش هایی که در بلاک مورد نظر قرار دارند، بیت کوین دریافت می کنند.

این تراکنشْ تنها تراکنش موجود در بلاک است که ورودی ندارد ولی با توجه به اینکه بیت کوین بیس، بیت کوین های جدید از این طریق خلق میشوند، معتبر است. برای مشاهدهٔ یک تراکنشِ کوین بیس، اولین تراکنش یکی از بلاکهای زنجیرهٔ بیت کوین را در یک کاوشگر بلاک ببینید.

کو ین جو ین CoinJoin

کوین جوین یک تراکنش بیت کوین است با ورودی و خروجیهای خاصی که آن را از دیگر تراکنشهای شبکهٔ بیت کوین متمایز می کند. ورودیهای این تراکنش برخلاف اغلب تراکنشهای بیت کوین متعلق به یک نفر نیست و همهٔ خروجیهای آن یک اندازه هستند. این ویژگی باعث می شود که تعیین صاحبان خروجیهای این تراکنش برای یک ناظر بیرونی بسیار دشوار باشد. کوین جوین از راه بی اثر ساختن ترفندهایی که شرکتهای پایش زنجیرهٔ بیت کوین به کار می بندند موجب حفظ حریم خصوصی کاربران بیت کوین می شود. یک تراکنش کوین جوین احتمال تشخیص مالکان کوینهای ورودی را کاهش می دهد.

کوین جوین با سرویسهای میکس از این لحاظ متفاوت است که برخلاف سرویسهای میکس به صورت امانی اجرا نمی شود و برای کوین جوین نیازی به اعتماد به سرویس دهندهٔ آن نیست. چرا که اختیار کوینها از ابتدا تا انتهای فرآیند کوین جوین همواره در دستان صاحبان کوینها است. می توانید نمونهای از یک تراکنش کوین جوین شده را در اینجا ببینید. همانطور که مشاهده می کنید با توجه به یکسان بودن خروجی های این تراکنش، تعیین ارتباط میان خروجی ها و ورودی ها تقریباً غیرممکن است.

شرکت کنندگان در یک دور کوینجوین برای ساختن تراکنش و تأمین ورودیهای آن با یکدیگر تعامل، و مجدداً کوین خود را در خروجی این تراکنش دریافت میکنند. همانطور که پیشتر اشاره شد، مقادیر همهٔ خروجیهای این تراکنش با یکدیگر برابرند.

كُلد استوريج كُلد استوريج

کُلداستوریج به یک روش ذخیرهسازی اطلاعات گفته می شود که در آن هیچ گونه ارتباطی با اینترنت یا دستگاه های دیگر وجود نداشته باشد. یک کیف پول کُلد استوریج شکلی از ذخیرهسازی است و اغلب توسط بیت کوینرها برای نگهداری از بیت کوین هایی به کار می رود که معمولاً قرار نیست در فواصل زمانی کوتاه جابه جا شوند.

اگر یک کیف پول کلیدهای خصوصی را در حالت ایزوله و منفصل از اینترنت نگهداری کند، به آن کلد استوریج می گویند. با این حال، می توان کلیدهای عمومی این کیف پول کلد استوریج را در یک دستگاه جداگانه که به اینترنت متصل است وارد کرد. این روش به کاربران اجازه می دهد تا بیت کوین ها را به صورت مستقیم و بدون پایین آمدن امنیت روی کلد استوریج خود دریافت کنند.

روش نگهداری از بیت کوین روی کلد استوریج امن تر از کیف پولهای متصل به اینترنت است، زیرا تقریباً تمام بدافزارها از طریق اینترنت به دستگاهها نفوذ می کنند. با این حال، این روش در کنار امنیتی که با خود به همراه می آورد برای کاربران دشوار است. بنابراین، بهتر است از آن برای نگهداری مقادیر بالای بیت کوین که به طور روزمره مورد استفاده قرار نمی گیرد، استفاده شود.

Common Input Ownership Heuristic

ترفند مالک مشترک ورودی های یک تراکنش

یکی از مهم ترین ترفندهایی است توسط شرکتهای <u>تجزیه و تحلیل زنجیرهٔ</u> بیت کوین، برای تشخیص هویت مالکان کوینههای مورد نظر به کارگرفته می شود. در حال حاضر این ترفند فرض را بر این می گذارد که همهٔ ورودی های یک تراکنش متعلق به یک نفر هستند.

این ترفند به هیچوجه قطعی نیست، و با توسعهٔ هرچه بیشتر بیت کوین غیرقابل اطمینان تر می شود. فن آوری هایی فن آوری هایی مانند کوین جوین، کوین سواپ، تراکنش های چندامضائی، و در آینده فن آوری هایی مثل MuSig که ادغام امضاهای کوین های ورودی را ممکن می سازد، هر چه بیشتر باعث بی اعتبار

تأييديه تراكنش تأييديه تراكنش

وقتی یک تراکنش تأییدیه اول را دریافت می کند، این بدان معنی است که به داخل یکی از بلاکهای زنجیره راه یافته است. هنگامی که این اتفاق میافتد، هر بلاک بعدی که به زنجیره بیت کوین اضافه شود، تأیید دیگری به این تراکنش اضافه می کند و تغییر آن را به طور فزاینده ای دشوار تر می کند. معمولاً، هر تراکنش پس از دریافت ۶ تأییدیه، نهایی در نظر گرفته می شود.

یک تراکنش پس از منتشر شدن روی شبکهٔ بیت کوین، بلافاصله تصفیه نمی شود بلکه ابتدا از طریق نودهای شبکه <u>دست به دست</u>، و به ممپول آنها اضافه می شود. این تراکنش در این مرحله در وضعیت «در انتظار تأیید» قرار دارد. ماینرها برای ساختن بلاکها، پرسود ترین تراکنشها را -نسبت به فضایی که اشغال می کنند، – انتخاب، و درون بلاکها قرار می دهند. هنگامی که یک تراکنش درون یک بلاک قرار می گیرد، از مم پول حذف، و وضعیت آن به «تأیید شده» تغییر می کند.

با این حال باید توجه کرد که این تراکنش پس از وارد شدن به یک بلاک در زنجیره، فقط یک تأیید دارد. به طور کلی پیشنهاد می شود تا زمانی که یک تراکنش ۶ تأییدیه دریافت نکرده، نهایی در نظر گرفته نشود. اگر یک تراکنش فقط ۱ تأییدیه داشته باشد، این امکان -هرچند بسیار کم،- وجود دارد که بلاکی که این تراکنش مورد نظر در آن قرار دارد، به یک بلاک سرگردان تبدیل شود. در این مورد نادر، تراکنش مجدداً به مم پول بازگردانده می شود و وضعیت آن بار دیگر از «تأیید شده» به «در انتظار» تغییر پیدا می کند. پذیرفتن تراکنشهایی که همچنان در انتظار تأیید هستند به هیچعنوان توصیه نمی شود، زیرا ممکن است این تراکنش با یک تراکنش دیگر که کارمزد تراکنش بیشتری به ماینرها پرداخت می کند جایگزین، و بیت کوینها به یک آدرس دیگر منتقل شوند.

Consensus

اجماع وضعیت مطلوب در یک سیستم غیرمتمر کز مانند بیت کوین یا سایر پروژههای اپن سورس و به معنی توافق میان افراد حاضر در چنین شبکههایی است. اجماع با دمو کراسی متفاوت است؛ در سیستمی که بر پایهٔ اجماع بنا شده رأی گیری، نمایندگی، اعتبارنامه، یا متولی گری وجود ندارد. رسیدن به اجماع مشروط به توافق میان همهٔ اعضا نیست و از آنجا که همهٔ طرفهای در گیر اغلب با یکدیگر توافق مطلق ندارند، رسیدن به اجماع وضعیت مطلوب است.

اجماع در دو سطح متفاوت در بیت کوین مطرح است؛ اول، توافق در توسعه و نگهداری از سورس بیت کوین، دوم بین همهٔ نودهای موجود در شبکه که به ذخیرهسازی و اعتبارسنجی زنجیرهٔ بیت کوین مشغولاند. در سطح سورس نرمافزار، هر کس قادر است پیشنهادهای خود را مبنی بر اعمال تغییر یا توسعهٔ سورس نرمافزار ارائه کند، و همچنین حق دارد در مورد پیشنهادهای دیگران نظر دهد و آنها را آزادانه نقد کند. این روش باعث می شود فر آیند توسعهٔ پروژه بیت کوین از دیگر پروژههای متمرکز کندتر باشد، زیرا قبل از اعمال هرگونه تغییر در سورس نرمافزار یا قوانین پروتکل، نیازمند بحث و بررسی و آزمونهای دقیق و طولانی است. با این حال این فرآیند تضمین می کند که سلایق یک گروه برگزیده بر دیگران تحمیل نمی شود و هیچ فرد یا گروهی قادر به تغییر بیت کوین برای رسیدن به منافع خود نخواهد بود.

برای رسیدن به اجماع در سطح زنجیرهٔ بیت کوین، میبایست نرمافزار همهٔ نودهای شبکه با یکدیگر سازگار باشند. همهٔ نودهای موجود در شبکه باید بر روی پارامترهای اصلی پروتکل با یکدیگر توافق داشته باشند؛ قوانینی چون تعداد کوینهایی که به ازای هر بلاک تولید میشوند، و اینکه چه تراکنشها و بلاکهایی معتبر هستند. این نودها علاوه بر این باید روی وضعیت دقیق زنجیره با یکدیگر توافق داشته باشند؛ مواردی چون توافق بر روی زنجیرهٔ اصلی بیت کوین و تراکنشهای معتبری که در خود دارند. اگر نودها بر روی این پارامترها اختلاف داشته باشند، شبکه دچار گسست، و زنجیرهٔ بیت کوین چند پاره میشود. برقراری صلح میان زنجیرههای مختلف که هر کدام از قوانین متفاوتی پیروی می کنند کار بسیار دشواری است. این موضوع نشان میدهد که حفظ توافق میان نودهای شبکه تا چه حد اهمیت دارد.

رمزنگاری Cryptography

رمزنگاری یک رشتهٔ مطالعاتی بسیار گسترده و متنوع است. مطالعهٔ الگوریتمهای هَش، رمزگزاری و رمزگشایی، کلیدهای عمومی و خصوصی، همه در حوزهٔ رمزنگاری قرار می گیرند. هر سه این مفاهیم اساساً مبتنی بر ریاضیات و احتمالات هستند. بیت کوین برای خلق یک دفتر کل غیرقابل تغییر، و یک سیستم غیرمتمرکز که برای استفاده از آن نیاز به اعتماد و کسب اجازه از هیچ نهاد یا شخصی نیست، از رمزنگاری استفاده می کند.

بیت کوین با استفاده از رمزنگاری بر پایهٔ کلید عمومی کاربران را قادر می سازد کلیدهای خصوصی و عمومی خود را بسازند و بدون نیاز به اعتماد و کسب اجازه از هیچ شخص یا نهادی به دریافت و ارسال بیت کوین اقدام کنند. اینکه عنوان می شود استفاده از بیت کوین نیاز به کسب مجوز ندارد، بدان معنی است که کاربران برای استفاده از بیت کوین نیاز به اخذ تأییدیه از هیچ واسطه یا شخص ثالتی ندارند و می توانند مستقیماً آن را به کار بگیرند و اساساً تمایز بیت کوین با سیستمهای بانکداری سنتی همین است.

علاوه بر این هنگامی که یک کاربر به منظور دریافت بیت کوین کلید عمومی خود را به کاربر دیگری ارسال می کند، اطمینان دارد که دریافت کنندهٔ کلید عمومی به هیچ عنوان قادر به سرقت بیت کوین های وی نخواهد بود. این اساساً با سیستم های مالی سنتی متفاوت است، چون در این سیستم ها به محض اینکه فردی اطلاعات کارت اعتباری خود را به یک فروشگاه دهد یا روی دستگاه کارت خوان فروشگاهی کارت بکشد درواقع به آن ها اجازه کنترل حساب خود را داده است. البته بیشتر فروشند گان و فروشگاههای آنلاین تقلب نمی کنند و از حساب مشتریان خود اضافه برداشت نمی کنند ولی دلیل اصلی آن این است که کاربران برای پس گرفتن حق خود به دولت یا بانک ها اعتماد می کنند. اما در بیت کوین با توجه به به کار گیری روش رمزنگاری با کلید عمومی، نیازی به اعتماد به هیچ فرد یا نهاد متمر کزی نیست.

امانی

یک کیف پول یا خدماتی که در آن کاربران مسئول کلید خصوصی خود نباشند، امانی است. به عنوان مثال اغلب صرافی ها و کارگزاران امانی هستند زیرا کلید خصوصی کاربران تحت کنترل آن ها است و این نهادها موجودی حساب کاربران را صرفاً بر اساس سیستم حسابداری داخلی خود به آنان نمایش می دهند.

ممکن است کیف پولهای امانی امنیت بسیار بالایی داشته باشند، اما فعالیت آنها در چهارچوب قوانین دولتی است و از طرف دیگر راهی برای ممیزی آنها نیز وجود ندارد. توانایی ایفای تعهدات یا راستی آزمایی رعایت شیوه نامههای امنیتی یک شرکت سرویس دهندهٔ امانی نمی تواند توسط یک کاربر معمولی مورد بررسی قرار گیرد. به همین ترتیب، اگر یک کاربر قصد دریافت بیت کوین روی یک بستر امانی را داشته باشد، باید خطر سانسور، یا مصادره شدن حساب خود را در نظر بگیرد. به همین دلیل معمولاً جامعهٔ بیت کوین یکدیگر را به استفاده از روش های غیرامانی و در اختیار گرفتن کنترل کلیدهای خصوصی تشویق می کنند.

سايفرپانک

سایفرپانک عنوان یک گروه غیررسمی از افرادی است که به منظور حفاظت از حریم خصوصی و استقلال فردی، روی توسعه و خلق نرم افزار و سخت افزار تمرکز دارند. سایفرپانک ها نگران رقابت دولت ها برای ایجاد حکومتی بر پایه رصد و نظارت رفتار شهروندان، و همچنین سلطهٔ شرکت های بزرگ بر فناوری و مالکیت معنوی هستند. ساتوشی ناکاموتو، خالق ناشناس بیت کوین و تقریباً تمام توسعه دهندگان اولیهٔ بیت کوین مانند هٔل فینی سایفرپانک بوده اند.

همانطور که در بیانیهٔ سایفرپانک آمده، آنها معتقدند دستیابی به آزادی و حفظ حریم خصوصی تنها از راه استفاده از رمزنگاری و نرمافزار امکانپذیر است و اعتقادی به فعالیت و لابی گری سیاسی ندارند. این موضوع به طور خلاصه در شعار آنها اینگونه بیان می شود: «سایفرپانکها کُد می نویسند».

کاهش ارزش کاهش ارزش

به کاهش عمدی ارزش پول می گویند. ارزش پول کالاهایی مانند سکههای طلا یا نقره از راه کاهش مقدار طلا یا نقرهای که در آنها وجود دارد انجام می شود. برای کاهش ارزش اسکناسها یا پولهای ملی دیجیتال که تحت کنترل بانکهای مرکزی قرار دارند، فقط کافیست مقدار بیشتری از آنها خلق شود. این فرآیند معمولاً توسط دولتها و به قصد تأمین هزینهٔ فعالیتهای آنها از جیب شهروندان انجام می شود.

کاهش ارزش پول شهروندان راهی جایگزین برای دریافت مالیات مستقیم از آنهاست اما برخلاف مالیات که اثر خود را بهصورت آنی روی زندگی افراد نشان میدهد، بیشتر مردم شناخت درستی از این روش جایگزین ندارند. به همین دلیل، دولتهای مختلف از امپراتوری روم گرفته تا دولت ایالات متحده آمریکا برای کاهش ارزش پول خود از این روش استفاده کردهاند. برای نمونه دولت ایالات متحده در سال ۱۹۶۵ مقدار نقرهٔ موجود در سکهٔ نیم دلاری را از ۹۰ به ۶۰ درصد کاهش داد، درحالی که بر اساس قانون هر دو سکه ارزش دلاری یکسانی داشتند.

Decentralized Ledger

دفتر كل حسابداري غيرمتمركز

به آرشیو همهٔ تراکنشهای انجام گرفته روی یک شبکه که بهصورت غیرمتمرکز نگهداری شود، دفتر کل حسابداری غیرمتمرکز می گویند. این دفتر کل با همکاری بسیاری از نودهای مستقلِ حاضر در شبکه، و بر اساس مجموعهٔ قوانین پذیرفته شده میان آنان بهروز و از آن حفاظت می شود. بیت کوین برای سازماندهی شبکه و حفاظت از دفتر کل حسابداری خود، از زنجیرهٔ بلاک و ساز و کار اثبات کار استفاده می کند.

بانکها و سیستمهای مالی سنتی برای نگهداری از اطلاعات حساب مشتریان خود از دفاتر کل

متمر کز استفاده می کنند. شعب بانک دفتر کل مرکزی را بهصورت دورهای بهروز می کنند، اما این دفتر عمومی نیست و افراد عادی نیز قادر به حسابرسی آن نیستند. پروتکل بیت کوین این پارادایم را تغییر، و به همهٔ افراد اجازه دسترسی مستقیم به دفتر کل را می دهد. هرکس می تواند یک تراکنش بیت کوین را در شبکه منتشر کند، سپس ماینرها این تراکنش را به زنجیرهٔ بلاک اضافه می کنند و با توجه به عمومی بودن زنجیرهٔ بلاک در شبکهٔ بیت کوین همه می توانند برای بررسی موجودی و تاریخچهٔ تراکنشهای خود به آن رجوع کنند.

همهٔ نودهای شبکه یک نسخه از دفتر کل حسابداری بیت کوین را در خود ذخیره می کنند تا امکان هیچ گونه تقلب در آن وجود نداشته باشد. این روش غیرمتمر کز موجب می شود تا این شبکه پاشنهٔ آشیل نداشته باشد، این بدان معناست که سرور مرکزی وجود ندارد تا با خاموش کردن آن بتوان کل سیستم را از کار انداخت. همچنین راهی برای ایجاد دخل و تصرف در دفتر کل حسابداری وجود ندارد زیرا دفتر کل حسابداری بیت کوین عمومی و غیرمتمر کز است. شرایط در سیستم مالی و بانکهای سنتی متفاوت است زیرا مدیران این سیستمها قادرند خودسرانه اطلاعات موجود در دفتر کل حسابداری متمرکز تحت کنترل خود را تغییر دهند و کاربران این سیستمها راهی برای حسابرسی و بازبینی دفتر کل متمرکز مورد استفاده را ندارند.

Denial of Service (DoS) Attack

حملهٔ محرومسازی از سرویس

یک نوع حملهٔ دیجیتال به یک سیستم یا یک فرد است که تلاش می کند قربانی را از یک شبکه حذف، و مانع دسترسی دیگران به او شود. این حمله معمولاً با به کارگیری از اسپم باعث هدر رفتن منابع قربانی، و توقف خدمات رسانی او به کاربران خواهد شد.

اگر این حمله اگر توسط گروهی از کامپیوترها و بهصورت توزیع شده انجام شود، مقابله با آن اغلب دشوارتر خواهد شد زیرا نمی توان صرفاً با مسدود کردن یکی از حمله کنندگان آن را متوقف کرد.

در شبکههای همتا-به-همتا و عمومی مانند بیت کوین، مقابله با این نوع حملات یک موضوع چندوجهی است و باید با احتیاط بیشتری انجام شود زیرا در این شبکهها اغلب گزینههای کمتری برای قطع دسترسی بازیگران مخرب به شبکه وجود دارد.

Derivation Path

مسير استخراج كليد

داده ای است که کیف پولهای سلسله مراتبی قطعی از آن برای استخراج یک کلید مورد نظر از میان کلیدهای موجود در درخت کلیدها استفاده می کنند. استاندارد مسیرهای استخراج به همراه کیف پولهای سلسله مراتبی قطعی تدوین و به عنوان بخشی از پیشنهاد توسعه و بهبود بیت کوین و با شمارهٔ ۳۲ معرفی شد.

سختی شبکه

سختی شبکه معیاری برای اندازه گیری دشواری ساختن یک بلاک در شبکهٔ بیت کوین است. ماینرها برای ایجاد یک بلاک باید اثبات کار مربوطه را نیز در قالب یک هَش به شبکه ارائه کنند. این هَش درواقع عدد بزرگی است که باید از یک عدد مشخص کمتر باشد، در غیر اینصورت از نظر شبکه معتبر نیست. این عدد مشخص توسط قوانین پروتکل بیت کوین تعیین می شود.

سختی شبکه یک پارامتر ثابت نیست و هر ۲۰۱۶ بلاک -تقریباً هر دو هفته، - بهروز می شود تا آهنگ تولید بلاک ها در شبکه ثابت باشد و ساخت هر بلاک تقریباً ۱۰ دقیقه طول بکشد. اگر ماینرهای بیشتری به شبکه اضافه شوند و بلاکهای بیشتری در واحد زمان تولید شود، سختی شبکه افزایش می یابد. برعکس، اگر ماینرها دستگاههای خود را خاموش کنند و توان هش شبکه کاهش یابد، سختی شبکه کاهش می یابد. سختی شبکه معیاری است که به طور مستقیم به توان هش شبکه مرتبط است.

این عدد از یکی از دادههای کُدبندی شده در سربرگ بلاک به نام «بیت» قابل استخراج است. این به نودهای شبکه این اجازه را میدهد تا درستی عدد اثباتِ کار را بررسی، و اعتبار بلاک مورد نظر را مورد بازبینی قرار دهند.

به الگوی خاصی از تراکنشهای بیت کوین گفته می شود که برای اجرای یک قرارداد هوشمند سرویسهای مرجعی مانند اوراکلها را به کار می گیرند. می توان از طریق به کار گیری دی السیها با استفاده از زنجیرهٔ بیت کوین قراردادهایی را به قصد شرطبندی ایجاد کرد. برای ساخت یک دی الیسی دو طرف مقداری بیت کوین روی یک آدرس چندامضایی قفل می کنند. برای آزاد کردن موجودی این قرارداد به اطلاعات خاصی که یک اوراکل در یک زمان خاص منتشر می کند، نیاز خواهد بود. اطلاعاتی که یک وبسایت در خصوص نتایج مسابقات ورزشی منتشر می کند، یا فهرست ارزش لحظهای داراییهای مختلفی که در وبسایت صرافیها قرار دارد هر کدام می توانند به عنوان یک اوراکل برای دی ال سیها به کار گرفته شوند.

این نوع قراردادها به سایر قراردادهای هوشمند برتری دارند زیرا از دید زنجیرهٔ بلاک چیزی بیشتر از یک تراکنش چند امضایی نیستند. بدین ترتیب برای اجرای آنها فقط به امضاهای شنور -که در ارتقاء پروتکل تپروت به قوانین شبکه اضافه خواهد شد، - نیاز است و برای به کار بستن آنها لازم نیست تغییراتی در سطح پروتکل بیت کوین انجام پذیرد. با این حال، باید توجه داشت که قراردادهای دی ال سی قادر نیستند مشکل اعتماد به اوراکلها را کاملاً حل کنند.

Discrete Log Problem (DLP)

قضيهٔ لگاريتم گسسته (دىال پى)

قضیهٔ لگاریتم گسسته این موضوع را شرح میدهد که در حال حاضر هیچ روش شناخته شدهای برای محاسبهٔ نتیجهٔ عملگر تقسیم برای نقاطی که بر روی یک منحنی بیضوی قرار دارند، وجود ندارد. محاسبهٔ نتایج عملگر ضرب که برای بهدست آوردن کلیدهای عمومی از کلیدهای خصوصی مورد استفاده قرار می گیرد، به سادگی انجام می شود اما معکوس آن ممکن نیست.

این ویژگی منحصر به فرد امنیت رمزنگاری منحنیِ بیضوی را تضمین می کند. با این حال باید به این نکته توجه کرد که ناممکن بودن قضیهٔ لگاریتم گسسته هنوز اثبات نشده است. بلکه می توان گفت که ریاضی دانان پس از انجام تحقیقات زیاد به این نتیجه رسیدهاند که در حال حاضر راهی وجود ندارد و متخصصان علم رمزنگاری بر همین اساس امنیت آن را پذیرفتهاند.

امنیت بیت کوین نیز بر پایهٔ قضیهٔ لگاریتم گسسته تأمین می شود. بیت کوین برای پیاده سازی رمزنگاری کلید عمومی از منحنی بیضوی secp256k1 استفاده می کند. کلیدهای خصوصی اعداد تصادفی بزرگی هستند. برای به دست آوردن کلید عمومی P روی منحنی بیضوی، کلید خصوصی sk در یک عدد ثابت معلوم ضرب می شود. با توجه به قضیهٔ لگاریتم گسسته امکان محاسبهٔ معکوس عملگر ضرب وجود ندارد، بنابراین با معلوم بودن کلید عمومی، نمی توان کلید خصوصی را محاسبه کرد.

این ویژگی در سیستمهای ECDSA و Schnorr برای ساختن امضاء دیجیتال به خدمت گرفته می شود. با استفاده از امضاء دیجیتال می توان بدون نیاز به فاش کردن کلید خصوصی ثابت کرد که تولید کنندهٔ امضای دیجیتال کلید خصوصی مورد نظر را در اختیار دارد.

بخش پذیری

بخش پذیری یک ویژگی برای کالاها و اجناسی است که می توانند بدون از دست دادن ارزششان به بخشهای کوچک تری تقسیم شوند. از آنجا که حجم معاملات اقتصادی همواره متفاوت است، یک پول برای اینکه بتواند در اقتصاد به طور گسترده ای مورد استفاده قرار گیرد باید به اندازه کافی بخش پذیر باشد. همچنین ارزش یک پول نباید پس از تقسیم شدن به واحدهای کوچکتر کاهش پیدا کند.

بخش پذیری به واحدهای کوچکتر نقطهٔ ضعف طلا به عنوان یک پول است، زیرا نمی توان آن را به راحتی به مقادیر کوچکتر تقسیم کرد. به منظور استفاده کارآمد از پولهای ملی تحت کنترل بانکهای مرکزی، این پولها در واحدهای مختلف و به شکل اسکناس و سکه تولید می شوند.

بیت کوین به عنوان یک دارایی کاملاً دیجیتال از بخش پذیری بسیار بالایی برخوردار است. روی زنجیرهٔ بلاک بیت کوین می توان هر بیت کوین را به ۱۰۰ میلیون واحد کوچکتر به نام ساتوشی

تقسیم کرد. با این حال نقل و انتقال یک ساتوشی به دلایل مختلف از جمله کارمزد همیشه به صرفه نیست. شبکهٔ لایتنینگ به عنوان یک لایهٔ بیرونی روی زنجیرهٔ اصلی بیت کوین برای مدیریت حساب کاربران خود بخش پذیری هر بیت کوین را با تقسیم کردن هر ساتوشی به ۱,۰۰۰ واحد کوچکتر بیشتر می کند، اما باید توجه داشت که واحد میلی ساتوشی روی زنجیرهٔ اصلی بیت کوین تعریف نشده است.

Double Spend

یک پول را دوبار خرج کردن

به شرایطی گفته می شود که در آن فردی بتواند پولش را دوبار خرج کند و یک یا چند نفر را فریب دهد تا باور کنند واقعاً پولی دریافت کردهاند.

اقلام دیجیتالی مانند فایلهای متنی و موسیقی را می توان به آسانی تکثیر کرد، اما قابلیت تکثیر شدن ویژگی مطلوبی برای یک پول نیست. مسئلهٔ دوبار خرج کردن یک پول به همین موضوع اشاره می کند: گیرندهٔ یک پول دیجیتال از کجا اطمینان پیدا کند پولی که دریافت کرده به طور همزمان به فرد دیگری نیز فرستاده نشده است؟ اعضای یک شبکهٔ پولی از کجا مطمئن باشند که دیگران پولهایشان را عمداً دوبار خرج نمی کنند؟

این مسأله در شبکهٔ بیت کوین از طریق استفاده از یک دفتر کل حسابداری غیرمتمر کز که همهٔ کاربران به آن دسترسی دارند، حل شده است. هنگامی که یکی از کاربران این شبکه بیت کوین خود را به فرد دیگری ارسال می کند، درواقع کوین ارسال شده از بین رفته و در قالب یک کوین جدید در اختیار فرد دریافت کننده قرار می گیرد. حذف این کوین در دفتر کل حسابداری بیت کوین که در دسترس همهٔ کاربران است ثبت می شود تا صاحب قبلی قادر به ارسال مجدد آن به یک فرد دیگر نباشد.

داست

اگر مقدار یکی از خروجیهای خرجنشده (کوین) بهقدری کوچک باشد که پرداخت کارمزد تراکنش در هنگام خرج شدن آن بهصرفه نباشد، به آن داست گفته می شود. با افزایش کارمزد تراکنش در شبکه، کوینهای بیشتری تبدیل به داست خواهند شد. برای جلوگیری از تبدیل خروجیهای خرجنشده به داست بهتر است در مواقعی که مم پول خلوت و کارمزد تراکنش پایین است، کوینهای کوچک را با یکدیگر ترکیب و به یک کوین بزرگ تر تبدیل کرد.

حملة داست

گاهی اوقات یک مهاجم مقدار بسیار کمی بیت کوین -حدود ۵۰۰ ساتوشی، - به یک آدرس تصادفی ارسال می کند. اگر صاحب این کیف پول متوجه این موضوع نشود و این داست دریافت شده را در یکی از تراکنشهای خود به عنوان یک ورودی وارد کند، در این صورت خطر نشت اطلاعات مالی خصوصی او به فرد مهاجم بسیار محتمل است.

یک حملهٔ داست شبیه به اتصال یک دستگاه ردیاب به قربانی است، با این تفاوت که در این جا مهاجم به جای ردگیری مکانیِ قربانی، از اطلاعات مالی خصوصی و میزان دارایی او اطلاع پیدا می کند.

اگر بهطور ناخواسته مقداری بیت کوین به حساب شما واریز شد، شما نباید آن را در کنار کوینهای دیگرِ موجود در کیف پول خود به عنوان ورودی یک تراکنش وارد کنید. یک حملهٔ داست در صورتی موفق خواهد بود که دریافت کنندهٔ داست، آن را در تراکنشی که شامل کوینهای دیگرِ او می شود وارد کند.

ایسیدیاسای

الگوریتم امضاء دیجیتال روی منحنی بیضوی یا ECDSA الگویی برای تولید امضاء دیجیتال با استفاده از کلید عمومی و خصوصی است. تمام کلیدها و امضاهای بیت کوین در حال حاضر از این روش تولید می شوند.

یک امضاء ECDSA به کاربران این امکان را می دهد تا امضاء دیجیتالی که با استفاده از کلید خصوصی ساخته و به همراه کلید عمومی منتشر شده است را بررسی و اطمینان حاصل کنند که این امضاء توسط صاحب کلید عمومی ایجاد شده است. استخراج کلید خصوصی از امضاء و یا کلید عمومیِ منتشر شده ممکن نیست. همچنین راهی برای جعل امضاء و استفاده از آن برای یک دادهٔ متفاوت وجود ندارد. با توجه به این ویژگیهای امنیتی امضاء دیجیتال ECDSA در تراکنشهای بیت کوین به کار گرفته شده است.

برای ساختن کلید عمومی، یک کاربر ابتدا باید یک کلید خصوصی تولید کند که درواقع چیزی جز یک عدد بزرگ نیست. سپس این کلید خصوصی باید در مختصات یک نقطهٔ تعریفشده به نام <u>نقطهٔ</u> مولد ضرب شود تا کلید عمومی به دست آید. این عملگر ضرب که در اینجا مطرح می شود، عملگر ضرب نقطه ای است و با عملگر ضرب معمولی تفاوت دارد. اساساً اعمال عملگر تقسیم بر روی منحنی بیضوی غیرممکن است، این بدان معنی است که در حال حاضر نمی توان کلید خصوصی را از روی کلید عمومی به دست آورد.

حملة خسوف

این حمله روشی برای هدف قرار دادن یک نود خاص در شبکه از راه دوره کردن، و در نتیجه مخدوش نمودن برداشتی که این نود مورد نظر از وضعیت کل شبکه دارد است. به عنوان مثال، اگر

یک نود بیت کوین با ۸ نود دیگر در ارتباط باشد و همهٔ آن ۸ نود در اختیار یک فرد مهاجم باشد، در این صورت این فرد قادر خواهد بود تا بلاکهای جدیدی که ماینرها میسازند را به دست این نود نرساند. با وجود اینکه بقیهٔ شبکه همچنان به کار پردازش و دستبهدست کردن بلاکها مشغول است، نود قربانی اطلاعی از آنها پیدا نخواهد کرد.

اگر اجرای این حمله موفقیت آمیز باشد، مهاجم قادر است سوءاستفاده های مختلفی از قربانی کند. با این حال شبکهٔ بیت کوین به گونه ای طراحی شده تا آسیب پذیری کمتری در مقابل چنین حمله ای داشته باشد. نودهای بیت کوین محدودیتی برای برقراری ارتباط با نودهای دیگر در شبکهٔ غیرمتمر کز بیت کوین ندارند.

گدبندی

پروتکل بیت کوین برای نمایش اطلاعات از روشهای کدبندی مختلفی استفاده می کند. این روشها بسته به نوع دادهٔ مورد نظر و به منظور خوانایی هرچه بیشتر و صرفه جویی در فضای موردنیاز روی دیسک انتخاب می شوند. هرچه تعداد کاراکترهای به کار گرفته شده در یک روش کدبندی بیشتر باشد، دادهٔ خروجی متراکم تر و کوتاه تر خواهد بود. با این حال، برخی از کاراکترها مانند عدد صفر و حرف 0 با توجه به شباهتهایی که در برخی از فونتها با یکدیگر دارند، قابلیت خوانایی پایینی دارند و در برخی از روشهای کدبندی مورد استفاده قرار نمی گیرند. رایج ترین روشهای کدبندی که بیت کوین از آنها استفاده می کند به قرار زیر است:

<u>هگزادسیمال</u>: روشی برای کدبندی داده ها است که از ۱۶ کاراکتر یعنی ارقام ۰ تا ۹ و حروف a تا ۴ استفاده می کند. بزرگ یا کوچک نوشتن حروف در این روش کدبندی تفاوتی ندارد و داده هایی که با این روش کدبندی شده اند اغلب با پیشوند ۵۲ آغاز می شوند. کلیدهای عمومی، هَشها، اسکریپتها، و تراکنشها معمولاً با الگوی هگزادسیمال کدبندی می شوند.

بیس-<u>۵۸:</u> این روش کدبندی از ۵۸ کاراکتر، شامل حروف کوچک و بزرگ الفبا و ارقام ۱ تا ۹ تشکیل شده است اما برای بالا بردن قابلیت خوانایی عدد صفر، حرف 0 بزرگ، حرف I بزرگ، و حرف 1 کوچک در آن مورد استفاده قرار نمی گیرد. یکی از گونههای این روش کُدبندی روش بیس-۵۸ با قابلیت جمع آزمایی است که برای نمایش آدرسهای قدیمی و کلیدهای خصوصی بیت کوین از آن استفاده می شود. یکی از اشکالات موجود در این روشِ کُدبندی، نبود سازو کاری برای ردیابی خطا است.

بیس- $\frac{8}{2}$: این روش کدبندی شامل مجموعه ای $\frac{8}{2}$ کاراکتری است که از تمام حروف کوچک و بزرگ، ارقام صفر تا $\frac{8}{2}$ ، و همچنین دو کاراکتر + و / تشکیل شده است. تراکنش هایی که به صورت ناقص امضاء شده اند از این روش کدبندی می شوند.

بش-<u>۳۲</u>: این روش تنها از حروف کوچک و اعداد استفاده می کند و عدد ۱، حروف نه ۵، و ۵ برای افزایش قابلیت خوانایی از مجموعهٔ کاراکترهای مجاز آن حذف شدهاند. این روش کدبندی دارای سازو کاری برای ردیابی خطا است و برای کدبندی آدرسهای <u>سگویت</u> و درخواست پرداختهای لایتنینگ مورد استفاده قرار می گیرد.

کدهای QR: از این روش کدبندی برای نمایش اطلاعات بهصورت تصویری استفاده می شود و خروجی آن عموما به شکل مربعهای سیاه و سفید است. این روش برای کدبندی داده های طولانی که خواندن یا انتقال آن ها دشوار است مورد استفاده قرار می گیرد. اغلب تلفن های همراه نرم افزارهایی برای اسکن کدهای QR دارند. معمولاً برای نمایش آدرس های بیت کوین و درخواست پرداخت های لایتنینگ از این روش استفاده می شود.

رمز گذاری

به فرآیند تبدیل داده های آشکار و قابل فهم به فرمتی نامفهوم رمزگذاری می گویند. داده ها به گونه ای رمزگذاری می شوند که فقط برای افراد خاصی که صلاحیت دارند قابل خواندن باشند. فرآیند رمزگذاری دادهٔ اصلی را که با نام «متن قابل خواندن» شناخته می شود، به یک کُد غیرقابل فهم به نام «متن رمزگذاری شده» به «متن قابل خواندن» اولیه کافیست مسیر برعکس که به فرآیند «رمزگشایی» معروف است اجرا شود.

تقریباً توسط همهٔ دستگاهها و خدمات دیجیتال برای حفاظت از دادهها در برابر دسترسیهای غیرمجاز و مهاجمان خراب کار از رمزگذاری استفاده می کنند. روشهای رمزگذاری مؤثر از گذرواژههای کاربران محافظت می کند و به کاربران اجازه می دهد تا با خیال آسوده در اینترنت به گشت و گذار بپردازند و به یکدیگر پیام دهند.

روشهای مختلفی برای رمزگذاری وجود دارد که هرکدام سطوح امنیت متفاوتی دارند. در اغلب موارد، برای رمزگذاری و رمزگشایی داده ها از یک یا چند کلید استفاده می شود. تعداد کلیدهایی که مورد استفاده قرار می گیرند و نوع آن ها به روش رمزگذاریِ انتخاب شده بستگی دارد. برخی از روشهای رمزگذاری در برابر کامپیوترهای معمولی از امنیت پایینی برخوردارند، و برخی دیگر در برابر کامپیوترهای ایمن هستند.

به عنوان مثال، امروز برای همه روش است که امنیت روش رمزگذاری «سزار» که معروف است توسط جولیوس سزار مورد استفاده قرار می گرفته، - به راحتی و با استفاده از روش تجزیه و تحلیل تکرار حروف شکسته می شود. آلن تورین در خلال جنگ جهانی دوم از این روش برای ساخت دستگاه انیگما و شکستن این روش رمزگذاری استفاده کرد. امروزه به نظر می رسد روش AES که در حال حاضر توسط سازمان امنیت ایالات متحدهٔ آمریکا استفاده می شود، یک روش امن برای رمزگذاری داده ها باشد.

اکثر روشهای رمزگذاری امروزی از الگوی رمزگذاری نامتقارن استفاده می کنند. رمزگذاری نامتقارن به کاربران این اجازه را می دهد تا دادهٔ موردنظر را با استفاده از یک کلید عمومی رمزگذاری کنند، و رمزگشایی این دادهٔ رمزگذاری شده تنها برای کسی امکان پذیر است که کلید خصوصی که کلید عمومی از روی آن ساخته شده است را در اختیار داشته باشد. این قابلیت امکان برقراری ارتباط امن بر روی یک کانال ارتباطی ناامن مانند اینترنت را برای طرفین فراهم می کند.

فرض کنیم آوا قصد داشته باشد به بابک پیامی ارسال کند. برای این کار ابتدا بابک یک کلید خصوصی میسازد و از آن یک کلید عمومی استخراج می کند. او این کلید عمومی را برای آوا ارسال می کند و هیچ گونه نگرانی از اینکه چه کسانی به آن دسترسی پیدا می کنند ندارد. آوا از کلید عمومی بابک برای رمزگذاری پیام خود استفاده می کند و آن را برای بابک ارسال می کند. او نیز

هیچ گونه نگرانی از اینکه چه کسی به آن دسترسی پیدا می کند ندارد. زیرا در طول مسیر ارتباطی هیچ کس قادر به خواندن و درک پیام ارسال شده به بابک نخواهد بود. بابک پس از دریافت پیام رمز گذاری شده می تواند آن را با استفاده از کلید خصوصی خود رمز گشایی، و محتوای پیام را بخواند.

End-to-End (E2E) Encryption

رمز گذاری سرتاسر

پیامهای رد و بدل شده در یک شبکهٔ ارتباطی که ویژگی رمزگذاریِ سرتاسر در آن پیادهسازی شده باشد، تنها توسط فرستنده و گیرندهٔ پیامها قابل خواندن است. رمزگذاریِ سرتاسر به کاربران این امکان را می دهد که بدون نیاز به اعتماد به یک شخص یا نهاد ثالث به صورت خصوصی با دیگران ارتباط برقرار کنند.

هنگامی که یک پیام به صورت سرتاسر رمزگذاری شده باشد، فرستندهٔ پیام آن را با استفاده از کلید عمومیِ گیرنده رمزگذاری می کند و هیچ شخص یا نهاد حتی گردانندگان بستر نرمافزار پیامرسانی که مورد استفاده قرار گرفته، قادر به رمزگشایی این پیام نخواهند بود. این قابلیت به کاربران این اجازه را می دهد تا برای برقراری ارتباط با یکدیگر از سرویسهای متمرکز موجود استفاده کنند و هیچ گونه نگرانی بابت فاش شدن محتوای گفتگوها برای دیگران به هر دلیل ممکنی، نداشته باشند.

امروزه اغلب ارتباطات دیجیتال توسط شخص یا شرکت ثالثی که درواقع نقش تسهیل کنندهٔ این ارتباط را بازی می کند، انجام می شود. هنگامی که شما برای کسی ایمیل می فرستید، این ایمیل ابتدا به سرور یک شرکت ثالث مثل گوگل فرستاده می شود، سپس این شرکت ایمیل ارسال شده را به گیرنده می فرستد. اگر ویژگی رمزگذاری سرتاسر در یک ارتباط مورد استفاده قرار نگرفته باشد، افرادی که به سرورهای سرویس به خدمت گرفته شده یا شرکتهای و نهادهای ثالث به دلایل مختلف قادرند محتوای ایمیل ارسال شده را بخوانند.

به موجب مصوبهٔ امداد اضطراری بانکداری و همچنین فرمان اجرایی ۶۱۰۲ که در سال ۱۹۳۳ تصویب شدند، حق مالکیت طلا از شهروندان آمریکایی سلب شد و آنها می بایست طلاهای خود را به بانکها تحویل می دادند و در غیر این صورت مورد مجازات قرار می گرفتند. فرمان اجرایی ۶۱۰۲ دولت ایالات متحده آمریکا را قادر می ساخت تا در طول دوران رکود بزرگ بتواند از راه پایین آوردن ارزش دلار برای بازگشت رونق را به اقتصاد این کشور از روشهای تشویقی استفاده کند. اگر شهروندان می توانستند از راه نگهداری از طلا از ارزش سرمایهٔ خود محافظت کنند، این سیاستهای تشویقی حتماً به تورمهای بالا منجر می شد.

طبق این فرمان اجرایی شهروندان در قبال هر اونس طلایی که تحویل بانک میشد حدود ۲۰ دلار آمریکا دریافت می کردند. روزولت رئیسجمهور ایالات متحده پس از اجرایی شدن این قانون و جمع آوری طلای شهروندان قیمت طلا را از ۲۰ به ۳۵ دلار در ازای هر اونس افزایش داد و ارزش دلار را حدود ۵۰ درصد در طول یک روز کاهش داد.

این قانون یک رویداد منحصر به فرد نیست و موارد مشابه زیادی از مصادرهٔ عمومی طلای شهروندان در طول تاریخ رخ داده است. مصادرهٔ طلا در انگلستان، اتحاد جماهیر شوروی، و کشور کمونیستی چین مسبوق به سابقه است.

طلا مستعد مصادره شدن است، زیرا پنهان و جابجا کردن آن بهدلیل فیزیکی بودن بسیار دشوار است. این ویژگی منفی صاحبان طلا را ترغیب می کند تا طلای خود را نزد بانکها یا دیگر مؤسسات امانی نگهداری کنند. اشکال بانکها و مؤسسات امانی این است که تحت فرمان دولتهای متبوع خود هستند. مصادرهٔ طلا از میلیونها شهروندی که آن را بدون واسطه در اختیار دارند از مصادرهٔ آن از بانکها و مؤسساتی که گوش به فرمان دولت هستند، بسیار بسیار دشوار تر است.

Bitcoin Transaction Fee

یکی از مواردی که ماینرها را به فعالیت در شبکهٔ بیت کوین تشویق می کند، کسب کارمزد تراکنش های قرار داده شده در یک بلاک است. هرچه مقدار کارمزدی که یک تراکنش پرداخت می کند بیشتر باشد، ماینرها انگیزهٔ بیشتری برای تأیید آن خواهند داشت، به عبارت دیگر این تراکنش در زمان کوتاه تری تأیید خواهد شد. از آنجا که فضای بلاکهای بیت کوین محدود است، ماینرها کارمزدهای پرداخت شده در تراکنشها را نسبت به فضایی که در بلاک اشغال می کنند در نظر می گیرند، نه صرفاً مقدار کارمزدی که پرداخت شده است. برای همین است که بیشتر کیف پولهای بیت کوین مقدار کارمزد را بر اساس sats/vbyte، یعنی «ساتوشی به ازای فضای مجازی اشغال شده در بلاک» نمایش می دهند.

کارمزد تراکنش در شبکهٔ بیت کوین نوسانات شدیدی دارد، بعضی از تراکنشها کارمزد بالایی پرداخت می کنند تا اطمینان داشته باشند که در زمان کوتاهی تأیید می شوند. اما برخی دیگر از تراکنشها که عجلهای برای تأیید شدن ندارند، کارمزد پایینی پرداخت می کنند و برای تأیید شدن انتظار می کشند. می توان از راههای مختلفی همچون ادغام کوینها و گروهبندی تراکنشها، و به کارگیری نسخههای جدید تراکنشها، خصوصاً سگویت در کارمزد تراکنش صرفه جویی کرد.

فاست

عموماً به وبسایتهایی که بیت کوین رایگان میدهند فاست می گویند. این وبسایتها در چند سال اول که بیت کوین ارزان بود و تقاضای چندانی نیز برای آن وجود نداشت خیلی رایج بودند. برای دریافت بیت کوین کافی بود کاربر آدرس خود را در آنها وارد، و بیت کوین رایگان را دریافت کند. برخی از این فاستها حتی تا چند بیت کوین به صورت رایگان به بازدید کنندگان خود می دادند. گردانندگان فاسِتها از آن به عنوان راهی برای گسترش آگاهی عمومی نسبت به

بیت کوین استفاده می کردند. امروزه این وبسایتها به شدت نادر هستند و اگر هم وجود داشته باشند، ارقام بسیار بسیار پایینی بیت کوین به افراد می دهند.

در حال حاضر فاستهایی برای توزیع بیت کوینهای مشقی وجود دارند. این کوینها ارزشی ندارند و فقط می توان از اَنها روی شبکهٔ تست بیت کوین استفاده کرد.

پول فیات پول فیات

به پولهای ملی رایج در دنیا پول فیات گفته می شود که از کلمهٔ لاتین Fiat، به معنی «تعیین شده» گرفته شده است. ارزش پول فیات توسط دولتهایی تعیین می شود که آن را خلق کرده اند و به عنوان وجه قانونی در معاملات می پذیرند. از آنجا که چاپ پول برای دولتها هزینه ای ندارد، آنها می توانند هروقت و به هر اندازه ای که می خواهند از آن پول، خلق کنند.

قدیمی ترین پول ملی، «پوند استرلینگ» بریتانیای کبیر است که در طول ۳۰۰ سال گذشته بیشتر از ۹۰ درصد از ارزش خود را از دست داده است. دلار آمریکا نیز در طول یک قرن گذشته حدود ۹۰ درصد ارزش خود را از دست داده است. عمر متوسط یک پول فیات حدود ۲۷ سال است.

امروزه هدف بانکهای مرکزی که متولی پول فیات هستند، تثبیت تورم و پایین نگه داشتن آن است و همهٔ کشورها در دورههایی از تاریخ در این کار موفق بودهاند. با این حال بیشتر پولها در بلندمدت از تورم مصون نماندهاند و این مسأله برای کسانی که پولشان را پسانداز می کنند مشکل ساز است.

فورک (انشعاب)

یک فورک زمانی اتفاق می افتد که بخشی از یک پروتکل یا قسمتی از کُد یک نرم افزار بعد از اجرای عملیات ارتقاء یا بهروزرسانی، تغییر کند. فورک ها در حوزهٔ نرم افزار و پروژه های اپن سورس رخ می دهند زیرا کاربران هر زمان بخواهند می توانند نسبت به دانلود و اجرای نسخه های مختلف این

نرمافزارها اقدام کنند و همهٔ کاربرانِ یک نرمافزار لزوماً نسخهٔ آخر آن را دریافت نمی کنند. اگر دو کاربر نسخهٔ اول یک نرمافزار را دانلود و آن را اجرا کنند، و فقط یکی از آنها پس از منتشر شدن نسخهٔ دومِ این نرمافزار ٔ آن را بهروزرسانی کند، کاربری که نرمافزار خود را به نسخهٔ بعدی ارتقاء داده، یک فورک از نسخهٔ اول را اجرا می کند.

این مسأله می تواند برای سیستم هایی مانند بیت کوین که در آن برای تعیین دارایی افراد نیاز به اجماع است، مشکل ساز باشد. اگر نودهای شبکه نرم افزارهای متفاوتی اجرا، و در نتیجه قوانین پروتکل متفاوتی بر روی شبکه اعمال کنند، ممکن است روی معتبر بودن یا نبودن برخی از بلاک ها و تراکنش ها در شبکهٔ بیت کوین با یکدیگر به توافق نرسند. در این صورت شبکه دچار از هم گسیختگی و توافق روی دفتر کل غیرمتمر کز بیت کوین -که اصلی ترین حقیقت موجود در شبکه بیت کوین است، - خدشه دار خواهد شد. دلیل انتخاب روش توسعهٔ محافظه کارانه و محتاط بودن توسعه دهندگان بیت کوین نیز همین است.

فورکها اساساً به دو شکل وجود دارند: سافت فورک و هارد فورک. ارتقاء قوانین شبکه از راه سافت فورک-به شرط حمایت اکثریت قریب به اتفاق ماینرها، –موجب از بین رفتن سازگاری بین نسخههای قدیمی و جدید نمی شود. بنابراین لازم نیست همهٔ نودهای شبکه در این روش نرمافزار خود را بهروزرسانی کنند زیرا قوانین نسخهٔ جدید ویژگی پساسازگاری دارند. در مقابل هارد فورکها این ویژگی را ندارند، بنابراین برای به منظور ارتقاء قوانین شبکه همهٔ نودها مجبور به بهروزرسانی نرمافزار خود هستند. فعالان بیت کوین تا حد ممکن از اجرای هارد فورک اجتناب می کنند و به شدت به سافت فورکها علاقه مندند.

هنگامی که یک پروژه برای بهروزرسانی قوانین پروتکل از روش هارد فورک استفاده کند و بخشی از کاربران همچنان نسخهٔ قدیمی را اجرا کنند، شبکه دچار ازهم گسیختگی و به دو شاخه تقسیم می شود. این اتفاق چندین بار در شبکهٔ بیت کوین رخ داده است، زیرا برخی از پروژهها تلاش کرده اند تا از قوانین پروتکل بیت کوین خارج شوند و آن را برای خود تغییر دهند. به این پروژه ها که از قوانین پروتکل بیت کوین سرپیچی کرده اند نیز فورک گفته می شود، اما آن ها دیگر بخشی از پروژهٔ بیت کوین و شبکهٔ آن نیستند. این پروژه ها ممکن است موجب به وجود آمدن سردرگمی

فانجيبل بودن (تعويض پذيرى)

Fungibility

یک ویژگی برای کالاهایی است که می توان آنها را با یکدیگر تعویض کرد و وقتی کنار هم قرار می گیرند نمی توان آنها را از یکدیگر تمیز دارد. بهترین نمونه از یک کالای فانجیبل، سکههایی است که در گذشته به عنوان پول خُرد مورد استفاده قرار می گرفت اما در حال حاضر با توجه به کاهش ارزش پول تقریباً منسوخ شده اند. به عنوان مثال هر کدام از سکههای ۵۰۰ تومانی که در گذشته رایج بودند، ۵۰۰ تومان ارزش داشتند و برای کسی که ۵۰۰ تومان از شما طلب داشت فرقی نمی کرد کدام یک از سکههای ۵۰۰ تومانی خود را به او بدهید.

فانجیبیلیتی یکی از ویژگیهای مطلوب بیت کوین است زیرا کارآمدی آن را به عنوان یک ابزار پرداخت برای عموم افراد بیشتر می کند. به عنوان مثال اگر کوینهایی که در گذشته در مالکیت مجرمان بودهاند را بتوان از بقیهٔ کوینها تمیز داد، ممکن است صرافیها و فروشندگان تمایلی برای پذیرش آنها نداشته باشند. در این صورت پذیرندگان بیت کوین باید برای اطمینان از لکه دار نبودن کوینها، هر کدام از آنها را به صورت جداگانه مورد بررسی قرار دهند. این محدودیتها با توجه به دشواریهایی که برای کاربران، پذیرندگان، صرافیها به وجود می آورد، عموم مردم را از پذیرش و استفاده از بیت کوین دلسرد و ناامید خواهد کرد.

راه حلهای حفظ حریم خصوصی مانند کوین جوین با مخفی نمودن مالکان قبلی یک کوین از راههای مطمئن و امن، برای فانجیبل بودن بیت کوین، و بی معنی شدن مفهوم کوینهایِ <u>لکه دار</u>، تلاش می کنند.

نظريهٔ بازی نظریهٔ بازی

نظریهٔ بازی مطالعهٔ ریاضیِ تضادها و استراتژیهایی است که برای اتخاذ مؤثرترین تصمیم بر اساس قوانین از پیش تعیینشده، مورد تحلیل قرار می گیرد. این نظریه به عنوان یک ساختار ارزشمند برای مفهوم آفرینی فر آیند تصمیم گیری عمل می کند.

معمای زندانی

معمای زندانی نشان می دهد که چگونه ممکن است دو نفر با یکدیگر همکاری نکنند، هرچند همکاری به نفع آنها باشد. بر اساس این قیاسِ نظریهٔ بازی، دو زندانی دستگیر شدهاند و در انتظار محاکمه هستند. هر کدام از آنها دو راه دارند: به دیگری خیانت کنند یا سکوت کنند. اگر هر دو زندانی به یکدیگر خیانت کنند، هر کدام به دو سال حبس محکوم خواهند شد. اگر هر دو سکوت کنند، هر دو به یک سال حبس محکوم خواهند شد. اگر یکی از زندانیان خیانت کند و دیگری سکوت کند، آن زندانی که سکوت کند، مجازات کامل که سه سال حبس است را خواهد گرفت. بر این اساس، یک زندانی منطقی برای حفاظت از خود به دیگری خیانت خواهد کرد، حتی اگر راه حل بهینه برای آنها این باشد که با یکدیگر همکاری، و سکوت کنند.

مسألة ژنرالهاي بيزانس

مسألهٔ ژنرالهای بیزانس یکی از قیاسهای معروف نظریهٔ بازی است. این مسأله با حملهٔ تعدادی از ژنرالها به بیزانس آغاز می شود. آنها شهر را محاصره کردهاند و باید به اتفاق برای تعیین زمان حمله به شهر تصمیم بگیرند. ژنرالها راهی برای برقراری یک ارتباط امن با یکدیگر ندارند و هر پیامی که ارسال یا دریافت می کنند ممکن است توسط مدافعان شهر بیزانس شنود شود، یا برای گمراه کردن آنها از طرف مدافعان شهر ارسال شده باشد. اگر همهٔ ژنرالها به طور همزمان به شهر حمله

کنند پیروز میدان خواهند بود، اما اگر حمله در زمانهای متفاوت انجام پذیرد جنگ را خواهند باخت.

سیستمهای غیرمتمر کز با مسألهٔ ژنرالهای بیزانس مواجه هستند زیرا هیچ نهاد متمر کزی وجود ندارد تا اطلاعات را برای اعضای شبکه تأیید کند. سیستمهای متمر کز با این مشکل مواجه نیستند زیرا اعضای شبکه خطر اعتماد به یک واسطه را می پذیرند و این قیاسِ نظریهٔ بازی برای آنها موضوعیت ندارد. همینطور اگر ژنرالهای بیزانس می توانستند برای تعیین زمان حمله به یک واسطه اعتماد کنند، این قیاس نظریهٔ بازی اصلاً به وجود نمی آمد.

ساتوشی ناکاموتو، خالق ناشناس بیت کوین برجسته ترین نقص پول فیات را اینگونه توضیح می دهد: «مشکل ریشه ای پولهای رایج این است که باید به آنها اعتماد کنیم تا کارایی داشته باشند.»

امروزه مسألهٔ ژنرالهای بیزانس به طور فزایندهای محبوب شده است زیرا الگوریتم اثبات کار بیت کوین اولین راه درست نظری برای حلِ این مشکل است. پولهای غیرمتمرکز با مسالهٔ ژنرالهای بیزانس مواجه هستند و باید بر آن غلبه کنند، زیرا گروه غیرمتمرکز کاربران می بایست روی درستی تاریخچهٔ تراکنشها و درستی سیاست پولی تعیین شده به اجماع برسند.

نقطهٔ مولّد Generator Point

نقطهٔ مولد که با نماد G شناخته می شود، نقطه ای است که روی منحنی بیضوی secp256k1 بیت کوین تعریف شده و دارای مختصات x و y است. یک کاربر برای تولید کلید عمومی، کلید خصوصی خود را در G ضرب می کند.

sk * G = P

کلید خصوصی یک عدد بزرگ است، اما کلید عمومی نقطهای با مختصات x و y است. عدد G نیز خود یک کلید عمومی معتبر است.

Graphical User Interface (GUI)

رابط کاربری گرافیکی

رابط کاربری گرافیکی، یک برنامهٔ نرمافزاری است که به کاربران اجازه می دهد به صورت بصری با نرمافزاری که در لایهٔ پایین تر قرار دارد تعامل داشته باشند. در غیاب رابط کاربری گرافیکی کاربران مجبور به استفاده از خط فرمان (ترمینال) هستند. رابطهای کاربری گرافیکی با فراهم کردن امکان تعامل بصری تلاش می کنند تا پیچیدگیهای نرمافزارها را از دید کاربران پنهان کنند. اغلب برنامههایی که رابط کاربری گرافیکی از طریق خط فرمان (ترمینال) نیز به خدمت گرفت.

اکثر نرمافزارهای بیت کوین از جمله بی<u>ت کوین کُر</u> که رابط کاربری آن با نام بی<u>ت کوین کیوت</u> شناخته میشود، دارای رابط کاربری گرافیکی هستند. همچنین اغلب کیف پولهای بیت کوین دارای رابط کاربری گرافیکی هستند.

قانون گرِشام Gresham's Law

قانون گرشام بیان می کند که «پول بد، پول خوب را از دور خارج می کند». به عبارت دیگر، در اقتصادی که دو پول متفاوت در آن در گردش باشد، افراد پول بد که ارزش آن دائماً کاهش می یابد را خرج، و پول خوب که ارزش خود را حفظ می کند را نگه می دارند. بنابراین پول بد بیشتر در معاملات روزمره، و پول خوب بیشتر برای پس انداز و سرمایه گذاری بلند مدت به کار گرفته می شود.

به عنوان مثال، فردی را در نظر بگیرید که هم بیت کوین و هم ریال دارد. اگر او بخواهد پولش را برای خرید کالا خرج کند، ترجیح میدهد ریال را خرج کند زیرا ارزش ریال دائماً در حال کاهش است. اگر بیت کوین خود را خرج کند، با افزایش احتمالی ارزش بیت کوین متضرر خواهد شد. یکی از دلایلی که موجب شده بیت کوین بیش از آنکه ابزاری برای پرداخت باشد، به عنوان ابزاری برای ذخیرهٔ ارزش مورد استفاده قرار می گیرد نیز همین است.

قانون گرشام در مواقعی که ارزش پول توسط قوانین دولت یا بانک مرکزی تعیین میشود، بهخوبی

قابل مشاهده است. به عنوان مثال دولت ایالات متحده آمریکا در سال ۱۹۶۵ مقدار نقرهٔ موجود در سکههای نیم دلاری را از ۹۰ به ۶۰ درصد کاهش داد. هر دوی این سکهها از نظر قانونی ارزش یکسانی داشتند، بنابراین دارندگان سکههایی که خلوص بالاتری داشتند آنها را ذوب و به خارج از کشور صادر، یا آنها را از دور خارج و به عنوان ابزاری برای حفظ ارزش استفاده می کردند.

قانون گرشام توضیح می دهد که چگونه دخالت دولت در عرضه و ارزش گذاری پول می تواند به اقتصاد آسیب بزند.

هَو ينگ

رویدادی است که تقریباً هر چهار سال یک بار اتفاق میافتد و نرخ تولید بیت کوینهای جدید در هر بلاک را به نصف کاهش میدهد. جزئیات زمانبندی خلق بیت کوینهای جدید، توسط الگوریتمی در کُد آن تعریف شده است. این الگوریتم به ماینرها اجازه میدهد تا مقدار معینی بیت کوین جدید در هر بلاک به عنوان یارانهٔ ساخت بلاک و به منظور جبران هزینه ها خلق و به حساب خود واریز کنند.

در ابتدای کار شبکهٔ بیت کوین، یارانهٔ ساخت هر بلاک ۵۰ بیت کوین بوده است. با این حال، رویدادی که به هوینگ معروف است هر ۲۱۰٬۰۰۰ بلاک تقریباً هر چهار سال رخ می دهد و مقدار این یارانه به نصف کاهش می یابد. این روند تا زمانی ادامه پیدا می کند که یارانهٔ ساخت بلاک به صفر برسد، زمانی که بیش از ۷ میلیون بلاک در ۳۴ هوینگ ساخته شده است.

سقف عرضه

مجموع عرضهٔ بیت کوین هرگز از ۲۱ میلیون بیت کوین یا ۲.۱ کوادریلیون ساتوشی تجاوز نخواهد کرد. سقف عرضه یک ویژگی است که کمیابی مطلق بیت کوین را تضمین می کند و موجب می شود بیت کوین به سرنوشت بسیاری از پولهای فیات که همانا آبَرتورم است، دچار نشود.

Hard Commodity

معمولاً به منابع طبیعی مانند فلزات گران بها و موارد خاصی از ذخایر انرژی که از روش استخراج تولید می شوند، کالاهای سخت گفته می شود. طلا، نقره، و نفت برخی از رایج ترین کالاهای سخت هستند.

هارد فورک

به طور کلی فورک یعنی ایجاد یک تغییر در سورس کُد یک پروژه نرمافزاری. بیت کوین یک پروژهٔ متن باز (اپن سورس) است، به این معنی که هرکسی بدون نیاز به کسب اجازه به کُد آن دسترسی دارد، می تواند آن را دانلود کند و آن را تغییر دهد.

به طور خاص هارد فورک یعنی اعمال تغییراتی در قوانین، به نحوی که امکان فراهم کردن ویژگی پسا سازگاری در شبکه وجود نداشته باشد. اگر اموری که طبق قوانین فعلی شبکه نامعتبر هستند پس از اعمال تغییر در کُد نرمافزار (فورک) و بر طبق قوانین جدید معتبر شوند، این فورک در اصل یک هارد فورک است. به منظور حفظ اجماع پس از اعمال یک هارد فورک، همهٔ نودهای (گره) شبکه می بایست نرمافزار نودهای خود را به روزرسانی کنند. در غیر این صورت تراکنشها و بلاکهایی که با قوانین جدید ساخته شده اند از نظر نودهایی که نرمافزار قدیمی را اجرا می کنند نامعتبرند، در حالی که نودهای به روزرسانی شده آنها را به عنوان بلاکها و تراکنشهای معتبر می پذیرند. به همین دلیل است که در روند ارتقاء پروتکل بیت کوین تا جایی که ممکن باشد از اعمال هارد فورک اجتناب می شود.

Hardware Wallet

كيف پول سختافزاري

کیف پول سخت افزاری یک دستگاه دیجیتال است که تنها هدف آن تولید و ذخیرهٔ کلیدهای عمومی و خصوصی و امضای تراکنشها است. کیف پولهای سخت افزاری به کاربران این امکان را می دهند تا بیت کوینهای خود را به روشی امن دریافت و ارسال کنند. کیف پولهای سخت افزاری نوعی کلد استوریح هستند، به این معنی که کاربران را قادر می سازند تا از کلیدهای خصوصی خود در شرایطی ایمن و به دور از اینترنت نگه داری کنند.

اغلب کیف پولهای سختافزاری استانداردهای بیپ-<u>۳۲</u> و بیپ-<u>۳۹</u> را پیادهسازی کردهاند، به این معنی که از قابلیتهای <u>کیف پولهای سلسلهمراتبی قطعی</u> و <u>کلمات بازیابی</u> پشتیبانی می کنند. کیف پولهای سختافزاری مختلف از نظر امنیت، حریم خصوصی، و قابلیت اطمینان با یکدیگر متفاوت

توابعِ هَش توابعِ هَش

تنوع توابعِ هش بسیار بالاست، اما توابع هَش به کار گرفته شده در حوزهٔ رمزنگاری در ویژگیهای کلیدی زیر مشترک هستند.

- همهٔ توابع هَش یک پارامتر ورودی (معروف به preimage) می گیرند و یک خروجی به نام هَش (معروف به digest) با طول ثابت تولید می کنند. این طول بر اساس تابع هشِ انتخاب شده متفاوت است.
  - خروجی یک تابع هَش قطعی است. این بدان معنا است که برای یک ورودی مشخص، خروجی همواره یکسان خواهد بود.
- توابع هَش یکطرفه هستند. این بدان معنا است که با فرض در اختیار داشتن ورودی، می توان خروجی را به آسانی تولید کرد. هیچ راهی برای به دست آوردن ورودی از روی خروجی یک تابع هَش وجود ندارد.
- خروجیِ یک تابع هش تصادفی و غیر قابل پیش بینی است و میان مجموعهای از ورودی ها و خروجی ها هیچ رابطهای وجود ندارد. برای نمونه اگر فقط یک کاراکتر از یک ورودی ۱۰۰ کاراکتری تغییر کند، خروجی ورودی دوم هیچ گونه شباهتی به خروجی اول نخواهد داشت.

این ویژگیهای توابع هش در بیت کوین کاربرد دارند. برای نمونه ویژگی تصادفی و غیرقابل پیشبینی بودن آنها، استخراج بیت کوین را به یک رقابت منصفانه تبدیل می کند. بهدست آوردن آدرسهای بیت کوین از راه هش کردن کلید عمومی یا اسکریپت، امنیت، حریم خصوصی، و راحتی را برای کاربران به ارمغان می آورد. هش کردن تراکنشها و بلاکها روشی ساده برای ایجاد شناسههای غیرتکراری برای آنها می شود. در نهایت این توابع برای محاسبهٔ درخت مرکل به کار گرفته می شوند. درخت مرکل خلاصهای قابل اعتماد و غیرقابل تغییر از تمام تراکنشهای که در یک بلاک وجود دارند، می سازد و موجب بهینه تر شدن روند تأیید اعتبار تراکنشها و بلاکها می شود.

انواع توابع هش کاربردهای مختلفی در بیت کوین دارند. تابع هش SHA-256 برای تولید عدد اثبات کار و همچنین برای تولید <u>شناسهٔ تراکنش</u>، دو بار پشت سر هم به کار گرفته می شود.

از تابع هش HASH160 برای تولید هش کلیدهای عمومی یا آدرسهای قدیمی بیت کوین استفاده می شود. این تابع ترکیبی از دو تابع هش SHA-256 و RIPEMD160 است.

المقدارِ هَش مقدارِ هَش

عددی است که نشان می دهد ماینرهای شبکهٔ بیت کوین در مجموع قادر به محاسبهٔ چند هَش بر واحد ثانیه هستند. هر یک بار هَش، تلاشی برای تولید عدد اثبات کار یک بلاک معتبر است و ماینرهای شبکهٔ بیت کوین در سراسر جهان در هر ثانیه میلیاردها بار برای به دست آوردن آن تلاش می کنند. مقدار هش نشان می دهد که چه مقدار پول، انرژی، و توان محاسباتی به پردازش تراکنشها و ایمن سازی شبکهٔ بیت کوین اختصاص داده شده است.

همچنین می توان از روی مقدار هَش، هزینهٔ اجرای یک حملهٔ <u>۵۱ درصد</u> به شبکهٔ بیت کوین را با تقریب خوبی تخمین زد. زیرا اجرای یک حملهٔ ۵۱ درصد مستلزم آن است که ۵۱ درصد مقدار هَش شبکه در اختیار یک ماینر خراب کار باشد و هرچه مقدار هش بیشتر باشد، اجرای چنین حملهای نیز گران تر خواهد بود و احتمال اجرای این حمله کاهش خواهد یافت.

مقدار هش بیت کوین در دههٔ گذشته با سرعت زیادی رشد کرده است، زیرا افزایش قیمت بیت کوین ماینرهای بیشتری را برای پیوستن به شبکه ترغیب می کند. مقدار هَش تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله قیمت بیت کوین، قیمت انرژی، آب و هوا، و قوانین محلی است.

هگزادسیمال Alexadecimal

هگزادسیمال یک روش کُدبندی است که از یک الفبای ۱۶ کاراکتری، شامل ارقام ۰ تا ۹ و حروف A-F استفاده می کند. کوچک یا بزرگ بودن حروف در این طرح اهمیتی ندارد و اغلب دادههایی که

با این روش کُدبندی میشوند پیشوند «xo» دارند. دادههایی چون کلیدهای عمومی، تراکنشها، هَشها، و اسکریپت بیت کوین از این روش کُدبندی و نمایش داده میشوند.

Hierarchical Deterministic (HD) Wallet

كيف پول اچدى (سلسلهمراتبى قطعى)

کیف پول سلسله مراتبی قطعی اصطلاحی است که برای توصیف کیف پولهایی به کار می رود که از یک بنر (سید) برای تولید کلیدهای عمومی و خصوصی استفاده می کنند. این نوع کیف پولها در پیشنهاد بهبود بیت کوین شمارهٔ ۳۲ معرفی، و سپس به عنوان یک استاندارد در بیت کوین پیاده سازی شدند. اکثر کیف پولها قبل از به کارگیری این استاندارد، برای تولید یک آدرس جدید بیت کوین جفت کلید جدیدی تولید می کردند که ارتباطی با کلیدهای تولید شدهٔ قبلی نداشت. کاربران برای پشتیبان گیری از این کیف پولها که کلیدهایشان را از این روش که به روش «مجموعهای از پشتیبان گیری کنند و این موضوع در دسرهای قابل توجهی هم برای سازندگان کیف پولها، و هم کاربران به وجود می آورد. اما کیف پولهای سلسله مراتبی قطعی را می توان به آسانی و با ذخیرهٔ یک کاربران بهوجود می آورد. اما کیف پولهای سلسله مراتبی قطعی را می توان به آسانی و با ذخیرهٔ یک بازیابی دادهٔ باینری بذر (سید) رخ دهد، پیشنهاد بهبود بیت کوین شمارهٔ ۳۹ بایت دادهٔ تصادفی، معروف به بازیابی دادهٔ باینری بذر (سید) رخ دهد، پیشنهاد بهبود بیت کوین شمارهٔ ۳۹ معرفی شد و در حال حاضر توسط اکثر کیف پولهای بیت کوین مورد استفاده قرار می گیرد. در این روش بذر (سید) در بازیابی کیف پول کفایت می کند.

اصطلاح سلسلهمراتبی، ساختار درختْ مانند کلیدها را توصیف می کند: کلید اصلی از بذر (سید) کیف پول مشتق می شود و برای تولید کلیدهای فرزند به کار گرفته می شود که هر کدام مجدداً قادرند به طور مستقل کلیدهای فرزند خود را تولید کنند.

هریک از این کلیدهای مشتق شده (فرزندان) را می توان با مسیر استخراج آن توصیف کرد، که حاوی اطلاعاتی در مورد عمق و جایگاه این کلید در ساختار درختی کلیدها است. یک کیف پول

اچدی اطلاعاتی که در مسیر استخراج قرار دارد را به کار می گیرد و کلید مورد نظر را استخراج می کند. کلید اصلی که از بذر (سید) مشتق می شود را با حرف m نمایش می دهند. برای مثال، فرزند اول کلید اصلی دارای مسیر استخراج "m/0/m" است، و مسیر استخراج فرزند پنجم اولین فرزند "p/0/4" است.

قطعی بودن این درخت بدان معنا است که یک بذر (سید) یا یک کلید اصلی (m) همیشه دقیقاً درخت یکسانی از کلیدها را خواهد ساخت. همچنین یک کلید اصلی و یک مسیر استخراج مشخص، همیشه کلیدهای یکسانی را تولید خواهد کرد. این قابلیت به کاربران کیف پولهای اچدی این امکان را می دهد که نسخهٔ پشتیبان را تنها با ذخیرهٔ بذر (سید) تهیه کنند و نیازی به پشتیبان گیری از صدها کلید نامر تبط با یکدیگر نباشد. این قابلیت همچنین کاربران را قادر میسازد تا آدرسهای جدید را بدون نیاز به کلید خصوصی و از راه به کار گیری کلید عمومی والد که با نام کلید عمومی بسط یافته یا duk نیز شناخته می شود، تولید کنند. این بدان معنی است که کاربر می تواند کلیدهای خصوصی خود را به روش کلداستوریج نگهداری کند، در حالی که با وارد کردن کلیدهای عمومی خود در یک کیف پول آنلاین و تولید آدرسهای جدید قادر است به راحتی بیت کوین دریافت کند. کیف پولی که کلید عمومی اصلی یا duk در آن وارد شده است، به کیف پول ناظر معروف است، زیرا تنها امکان دریافت بیت کوین و نمایش موجودی کیف پول را دارد و با توجه به در اختیار نداشتن کلیدهای خصوصی قادر به امضاء کردن تراکنشها نیست.

HODL

هودل در جامعهٔ بیت کوین شبیه به یک ضرب المثل است که از غلط املایی کلمهٔ hold گرفته شده و به بیت کوینرها توصیه می کند در مواجهه با نوسانات شدید قیمتی که بیت کوین اغلب تجربه می کند، از فروش خودداری کنند. منشاء عبارت هودل مطلبی است که یک بیت کوینر مست در یکی از انجمنهای سایت کوین نوشته یکی از سقوطهای قیمتی بیت کوین نوشته است.

کلمهٔ داغ اشاره به آنلاین بودن دارد، بنابراین کیف پول داغ کیف پولی است که به شبکهٔ بیت کوین متصل باشد. معمولاً برای دریافت و پرداختهای روزمره از این کیف پولها استفاده می شود، اما باید توجه داشت که برای نگهداری بلندمدت از مقادیر زیادی از بیت کوین به اندازهٔ روش نگهداری کلداستوریح امن نیستند. هر وسیلهای که با اینترنت تعامل دارد ممکن است هدف نرمافزارهای مخرب اینترنتی قرار گیرد و دارایی افراد را به خطر اندازد.

Hyperinflation

آبَر تورم

به تورم بسیار بالایی که در نتیجهٔ افزایش شدید قیمتها در یک دورهٔ کوتاه پدید می آید، اَبرتورم گفته می شود. آستانهٔ اَبرتورم در اقتصادهای مختلف متفاوت است اما اغلب در دوران بی ثباتی اقتصاد، زمانی که دولتها با سرعت بالایی پایهٔ پولی را افزایش می دهند اتفاق می افتد. اقتصادها نمی توانند در مقابل دوره های پایدار و طولانی اَبرتورم دوام بیاورند، یا سطح تورم به سطوح قابل قبول بازگردانده می شود، یا سیستم مالی سقوط می کند، و دولت ناگزیر به تغییر واحد پولی یا حتی در مواردی معرفی یک پول جدید خواهد بود.

بیت کوین سطح بالایی از خدشه ناپذیری را در دو سطح حفظ می کند. سطح اول، اجماع و جنبه های اصلی پروتکل به خصوص سیاست پولی سخت گیرانهٔ بیت کوین است که تغییر نمی کند. خدشه ناپذیری در این سطح توسط ده ها هزار نود بیت کوین که به طور مستقل یک کُد مشترک را اجرا می کنند و بر روی مجموعه ای از قوانین مشترک با یکدیگر توافق دارند، اعمال می شود. هیچ فرد یا نهادی، نه ماینرها، و نه دولت ها بدون متقاعد کردن این ده ها هزار نود برای موافقت با تغییرات پیشنهادی، قادر به تغییر قوانین اجماع بیت کوین نخواهد بود. حفظ قابلیت خدشه ناپذیری در این سطح موجب اعتماد سرمایه گذاران کلان و خُرد نسبت به کمیابی و دوام بیت کوین می شود.

سطح دوم، زنجیرهٔ بلاک است که بازنویسی (یا تغییر) تاریخچهٔ نقل و انتقال بیت کوین را عملاً غیرممکن می کند. حفظ خدشه ناپذیری در این سطح موجب می شود تا فروشندگان و تجار از بیت کوین به عنوان یک ابزار مبادله استفاده کنند و حتی بیشتر از پولهای فیات به آن اعتماد داشته باشند. زنجیرهٔ بلاک بیت کوین به گونهای طراحی و پیاده سازی شده است که فقط می توان بلاکهای جدید به آن اضافه کرد، یعنی پس از اضافه شدن یک بلاک به زنجیره، حذف یا تغییر آن عملاً غیرممکن است. این ویژگی توسط عملگر هش 356-SHA اعمال، و موجب خدشه ناپذیری تاریخچهٔ بیت کوین می شود. هنگامی که یک ماینر یک بلاک را به امید یافتن یک اثبات کار معتبر هش می کند، هش بلاک قبل در آن گنجانده شده است. به لطف ویژگی های توابع هش، اگر هش یک بلاک درنتیجهٔ اعمال تغییرات در تراکنش های آن تغییر کند، عدد اثبات کار بلاک مورد نظر و در نتیجه کل بلاک و بلاک های بعد از آن نامعتبر خواهند شد.

به عنوان مثال، اگر زنجیرهٔ بلاک دارای ۵۰۰ بلاک باشد، هشِ بلاکِ شمارهٔ ۴۰۰ شامل هَش بلاک شمارهٔ ۳۹۹ است. اگر بلاک شمارهٔ ۳۹۹ کوچک ترین تغییری کند در نتیجه هشِ آن نیز تغییر خواهد کرد و باعث تغییر هش بلاک بعدی یعنی بلاک شمارهٔ ۴۰۰ خواهد شد و این روند تا نامعتبر

شدن آخرین بلاک یعنی بلاک شمارهٔ ۵۰۰ در زنجیره ادامه پیدا می کند. تغییر یک بلاک در زنجیرهٔ بلاک بیت کوین، منجر به نامعتبر شدن همهٔ بلاکهای بعد از آن خواهد شد، این یعنی ایجاد تغییر در زنجیرهٔ بلاک بیت کوین بدون بازنویسی بخشی از تاریخچهٔ بلاکهای زنجیره ممکن نیست.

اگر یک مهاجم اکثریت کل توان محاسباتی شبکهٔ بیت کوین را در اختیار داشته باشد می تواند بلاکهای زنجیرهٔ بیت کوین را از طریق حملهٔ ۵۱ درصدی بازنویسی کند. برای اینکه هزینهٔ اجرای چنین حملهای فراتر از توان هر نهاد یا دولتی باشد، شبکهٔ بیت کوین به میزان هیش بالا و غیرمتمر کزی نیاز دارد.

Inflation

تورم، افزایش تدریجی قیمت اجناس در اقتصاد یک کشور است و باعث پایین آمدن قدرت خرید مردم می شود. تورم در اقتصادهای مدرن به عنوان یک امر پیش بینی شده در نظر گرفته می شود و دلیل به وجود آمدن آن عمدتا رشد مداوم پایهٔ پولی توسط دولتهای محلی یا بانکهای مرکزی است. هنگامی که تورم به سطوح بالایی برسد، به آبرتورم تبدیل می شود.

تورم به طور کلی بر اساس متوسط قیمت کالاهای مشخصی که در سبد خانوار قرار دارند محاسبه می شود، و شاخص قیمت مصرف کننده نام دارد. پولهای فیات ارزش خود را به دلیل تورم در طول زمان از دست می دهند و ابزار مناسبی برای حفظ ارزش دارایی صاحبان خود نیستند.

دانلود زنجيرهٔ بلاک برای بار اول Initial Block Download (IBD)

به فرآیند دانلود زنجیرهٔ بلاک بیت کوین برای بار اول گفته می شود. هنگامی که یک نود (گره) جدید که به تازگی راه اندازی شده برای اولین بار به شبکه بیت کوین می پیوندد، ابتدا به نودهای دیگر وصل می شود و سپس در خواست دانلود زنجیرهٔ بلاک را به آنها ارسال می کند. این نود جدید فرآیند دانلود و پردازش زنجیره بلاک را از اولین بلاک شروع، و تا آخرین بلاک ادامه می دهد و به اصطلاح با شبکه همگام می شود.

در این فرآیند، با وجود اینکه بلاکها از نودهای متفاوتی در شبکه دریافت می شوند نیازی به اعتماد به آنها نیست. زیرا هر نود می تواند داده ها را از نودهای مختلف دریافت و به طور مستقل صحت آنها را از راه مقایسه بسنجد، همچنین به دلیل ماهیت زنجیرهٔ بلاکها که بر اساس اثبات کار است، هر نود می تواند به صورت مستقل و بدون نیاز به اعتماد به نودهای دیگر، بلاکهای دریافت شده را اعتبار سنجی کند. این فرآیند می تواند بسته به سرعت ارتباط با شبکهٔ اینترنت و مشخصات سخت افزاری دستگاهی که نرم افزار بیت کوین را اجرا می کند، از یک تا چند ده روز زمان ببرد.

هنگامی که این فرآیند آغاز می شود، نود مورد نظر ابتدا تمام سربرگهای بلاکهای زنجیره را از نودهایی که به آنها وصل شده است، دریافت و سپس به دانلود بلاکها می پردازد. این کار موجب بهینه شدن فرآیند دانلود بلاکها می شود و همچنین برخی از قابلیتهای کاربردی را از همان ابتدا برای کاربر آن فراهم می کند. یک نود بیت کوین در کنار انجام فرآیند دانلود و ساخت زنجیره بلاک، نسبت به ایجاد مجموعهٔ خروجیهای خرجنشده (UTXO) اقدام می کند. این مجموعه لیست جامعی از تمام کوینهای معتبر در شبکهٔ بیت کوین است که هنوز خرج نشده اند و هریک از نودهای شبکه به محض دریافت یک بلاک جدید، این مجموعه را به روزرسانی می کنند.

Input Sequence (nSequence)

توالى ورودى (انسيكوئنس)

توالی ورودی یکی از فیلدهای تعریف شده در ورودیِ تراکنشها است که در ابتدا برای فعال کردن کانالهای پرداخت، -مشابه با شبکهٔ لایتنینگ- در نظر گرفته شده بود. این طرح در اولین نسخهٔ بیت کوین پیاده سازی شد، اما بعد از مدت کوتاهی مشخص شد که کانالهای پرداخت روی زنجیرهٔ اصلی از امنیت لازم برخوردار نیستند. بنابراین، این فیلد سالها بدون استفاده باقی ماند.

با پیاده سازی پیشنهاد بهبود بیت کوین به شمارهٔ ۱۲۵ (بیپ-۱۲۵) این فیلد مجدداً مورد استفاده قرار گرفت و در حال حاضر به منظور سیگنال دهی برای جایگزینی تراکنش با کارمزد بالاتر استفاده می شود. این قابلیت به کاربر این اجازه را می دهد که یک تراکنش تأیید نشده را با تراکنش مشابهی که کارمزد بالاتری می پردازد، جایگزین کند. اگر یک کاربر تراکنشی را با کارمزد پایین به شبکه ارسال کند و این تراکنش در زمان دلخواه او تأیید نشود، او می تواند با استفاده از این قابلیت کارمزد

تراكنش را افزایش دهد و ماینرها را به تأیید تراكنش مورد نظر تشویق كند.

Know Your Customer (KYC)

احراز هویت مشتری

قوانین احراز هویت مشتریان برای جلوگیری از سوءاستفادههای احتمالی مشتریان از مؤسسات مالی و انتقال غیرقانونی پول تدوین شدهاند. این قوانین تقریباً برای همهٔ مؤسسات مالی -مانند صرافیها و کارگزاریها- که سرمایهٔ مشتریان خود را در اختیار دارند، لازمالاجرا است. قوانین احراز هویت مشتریان جزئی از قوانین مبارزه با پولشویی هستند و نحوهٔ اجرای آنها در حوزههای قضایی مختلف متفاوت است.

Layered Architecture

معمارى لايهاى

ظرفیت پردازش شبکهٔ بیت کوین به طور متوسط بین ۴ تا ۷ تراکنش در هر ثانیه است و بدیهی است که این مقدار برای انجام همهٔ تراکنشهای مالی دنیا کفایت نمی کند. با توجه به برگشت ناپذیر (نهایی) بودن تراکنشهای ثبت شده روی زنجیرهٔ اصلی، از آن برای تصفیهٔ مبالغ بالا و دست یابی به حداکثر اطمینان از نهایی بودن تراکنشها استفاده می شود. اما پرداختهای کوچک به امنیت پایین تری نیاز دارند و می توان آنها را «خارج از زنجیره» و روی لایهای بیرونی که از قوانین اختصاصی خود پیروی می کند، اجرا کرد. توسعهٔ لایهای موجب افزایش ظرفیت شبکه و پایین آمدن کارمزدها در پرداختهای خُرد می شود.

توسعه دهندگان بیت کوین ترجیح می دهند که نو آوری و افزایش ظرفیت شبکهٔ بیت کوین بر روی لایه های بیرونی انجام شود تا زنجیرهٔ اصلی بیت کوین -که به لایهٔ اول نیز معروف است،- از خطرات امنیتی احتمالی که در نتیجهٔ نو آوری های نرم افزاری پیش می آید، مصون باشد.

روش توسعهٔ لایهای مختص به سیستمهای دیجیتال نیست و در سیستمهای آنالوگ نیز به کار گرفته می شود. به عنوان مثال قبل از منسوخ شدن استاندارد طلا در سیستم بانکداری دنیا، پول نقد کاغذی به عنوان لایهٔ بیرونی طلا که پایهٔ پول بود، به کار گرفته می شد.

برنامهٔ سَبُک

به برنامههای کاربردی گفته می شود که با شبکهٔ بیت کوین تعامل دارند اما زنجیرهٔ بلاک را ذخیره نمی کنند و در عوض اطلاعات تراکنشهایی که برایشان اهمیت دارد را از دیگر نودهای موجود در شبکه دریافت می کنند. برای نمونه می توان به کیف پولهای بیت کوین اشاره کرد.

کاربران کیف پولهای بیت کوین از این برنامهها برای اطلاع از موجودی بیت کوین و دریافت اطلاعات تکمیلی تراکنشهای خود استفاده می کنند. کیف پولهایی که اطلاعات لازم را از دیگر نودهای حاضر در شبکه دریافت می کنند از نظر حفظ حریم خصوصی و حذف اعتماد، نسبت به کیف پولهایی که به فول نود شخصی کاربران متصل شدهاند، ضعیف تر هستند اما استفاده از آنها آسانتر است و به فضای ذخیرهسازی دیسک کمتری نیاز دارند.

اکثر کیف پولهای موبایل و برخی از کیف پولهای دسکتاپ از این روش استفاده می کنند، زیرا اجرای نرمافزار نود بیت کوین و ذخیرهٔ تمام زنجیرهٔ بیت کوین بر روی برخی از دستگاهها امکان پذیر نیست. برنامههایی که برای دریافت اطلاعات مورد نیاز از این روش استفاده می کنند، معمولاً به یک سرور مرکزی متصل می شوند و اطلاعات را از آن درخواست می کنند، اما برخی از آنها به کاربران این اجازه را می دهند تا برای حفظ حریم خصوصی و حذف اعتماد به دیگران، به نود شخصی خود متصل شوند.

m از m

این اصطلاح شرایط دقیق یک حساب چند امضایی بیت کوین را توصیف می کند که برای انتقال موجودی آن به m امضاء از میان n کلید مُجازی که از قبل تعریف شده اند نیاز است. یک آدرس چند امضایی بیت کوین آدرسی است که برای خرج کردن موجودی آن به امضای چندین کلید خصوصی مستقل نیاز است. برخی از کاربران بیت کوین، برای دستیابی به قابلیت اطمینان بالاتر و حفاظت هرچه بهتر از بیت کوینهای خود، دارایی خود را به جای قرار دادن در حسابهای تک امضایی، آنها در حسابهای چندامضایی قرار می دهند. در این صورت دارایی آنها با به خطر افتادن تنها کلید موجود، از بین نخواهد رفت. این در حالی است که در حال حاضر اغلب کاربران به روش تک امضایی از بیت کوینهای خود نگهداری می کنند.

بیایید فرض کنیم آوا و بابک و منوچهر میخواهند با هم یک شرکت تأسیس کنند و قصد دارند بخشی از سرمایهٔ شرکت را در قالب بیت کوین و بهصورت شراکتی در اختیار داشته باشند. برای اطمینان از اینکه هریک از شرکا بهطور جداگانه قادر به انتقال موجودی این حساب نیست، آوا و بابک و منوچهر تصمیم می گیرند این دارایی را در یک حساب چند امضایی بیت کوین قرار دهند. همچنین توافق می کنند که انتقال موجودی این حساب در گرو توافق اکثریت باشد. به این معنی که موجودی این حساب مشترک می تواند در صورت توافق دو نفر از آنها جابهجا شود. روش کار به این صورت است که هر کدام از آنها یکی از کلیدهای عمومی شخصی خود را با دیگران به اشتراک می گذارد و یک آدرس بیت کوین از روی آنها ساخته می شود. به این صورت که برای انتقال موجودی حساب مشترک شرکت، به ۲ امضاء از ۳ امضاء مُجازی که در هنگام ساخته شدن آدرس تعریف شده نیاز است. به بیان دیگر حساب این شرکت یک حسابِ چند امضاییِ ۲-از-۳

معرف زنجیرهٔ بلاک و شبکهٔ اصلی بیت کوین است که به عنوان بیت کوین واقعی شناخته می شود و آن را از دیگر زنجیره ها و شبکه های بیت کوین که اغلب در فرآیند توسعه به منظور آزمون و خطا به خدمت گرفته می شوند و فاقد ارزش مالی هستند، متمایز می کند. هنگامی که فردی به شبکهٔ بیت کوین اشاره می کند درواقع منظور همان شبکهٔ اصلی بیت کوین است که کوین های آن برخلاف کوین های متفرقه مثل شبکهٔ تست و شبکهٔ سیگنت، ارزش پولی دارند.

هریک از این شبکهها دارای زنجیرهٔ بلاک و توکن مخصوص به خود هستند و آدرس هرکدام با یک پیشوند اختصاصی شروع می شود. آدرسهای شبکهٔ اصلی بیت کوین با یکی از پیشوندهای ۱، ۳، یا bc1 شروع می شود، در حالی که آدرسهای شبکهٔ تست با یکی از پیشوندهای ۲، m یا ۱، یا tb1 شروع می شود. کوین اختصاصی یک شبکه نباید به یک شبکهٔ دیگر ارسال شود. برای مثال اگر کوین شبکهٔ اصلی بیت کوین به یک آدرس شبکهٔ تست بیت کوین ارسال شود، بیت کوینهای باارزش شبکهٔ اصلی می سوزد و از بین می رود و راهی برای بازیابی آن نخواهد بود. عکس این موضوع نیز صادق است.

تغییر پذیری Malleability

تغییر پذیری تراکنش یعنی امکان اختصاص چندین شناسهٔ معتبر به یک تراکنش بیت کوین و زمانی اتفاق میافتد که اعمال تغییر در بخشی از یک تراکنش امضاء شدهٔ بیت کوین موجب تغییر شناسهٔ آن شود، اما تراکنش مورد نظر همچنان معتبر بماند. از آنجا که شناسهٔ تراکنش درواقع از هَش تراکنش به دست می آید، اعمال هر گونه تغییر در دادهٔ یک تراکنش موجب تغییر شناسهٔ آن خواهد شد. این در حالی است که تغییراتی که شناسهٔ تراکنش را تغییر می دهند و موجب بی اعتبار شدن آن می شوند، مایهٔ نگرانی نیستند.

تغییر پذیریِ تراکنش موجب می شود تا توسعه دهندگان و کاربران قادر نباشند در یک تراکنش جدید به تراکنشی قدیمی که هنوز روی زنجیرهٔ بلاک تأیید نشده است، ارجاع دهند. این مشکل به این دلیل به وجود می آید که برای خرج کردن یک خروجی خرج نشده و در زمان وارد کردن آن به

یک تراکنش جدید، می بایست به شناسهٔ تراکنشی که این خروجی مورد نظر در آن قرار گرفته ارجاع داده شود. بنابراین اگر امکان تغییر شناسهٔ تراکنش وجود داشته باشد، امکان ارجاع به شناسهٔ قبلی وجود ندارد، زیرا ممکن است در زمان تأیید و ثبت بر روی زنجیرهٔ بلاک تغییر کرده باشد و موجب نامعتبر شدن تراکنش جدید شود.

از دو روش می توان یک تراکنش را تغییر داد. اولین راه این است که پس از امضاء تراکنش، دادههای جدیدی به بخش ScriptSig اضافه کنیم. روش دوم این است که دادهٔ خود امضاء که در همان بخش قرار دارد را تغییر دهیم.

مشکل تغییرپذیری تراکنشهای بیت کوین از طریق اجرای سافت فورک سگویت و ارتقاء قوانین پروتکل بیت کوین برطرف، و اجرای نوآوریهای بیشتری چون شبکهٔ لایتنینگ و ارتقاء تبروت بر روی شبکهٔ بیت کوین ممکن شد. سگویتْ دادهٔ امضاء را که بخش تغییرپذیر تراکنش است از بدنهٔ اصلی جدا و به بخش مجزای دیگری به نام شاهد منتقل، و با این کار مشکل تغییرپذیری تراکنشهای بیت کوین را به کلی برطرف کرد.

Medium of Exchange

واسط معامله

به کالایی گفته می شود که امکان تبادل کالاها و خدمات را برای مردم فراهم می کند و موجب تسهیل این کار می شود. در طول تاریخ چیزهایی مثل صدفها، مهرههای شیشه ای، و طلا به عنوان واسط معامله مورد استفاده قرار گرفته اند اما آنها همهٔ ویژگی های لازم برای ایفای نقش یک پول خوب را در اختیار نداشتند. این ویژگی ها عبارتند از کمیابی، دوام، قابلیت حمل، تعویض پذیری، و بخش پذیری.

امروزه پولهای فیات رایج ترین ابزار پرداخت در معاملات مردم جهان هستند زیرا به طور گسترده ای در سراسر جهان مورد پذیرش قرار می گیرند. بیت کوین در سال ۲۰۲۱ و بر اساس قانونی که به «قانون بیت کوین» مشهور است در کشور السالوادور و در کنار دلار آمریکا به عنوان پول قانونی پذیرفته شد و با افزایش نقد شوندگی آن پتانسیل تبدیل شدن به ابزار پرداخت در معاملات جهانی را

مِم پول

هریک از نودهای حاضر در شبکه، تراکنشهایی که هنوز تأیید نشدهاند و در صف انتظار برای وارد شدن به بلاکها توسط ماینرها هستند را در پایگاه دادهٔ کوچکی به نام ممپول نگهداری می کند. این تراکنشها پس از تأیید و وارد شدن به زنجیرهٔ بلاک، از ممپول حذف میشوند. نودهای شبکه تراکنشهای ممپول خود را از طریق شبکه همتا-به-همتای بیت کوین دست به دست، و آنها را با یکدیگر به اشتراک می گذارند.

برای پایین نگهداشتن منابع سختافزاری مورد نیاز برای راهاندازی یک نود، که ارتباط مستقیمی با غیرمتمرکز ماندن شبکهٔ بیت کوین دارد، سایز این پایگاه داده در حالت پیشفرض روی ۳۰۰ مگابایت تنظیم شده اما هرشخص قادر است این مقدار را برای نود خود تغییر دهد، بنابراین مم پول در نودهای مختلفی باشند.

Miner-Activated Soft Fork (MASF)

سافت فورک فعالسازی شده توسط ماینرها (امایاساف)

سافت فورک به اعمال تغییراتی در قوانین پروتکل گفته می شود که در صورت حمایت ماینرها، ایجاد ویژگی پساسازگاری در آنها ممکن می شود و نیازی به به روزرسانی همهٔ نودهای حاضر در شبکه نخواهد بود. حال اگر این سافت فورک توسط ماینرهایی که بلاکهای جدید را بر اساس قوانین جدید می سازند اعمال شود، به آن سافت فورک فعال شده توسط ماینرها (MASF) گفته می شود. بدین صورت که ماینرها با اعلام حمایت خود از قوانین جدید، در فرآیند به روزرسانی قوانین پروتکل شبکه مشارکت می کنند. ماینرها فقط در صورتی مجاز به ساختن بلاکها بر اساس قوانین جدید هستند که اکثریت قریب به اتفاق آنها (یا به عبارت دیگر بیشتر از ۹۰ در صد میزان هش)، از اعمال قوانین جدید پشتیبانی کرده باشند.

ماینرها یکی از اعضای مهم شبکهٔ بیت کوین هستند زیرا تراکنشها را پردازش می کنند و بلاکها را می سازند، اما قوانین شبکهٔ بیت کوین توسط آنها تعیین نمی شود. اگر ماینرها قوانین پروتکل را بدون اجماع تغییر دهند و بلاکها را بر اساس قوانینی که مورد توافق نودهای شبکه نیست بسازند، این بلاکها از نظر شبکه مردود هستند و همهٔ هزینهای که برای ساختن آنها صرف شده به هدر می می رود و آنها را در معرض ضررهای مالی جدی قرار خواهد داد.

استخراج

به فرآیند ساخت بلاکهای جدید و اضافه کردن آن به زنجیرهٔ بلاک استخراج گفته می شود. ابتدا ماینرها تعدادی از تراکنشهای تأیید نشده را از میان تراکنشهای واقع در ممپول که در انتظار تأیید هستند انتخاب، و یک بلاک می سازند. این مرحله از کار نسبتاً ساده است. در مرحلهٔ بعد ماینرها سعی می کنند تا عدد معتبر اثبات کار را برای این بلاک جدید پیدا کنند. این جستجو درواقع بر پایهٔ حدس و گمان است و انرژی بسیار زیادی صرف می کند.

ماینرها پس از یافتن عدد اثبات کار و اطمینان از معتبر بودن بلاک ساخته شده، آن را به شبکه ارسال می کنند. بیت کوینهای جدیدی که به آنها یارانهٔ ساخت بلاک گفته می شود نیز از طریق این فرآیند و به منظور جبران تلاشهای ماینرها برای یافتن یک بلاک معتبر خلق می شوند. این یارانه ماینرها را قادر می سازد تا هزینهٔ پیدا کردن یک بلاک معتبر که مستلزم صرف انرژی بسیار زیادی است را یرداخت کنند.

ماینرها برای ساخت یک بلاک معتبر هیچ راهی بهتر از حدس زدن عدد اثبات کار و بررسی اعتبار آن ندارند، بنابراین سعی می کنند تا در کمترین زمان و با صرف کمترین انرژی ممکن، حدسهای بیشتری بزنند. به تعداد همهٔ حدسهایی که یک ماینر می تواند برای ساخت یک بلاک معتبر بزند، میزان هیش گفته می شود که با واحد هش بر ثانیه اندازه گیری می شود. نرخ هش تجمعی همهٔ ماینرهای مشغول در شبکه بیت کوین معیار مهمی برای تعیین امنیت این شبکه است، زیرا نشان می دهد که یک مهاجم برای اجرای حملهٔ ۵۱ درصدی به چه میزان هیش نیاز دارد.

استخرِ استخراج

صنعت استخراج به دلایل متعددی چون هزینههای انرژی، جذب سرمایه گذاری، و پیچیدگیهای فنی، در مقیاس بزرگ بهینه تر است. استخرهای استخراج به ماینرهای خُرد این اجازه را می دهند تا بازدهی خود را افزایش، و به جای تلاش برای به دست آوردن پاداشهای بسیار بالا اما نادر، ریسک خود را با کسب پاداشهای کوچک اما مستمر و قابل پیش بینی، کاهش دهند. هنگامی که یکی از اعضای یک استخر استخراج بلاک معتبری را پیدا می کند، پاداش کسب شده میان دیگر اعضای استخر و بر اساس میزان هش هریک از آنها تقسیم می شود. گردانندگان استخرهای استخراج نیز معمولاً بابت برقراری هماهنگی میان اعضاء، درصدی از این پاداش را به عنوان کارمزد برای خود در نظر می گیرند.

سرویس میکس

یک سرویس میکس که با نام میکسر یا تامبُلر نیز شناخته میشود، کوینهای افراد را به امانت می گیرد و کوینهای دیگری را پس از کسر کارمزد به آنها بازمی گرداند. اگر این کار بهدرستی انجام شود به طور موثری قادر به پنهان کردن مالکیت صاحبان بیت کوینهای دریافتی خواهد بود.

برخی از سرویسهای میکسر با مشکلات حقوقی و اتهاماتی چون پولشویی مواجه، و در نهایت تعطیل شدهاند. زیرا میکسرها برخلاف سرویسهای کوینجوین، امانی هستند و اختیار دارایی کاربران در زمان اجرای فرآیند میکس در اختیار آنها است.

کلمات بازیابی (یادآوری) کلمات بازیابی (یادآوری)

کلمات بازیابی، فهرستی مشتمل بر ۱۲ تا ۲۴ کلمه است که برای پشتیبانگیری از یک کیف پول بیت کوین مورد استفاده قرار می گیرد. این فهرست درواقع نمایندهٔ دادهای است که می توان با در اختیار داشتن آن کلیدهای یک کیف پول سلسله مراتبی قطعی را تولید کرد.

کلمات بازیابی بر اساس بیپ-۳۹ در پروتکل بیت کوین به عنوان استاندارد تعریف شده و اکثر کیف پولهای بیت کوین از آن پشتیبانی می کنند. اکثر کیف پولها همچنین به کاربران اجازه می دهند تا به منظور افزایش امنیت، کلمات دلخواهی که با عنوان پسفریز شناخته می شود را به انتهای کلمات بازیابی اضافه کنند.

کلمات بازیابی از میان ۲۰۴۸ کلمه انتخاب میشوند و کلمهٔ آخر نیز برای افزایش قابلیت اطمینان این روش بازیابی کلید خصوصی، به عنوان یک جمع آزما عمل می کند. با توجه به امکان انتخاب کلمات بازیابی از میان یک لیست ۲۰۴۸ کلمه ای، احتمال حدس زدن فهرست کلمات بازیابی ۲۲ تایی دیگران، ۱ در ۲۰۴۸ با ۲٬۹۶۰ است.

چند امضایی پی Multisig

اغلب تراکنشهای بیت کوین، آن را به آدرسی ارسال می کنند که می توان با در اختیار داشتن تنها یک کلید خصوصی و تولید یک امضای دیجیتالی آن را خرج یا به آدرس دیگری منتقل کرد. با این حال امکان ارسال بیت کوین به آدرسی که برای خرج کردن آن به چندین امضاء که توسط کلیدهای خصوصی جداگانهای تولید شده اند نیز وجود دارد. به این ترتیب موجودی بیت کوین این آدرس می تواند به طور مشترک توسط یک خانواده، شرکای تجاری، هیئت مدیرهٔ یک شرکت، یا هر گروه دیگری کنترل شود.

یک حساب چند امضایی اغلب به صورت $\frac{m}{l}$ تعریف می شود که از l کلید عمومی که از قبل تعریف شده حداقل به l امضاء برای جابه جا کردن موجودی آن نیاز است. به عنوان مثال در یک حساب چند امضایی «۲ از ۳»، سه کلید عمومی تعریف می شود و امضاء دو کلید خصوصی از این l کلید عمومی برای نقل و انتقال موجودی این حساب کافی است.

برای تولید آدرسهای بیت کوین در یک حساب چند امضایی می توان از استاندارد (P2SH) استفاده کرد که در سال ۲۰۱۲ توسط سافت فورک بیپ-18 معرفی شد و آدرسهای آن با عدد π شروع می شوند، یا از استاندارد (P2WSH) که در سال ۲۰۱۷ توسط سافت فورک سگویت معرفی شد که در

این صورت آدرسهای آن با bc1q شروع می شوند، یا از استاندارد (P2TR) که در سال ۲۰۲۱ میلادی توسط سافت فورک تپروت معرفی شد و آدرسهای آن با bc1p شروع می شوند.

ميوسيگ

پروتکلی است که با استفاده از ترکیب کلیدهای عمومی و همچنین امضاهای شنور، کلیدهای عمومی و امضاهای دیجیتالی مورد نیاز برای تپروت را تولید می کند. خرج کردن از یک حساب چند امضایی تپروت هیچ تفاوتی با خرج کردن بیت کوین از یک حساب تک امضایی تپروت ندارد، زیرا می توان با استفاده از میوسیگ کلیدهای عمومی افراد ذینفع در یک حساب چند امضایی را با یکدیگر ترکیب، و یک کلید عمومی تولید کرد که نمایندهٔ همهٔ آنها است. صاحبان این حساب چند امضایی برخلاف روشهای قبلی، در هنگام خرج کردن موجودی این حساب مجبور به فاش کردن کلیدهای عمومی خود نیستند. در عوض آنها به طور جمعی و با استفاده از میوسیگ یک امضای معتبر برای کلید عمومی که قبلاً ایجاد کرده بودند، تولید می کنند. در روشهای PPSH و امضاها و کلیدهای عمومی هریک از افراد حاضر در یک حساب چند امضایی فاش، و بر روی زنجیرهٔ بلاک بیت کوین برای همیشه ثبت می شود. این مسأله گذشته از پیامدهای ناخواسته ای که روی حریم خصوصی کاربران دارد، موجب اشغال فضای بلاک نیز می شود.

نام زبان اسکریپتنویسی بیت کوین، اسکریپت است و همهٔ اسکریپتهای بیت کوین به زبان اسکریپت نوشته می شوند. در این زبان برنامه نویسی برای تعریف برخی از توابع منطقی از جمله حلقه ها محدودیت هایی در نظر گرفته شده است. این تصمیم برای اطمینان یافتن از این است که اسکریپت های بیت کوین قادر به صرف بی حد و حصر توان محاسباتی پردازنده ای که نرم افزار نود (گره) بیت کوین را اجرا می کند، نباشند و به عنوان یک سازو کار دفاعی در مقابل حملات خراب کارانه در نظر گرفته شده است.

تقریباً می توان گفت کاربرد اسکریپت فقط برای قفل کردن بیت کوین در زمان دریافت، و باز کردن قفل ها در زمان نقل و انتقال کوین ها است و نمی توان با آن برنامهای روی زنجیرهٔ بلاک ساخت یا اجرا کرد. سادگی اسکریپت از دو جنبه موجب افزایش امنیت شبکهٔ بیت کوین می شود، اولین دلیل این است که هریک از کاربران بیت کوین قادر خواهند بود نرم افزار بیت کوین را بر روی یک سخت افزار با مشخصات معمولی اجرا کنند و هرکس شخصاً به اعتبار سنجی تراکنش ها و بلاک ها بپردازد. دلیل دوم این است که این سادگی موجب موثر تر شدن هرچه بیشتر روند تست و توسعهٔ پروتکل بیت کوین و همچنین نرم افزارهای مرتبط با بیت کوین (مانند کیف پول ها و نرم افزارهایی که اجرای نود بیت کوین را تسهیل می کنند) خواهد شد.

تمام تراکنشهای بیت کوین برای تعریف راههای مجاز برای خرج کردن (یا نقل و انتقال) خروجیهای خرج نشده از اسکریپت استفاده می کنند. به عبارت دیگر اسکریپتی که در یک تراکنش بیت کوین قرار دارد تعیین می کند اختیار این کوین در دست چه کسی، و در مورد حسابهای چندامضایی، دست چه کسانی است.

ساتوشی Satoshi (Sats)

نام کوچکترین واحد بیت کوین است که اغلب به اختصار به آن «سَتز» هم گفته می شود. این نام برگرفته از نام خالق بیت کوین، ساتوشی ناکاموتو است. تعداد همهٔ بیت کوین های ممکن ۲۱ میلیون است و هر بیت کوین از ۱۰۰ میلیون ساتوشی تشکیل می شود، بنابراین تعداد همهٔ ساتوشی های ممکن ۲٫۱ کوادریلیون ساتوشی خواهد بود.

واحد به کار گرفته شده در کُد نرمافزار بیت کوین همواره بر اساس ساتوشی است، اما اغلب کیف پولها و صرافیها برای نمایش موجودی کاربران از واحد بیت کوین استفاده می کنند. امروزه با توجه به افزایش ارزش بیت کوین و همچنین ظهور شبکهٔ لایتنینگ، برخی از کیف پولها از واحد ساتوشی استفاده می کنند یا امکان تغییر واحد نمایش را در بخش تنظیمات به کاربران خود ارائه می دهند.

Satoshi Nakamoto

ساتوشى ناكاموتو

ساتوشی ناکاموتو نام فرد یا گروهی <u>ناشناس</u> است که <u>وایت پیپر</u> بیت کوین را در ۱۳۱کتبر سال ۲۰۰۸ میلادی منتشر، و <u>اولین بلاک بیت کوین</u> را در ۳ ژانویهٔ سال ۲۰۰۹ استخراج کرد. ساتوشی در دو سال اول به وجود آمدن بیت کوین بسیار فعال بود و در کار توسعهٔ آن مشارکت می کرد تا اینکه در نهایت در آوریل سال ۲۰۱۱ به کلی ناپدید شد. بر اساس تحلیل و بررسی داده های زنجیرهٔ بلاک بیت کوین تخمین زده می شود که او حدود یک میلیون بیت کوین استخراج کرده اما هیچیک از آن ها از زمان تولید شدن تا به امروز جابجا نشده اند. کوچکترین واحد بیت کوین به افتخار بنیان گذار آن ساتوشی نام دارد.

ناپدید شدن ساتوشی و ترک پروژهٔ بیت کوین باعث شد تا بیت کوین بدون حضور رهبر خودرأیی که مسیر پروژه را به کاربران دیکته می کند به راه خود ادامه دهد و بیت کوینرها این ویژگی بیت کوین را به عنوان یک امتیاز برای آن در نظر می گیرند، چیزی که در پروژه های آلت کوین مشاهده نمی شود. تلاش برای یافتن ساتوشی در میان اغلب بیت کوینرها امری مذموم است، زیرا

معتقدند ساتوشی به اختیار خود پروژه را ترک کرده و باید به این تصمیم او احترام گذاشت.

کمیابی

کمیابی، ویژگی کالاهایی است که تقاضا برای آنها در بازار وجود دارد و تولیدشان هزینهبر است. این ویژگی به تعداد واحدهای موجود از یک کالا ارتباطی ندارد، بلکه وابسته به هزینهٔ خلق واحدهای جدید از آن کالا است.

یک پول زمانی کارایی دارد که به طور گسترده در دسترس همه باشد، اما خلق واحدهای جدید آن آسان نباشد. اگر خلق واحدهای جدید از یک کالای مورد نظر با هزینهٔ پایین امکان پذیر باشد، دیگر کمیاب نخواهد بود و ارزش و اعتماد کاربران آن به مرور زمان کاهش پیدا خواهد کرد. از طرف دیگر اگر یک کالای کمیاب به صورت گسترده در دسترس همه نباشد و امکان انجام فعالیت اقتصادی به کاربران خود ندهد، نمی تواند برای مردم کار کرد پول داشته باشد.

پولهای فیات از آن دسته کالاهایی هستند که کمیابی طبیعی بسیار پایینی دارند، زیرا کاغذی یا دیجیتالی هستند و خلق واحدهای جدید آنها بسیار آسان است و هزینهای ندارد. دولتها برای تحمیل کمیابی مصنوعی به پولهای فیات و کنترل عرضه، اجازهٔ خلق آنها را منحصراً به خزانهداری بانکهای مرکزی خود میدهند. با این حال بانکهای خصوصی قادرند با ایجاد وامهای بدون پشتوانه حجم پول را به سادگی و بدون هزینه افزایش دهند.

بیت کوین کالایی است که برای اولین بار در تاریخ هر سه ویژگی در دسترس بودن برای همگان، کمیابی طبیعی، و <u>عرضهٔ محدود</u> را همزمان با هم دارد. الگوریتم <u>تنظیم سختی استخراج</u> در بیت کوین، هزینه بر بودن تولید واحدهای جدید، و همچنین انطباق آن با <u>سیاست پولی بیت کوین</u> را تضمین می کند. علاوه بر این، الگوریتم <u>هَوینگ</u> و بخشهایی که برای اعمال سقف عرضه در کُد نرمافزار بیت کوین قرار دارند، این اطمینان را به کاربران می دهند که تعداد واحدهای خلق شده در شبکه بیت کوین هرگز بیشتر از ۲۱ میلیون نخواهد بود. این قوانین به صورت مستمر و از طریق هزاران نودی که در شبکهٔ همتا به همتای بیت کوین وجود دارند، اعمال و اعتبار سنجی می شوند.

از زمان پیدایش بیت کوین تا قبل از اعمال ارتقاء <u>تپروت</u> که اواخر سال ۲۰۲۱ میلادی روی شبکه فعال شد، برای تولید امضاهای دیجیتال از روش رمزنگاری ای سی دی اسیای استفاده شده است. روش امضای شنور به همراه ارتقاء تپروت به پروتکل بیت کوین اضافه شد و مزیت هایی نسبت به روش ای سی دی اس ای دارد. مزیت اول روش شنور این است که <u>تغییر پذیر</u> نیست و ایمنی آن -در حوزهٔ رمزنگاری - قابل اثبات است، مزیت هایی که نسبت به روش ای سی دی اس ای بهبود به حساب می آیند. مزیت دوم روش شنور این است که تأیید امضاهای شنور نسبت به روش ای سی دی اس ای در زمان کوتاه تری انجام می شود.

در روش شنور می توان کلیدهای عمومی را با هم تجمیع کرد، این بدان معنی است که افراد یا گروههای مختلف که هرکدام کلید خصوصی منحصر به فرد خود را در اختیار دارند قادرند با کارایی بالایی یک امضاء دیجیتال تولید کنند. به لطف این ویژگی می توان امضاهای دیجیتال را به صورت دسته ای تأیید کرد و این امر موجب بهینه شدن و بالارفتن سرعت تأیید امضاها می شود.

تجمیع کلیدها و امضاها در روش شنور موجب پنهان شدن تعداد امضاهای موجود در یک تراکنش بیت کوین می شود و به حفظ حریم خصوصی کاربران بیت کوین کمک می کند. مزیت آخر روش شنور سایز کوچکتر آنها نسبت به روش ایسی دی اس ای است که موجب صرفه جویی در فضای اشغال شده در بلاک و پایین آمدن کارمزد تراکنش می شود.

محدودیتهای ناشی از حقوق مالکیت معنوی و ثبت اختراع روش شنور موجب شد تا این روش کمتر از روش ای سی دی اس ای مورد آزمایش و بررسی توسعه دهندگان حوزهٔ رمزنگاری قرار گیرد. بنابراین با وجود اینکه این محدودیتها در سال ۲۰۰۸ منقضی می شدند، ساتوشی ناکاموتو در زمان توسعه و پیاده سازی پروتکل بیت کوین روش ای سی دی اس ای را برای تولید امضاها در بیت کوین به کار گرفت. روش امضای شنور در نوامبر سال ۲۰۲۱ و از طریق سافت فورک تپروت به پروتکل بیت کوین اضافه شد.

Script Type Heuristic

این ترفند در روشهای <u>تجزیه و تحلیل (پایش) زنجیره</u> استفاده می شود تا مشخص شود کدام خروجی از خروجیهای تراکنش به فرد دیگری ارسال شده و کدام به عنوان ب<u>اقی پول</u> به فرستندهٔ آن بازگشته است. این ترفند بر این فرض استوار است که همهٔ کیف پولهای بیت کوین برای دریافت بیت کوین از دیگران و همچنین دریافت باقی پول، از یک نوع آدرس استفاده می کنند.

به عنوان مثال، اگر یک کیف پول برای دریافت بیت کوین از دیگران از آدرس P2PKH استفاده کند و سپس برای خرج کردن بیت کوین دریافت شده تراکنشی با دو خروجی بسازد که یکی از آنها P2SH و دیگری P2PKH باشد، می توان فرض کرد که خروجی P2SH مربوط به فرد دیگری است و خروجی P2PKH به عنوان باقی پول به ارسال کنندهٔ تراکنش برگشته و همچنان در اختیار او است. ترفندهای تحلیل زنجیرهٔ بیت کوین همگی با درصدی از احتمال مطرح می شوند و قطعیت ندارند.

سِک پی۲۵۶کِی ۱ Secp256k1

نام منحنی بیضوی است که بیت کوین برای پیادهسازی رمزنگاری برپایهٔ کلید عمومیِ خود به کار می گیرد. تمام نقاط واقع روی این منحنی، یک کلید عمومی معتبر هستند. زمانی که یک کاربر بخواهد با استفاده از کلید خصوصی خود یک کلید عمومی تولید کند، کلید خصوصی که درواقع عدد بزرگی است را در نقطهٔ مولد که یک نقطهٔ تعیین شده در منحنی سک پی ۲۵۶کی ۱ است ضرب می کند. با توجه به اینکه قضیهٔ لگاریتم گسسته جزو مسائل دشوار ریاضی است و راه حل بهینهای برای آن وجود ندارد، محاسبهٔ کلید خصوصی با در اختیار داشتن کلید عمومی و نقطهٔ مولد امکان پذیر نست.

سید (بذر) Seed

سید، داده ای است که می توان از آن برای تولید یک کیف پول سلسله مراتبی قطعی استفاده کرد. برای بازیابی (یا به عبارت دیگر بازسازی) همهٔ کلیدهای عمومی و خصوصی یک کیف پول، در اختیار داشتن سید به تنهایی کفایت می کند. بنابراین می توان از آن به عنوان راه مو ثری برای پشتیبان گیری استفاده کرد. قطعی بودن سید بدان معنا است که کلیدهای عمومی و خصوصی بازیابی شده از روش سید همواره یکسان (قطعی) هستند. مزیت دیگر به کار گیری این روش در کیف پولها این است که محدودیتی در تعداد کلیدهای خصوصی و عمومی تولید شده وجود ندارد.

سید درواقع رشتهٔ بی نظمی از ارقام است که برای تولید کلید خصوصی اصلی به کار گرفته می شود. از کلید خصوصی اصلی می توان کلیدهای خصوصی لایهٔ پایین تر (یا فرزندان) و همچنین کلیدهای عمومی هریک از آنها را تولید کرد. این قابلیت به کیف پولها این اجازه را می دهد تا به اندازهٔ نیاز کاربران جفت کلید خصوصی و عمومی تولید کنند. استفاده از این روش دو مزیت بسیار مهم با خود به همراه دارد؛ پشتیبان گیری و بازیابی کیف پولها را بسیار ساده می کند، و با توجه به فراوان بودن جفت کلیدهای خصوصی و عمومی موجب اجتناب کاربران از استفادهٔ مجدد از آدرسها می شود و از این راه به حفظ حریم خصوصی کاربران کمک می کند.

سیدها اغلب به صورت کلمات بازیابی (یا کلمات یاد آوری) نمایش داده می شوند تا ذخیره سازی و یاد آوری آنها برای کاربران ساده تر شود. سیدها بر اساس پیشنهاد بهبود شمارهٔ ۳۲، و کلمات بازیابی بر اساس پیشنهاد بهبود شمارهٔ ۳۹ به استاندارد جامعی میان جامعهٔ کاربران و توسعه دهندگان کیف پولهای بیت کوین تبدیل شده اند.

SegWit

نام یکی از بهروزرسانیهای پروتکل بیت کوین است که در سال ۲۰۱۷ و بهصورت یک سافت فورک بر روی شبکهٔ بیت کوین فعال شد. سگویت مشکل تغییر پذیری تراکنشها که به موجب آن یک تراکنش معتبر می توانست به طور همزمان چند شناسهٔ متفاوت داشته باشد را بر طرف، و راه را

برای پیاده سازی شبکهٔ لایتنینگ و همچنین به روزرسانی های بعدی مثل تپروت هموار کرد.

علاوه بر این سگویت با معرفی مفهوم جدیدی به نام وزن بلاک، به ماینرها اجازه می داد تا تعداد بیشتری از تراکنشها را به یک بلاک اضافه کنند. این راه حل به عنوان یک روش نسبی برای افزایش مقیاس پذیری بیت کوین شرایط را برای کاهش یافتن کارمزد تراکنشها فراهم کرد.

یکی از قابل توجه ترین تغییراتی که پس از فعال سازی سگویت رخ دارد، استفاده از روش کُدبندی بش <u>۳۲ به</u> جای روش بیس <u>۵۸</u> است.

شا – ۲۵۶

شا-۲۵۶ یک <u>تابع هش</u> است که در رمزنگاری به کار گرفته می شود. توابع هش مورد استفاده در حوزهٔ رمزنگاری دارای چند ویژگی کلیدی هستند. آنها یک <u>ورودی (پریایمج)</u> را در ورودی دریافت، و بر اساس آن یک خروجی با طول ثابت تولید می کنند. همهٔ خروجی های تابع شا-۲۵۶ طول ثابتی دارند و ۲۵۶ بیتی هستند. پروتکل بیت کوین برای تولید <u>شناسهٔ تراکنش ها،</u> هَشها، آدرس ها، و درخت مرکل از تابع شا-۲۵۶ استفاده می کند.

زنجيرهٔ جانبي

زنجیرهٔ جانبی، پروتکلی است که برای دریافت داده ها و تأمین امنیت به زنجیرهٔ بیت کوین متکی است اما برای ارائه خدمات و اجرای عملیات خود از یک زنجیرهٔ بلاک جداگانه استفاده می کند. از میان شرکت هایی که مدل زنجیرهٔ جانبی را برای ارائه خدمات به مشتریان خود برگزیده اند می توان به شرکت بلاک استریم به نام «لیکوئید» که شبکهٔ آن برخلاف بیت کوین غیرمتمرکز نیست بلکه نودهای اصلی آن توسط شرکت هایی که با یکدیگر هم پیمان هستند اداره می شود اشاره کرد. بلاکهای شبکهٔ لیکوئید برخلاف بیت کوین که به طور متوسط هر ۱۰ دقیقه یکبار تولید می شوند، به طور قطعی هر دقیقه یکبار ساخته می شوند و همچنین مقادیر نقل و انتقال یافته در یک تراکنش از دید عموم پنهان است. شرکت مایکروسافت نیز قصد دارد هویت دیجیتال را با استفاده از زنجیرهٔ

امضای دیجیتال Signature

امضای دیجیتال از نظر تئوری شبیه به امضای فیزیکی - که در دنیای واقعی با آن سر و کار داریماست، با این تفاوت که امضای دیجیتال بسیار ایمن تر و قابل اعتماد تر است. امضای دیجیتال همانند
همتای فیزیکی خود به معنی تأیید داده ای است که امضا می شود. امضای دیجیتال بر خلاف امضای
فیزیکی به راحتی تکثیر نمی شود زیرا هر داده امضای منحصر به فرد خود را دارد و امضای دیجیتالی
که برای یک دادهٔ خاص تولید شده برای داده ای دیگر معتبر نخواهد بود.

به عنوان مثال، اگر یک امضای دیجیتال برای متن «سلام» ایجاد شود، این امضا برای متن «عرض ادب» نامعتبر است. این ویژگی به کاربران اجازه میدهد تا بدون نگرانی از خطر تقلب، یا تکثیر امضاها، آنها را بهصورت عمومی منتشر کنند.

هر امضای دیجیتال از سه بخش تشکیل شده است: دادهای که امضا شده، کلید عمومی امضاکننده، و خود امضا. بخش اول می تواند هر دادهٔ دیجیتالی از جمله متن، تصویر، فایل صوتی و غیره باشد. بخش دوم نوعی هویت مستعار است که به همه این اجازه را می دهد که با استفاده از دادهای که در بخش سوم قرار دارد اطمینان پیدا کنند کسی که این امضای دیجیتال را تولید کرده کلید خصوصی مربوطه را نیز در اختیار دارد. در نهایت خود امضاء اثباتی ریاضی است مبنی بر اینکه مالک کلید عمومی و کلید خصوصی مربوطه، دادهٔ بخش اول را امضا کرده است.

برای تولید امضای دیجیتال به کلید خصوصی نیاز است، اما برای تأیید آن نیازی به فاش کردن کلید خصوصی نیست و هرکس فقط با در اختیار داشتن کلید عمومی (که همانطور که از نام آن برمی آید می توان آن را به صورت عمومی منتشر کرد)، قادر به تأیید اعتبار و اصالت امضای دیجیتال خواهد بود. علاوه بر این، از آنجا که امضای دیجیتال بر اساس هَش دادهٔ مورد نظر ایجاد می شود، هرکس با تأیید اعتبار و اصالت امضای دیجیتال می تواند از تغییر نکردن داده از زمان امضای آن اطمینان پیدا کند.

سیگنِت

سیگنت یک شبکهٔ تست جدید است که در سال ۲۰۱۹ میلادی به صورت پیشنهاد بهبود بیت کوین شمارهٔ ۳۲۵ معرفی شد. توسعه دهندگان بیت کوین و نرم افزارهای مرتبط می توانند برای تست و آزمایش ایده های خود از این شبکه در کنار شبکه های تستنت و رگ تست استفاده کنند. شبکه سیگنت از نظر ماهیت شبیه به شبکهٔ تستنت، اما متمرکز تر است. تفاوت عمدهٔ این شبکه با شبکه تستنت که هر از چندگاهی در گیر نوسان های شدید در سختی شبکه می شود، تولید منظم تر بلاک ها و پایداری بیشتر است.

در حال حاضر یک شبکهٔ سیگنت عمومی به نام "Signet Global Test Net VI" وجود دارد اما هر کس می تواند در صورت نیاز شبکهٔ سیگنت شخصی خود را راهاندازی کند.

Simplified Payment Verification (SPV)

تأیید پرداخت ساده (اس پیوی)

اصطلاحی است که برای توصیف نرمافزاری به کار برده می شود که برای تأیید اصالت بیت کوینهای دریافت شده برخلاف یک نود بیت کوین، زنجیرهٔ بلاک را ذخیره نمی کند بلکه بلاکها و تراکنشها را از سایر نودهای شبکه دریافت می کند. ساتوشی ناکاموتو در مقالهٔ معرفی (وایت پیپر) بیت کوین از نرمافزارهای اِس پیوی به عنوان گونهای از برنامههای سبک نام برده است.

هدف از طراحی و پیاده سازی کیف پولهای اسپیوی این است که کاربران با کمترین میزان اعتماد لازم، و همچنین بدون راه اندازی یک نود و ذخیرهٔ زنجیرهٔ بلاک قادر به تأیید اصالت بیت کوینهای دریافت شدهٔ خود باشند. شایان ذکر است که نرم افزارهای اسپیوی برای دریافت اطلاعات لازم راهی جز اعتماد به نودهای شبکهٔ بیت کوین ندارند.

در حال حاضر اغلب کیف پولهای اسپیوی بیت کوین برای دریافت اطلاعات مورد نیاز از سرورهای الکترام استفاده می کنند. استفاده از سرورهای عمومی الکترام به منظور دریافت اطلاعات بر روی حریم خصوصی کاربران این کیف پولها اثر منفی خواهد گذاشت و استفاده از آنها در سالهای اخیر و با توجه به توسعهٔ نرم افزارهایی که راه اندازی نود بیت کوین را تسهیل می کنند، پیشنهاد نمی شود.

Smart Contract

قرارداد هوشمند

به قراردادی که به صورت دیجیتالی ایجاد، و شرایط آن نیز به صورت دیجیتالی اعمال می شود یک قرارداد هوشمند گفته می شود. قراردادهای هوشمند می توانند بسته به زبانی که برای نوشتن آنها مورد استفاده قرار گرفته است، خیلی ساده یا خیلی پیچیده باشند. زبان اسکریپتنویسی بیت کوین که اسکریپت نام دارد برای دستیابی به دو هدف امنیت و سادگی، عمداً محدود شده است. با این حال، با توجه به معماری به کار گرفته شده در بیت کوین که معماری لایهای است، لایهها یا برنامههایی که روی لایههای بالاتر اجرا می شوند قادر به ایجاد و اجرای قراردادهای هوشمند پیچیده هستند. می توان برای طراحی وامها، تراکنشهای زماندار، و دیگر ابزارهای مالی پیشرفته از قراردادهای هوشمند استفاده کرد.

سافت فورک

سافت فورک، تغییر یا فورکی (انشعابی) است که در کُد یک پروژهٔ نرمافزاری به نحوی اعمال شود که امکان برقراری ویژگی سازگاری عقبرو (پساسازگاری) فراهم باشد. پساسازگاری به این معنی است که نسخه های قبلی نرمافزار مذکور بدون اعمال تغییرات جدید به کار خود ادامه دهند و اعمال تغییرات برای کاربران اختیاری باشد. سافت فورک ها از اجماع و انعطاف پذیری یک سیستم توزیع شده حفاظت می کنند زیرا از طرفی به کاربرانی که مایل به اعمال تغییرات و به کارگیری امکانات و نو آوری های جدید هستند اجازهٔ به روزرسانی به آخرین نسخهٔ نرمافزار را می دهند، و از طرف دیگر افرادی که به هر دلیل علاقه ای به ارتقاء نرمافزار خود ندارند را از اجماع خارج نمی کنند یا آن ها را در معرض خطر قرار نمی دهند.

بهروزرسانی به روش سافت فورک را می توان به تعویض لامپهای رشتهای با LED تشبیه کرد.

لامپهای LED برتریهای زیادی نسبت به لامپهای رشتهای دارند، با این حال می توان آنها را در سرپیچهای قدیمی لامپهای رشتهای پیچاند و از آنها استفاده کرد. بنابراین ارتقاء لامپهای موجود در منزل موجب بلااستفاده شدن لامپهای رشتهای نخواهد شد.

با توجه به مزایای به کارگیری روش سافت فورک در محافظت توامان از اجماع و انعطاف پذیری شبکهٔ بیت کوین، توسعه دهندگان پروتکل بیت کوین در حین طراحی و اجرای تغییرات و قابلیت های جدید همواره تلاش می کنند تا این به روزرسانی ها از روش سازگار با قوانین گذشته اعمال شود تا کاربران مجبور به پذیرش قوانین جدید نباشند.

Store of Value (SoV)

ابزار ذخيرة ارزش

یک داراییِ بدون استهلاک است که ارزش خود را در گذر زمان حفظ می کند. می توان یک ابزار حفظ ارزش را بدون نگرانی از کاهش ارزش در طول زمان ذخیره، و در زمان مقتضی با دیگران معامله کرد. یک دارایی یا یک واحد پولی (ارز) برای قرار گرفتن در زمرهٔ ابزارهای حفظ ارزش باید قادر به حفظ یا افزایش ارزش خود در طول زمان باشد.

بیت کوین از زمان پیدایش خود توانسته برتری خود را نسبت به ابزارهای ذخیرهٔ ارزش دیگر مثل طلا و اوراق قرضه اثبات کند. توانایی بیت کوین در حفظ ارزش خود نسبت به پول فیات، سرمایه گذاران حقیقی و حقوقی زیادی را خصوصا در سالهای اخیر برای سرمایه گذاری روی این دارایی نوظهور ترغیب کرده است.

حملة سيبيل

به مورد هدف قرار گرفتن یک شبکهٔ همتا-به-همتا توسط نودهایی که همگی توسط یک شخص یا نهاد واحد کنترل میشوند حملهٔ سیبیل گفته میشود. این نودهای خراب کار تلاش می کنند تا یک اکثریت غالب در شبکه تشکیل دهند و دادههای نادرستی به نودهایی که مورد حمله قرار گرفتهاند ارسال کنند. به عنوان مثال، فروشندهای را در نظر بگیرید که نظرات انتقادی و نقاط ضعف دروغینی

را برای محصولات رقبای خود و به منظور فریب مشتریان یک فروشگاه اینترنتی ثبت می کند.

لكه دار

اصطلاحی است که شرکتهای تجزیه و تحلیل (پایش) زنجیره برای توصیف کوینهایی به کار میبرند که ممکن است قبول کردن آنها با توجه به ملاحظات قانونی کشورها و شرکتهای مالی مختلف برای پذیرندهٔ آنها مخاطراتی در پی داشته باشد. یک خروجی خرجنشده (کوین) یا یک آدرس بیت کوین ممکن است در لیست تحریمهای مالی یک کشور وارد شود یا با برخی از اقدامهای غیرقانونی که در گذشته رخ داده ارتباط داشته باشد.

تمیز دادن کوینهای مختلف در شبکهٔ بیت کوین و لکه دار محسوب کردن برخی از آنها اثرات مخربی روی کارکرد پولی بیت کوین خواهد داشت زیرا بیت کوین به عنوان یک پول می بایست از ویژگی فانجیبل بودن (تعویض پذیری) برخوردار باشد. تعویض پذیری یعنی همهٔ کوینها در شبکه بیت کوین با یکدیگر برابر هستند و هیچ تفاوتی بین آنها وجود ندارد.

تشخیص کوینهای لکه دار بر اساس ترفندها (الگوریتم)هایی صورت می پذیرد که شرکتهای تجزیه و تحلیل (پایش) زنجیره به کار می گیرند، اما هیچگونه تضمینی برای قطعی بودن آنها وجود ندارد. برای مقابله با این ترفندها روشهایی وجود دارند که می توان از آنها به کوین جوین و پرداخت تعاملی (پی جوین) اشاره کرد.

تىبى تىسى (بيت كوين تستنت)

tBTC

مخفف بیت کوینِ شبکهٔ تست است. شبکهٔ تست بیت کوین به صورت موازی با شبکهٔ اصلی بیت کوین راه اندازی شده و کوین های آن هیچ گونه ارزش پولی ندارند و فقط به منظور تست و توسعهٔ پروتکل و نرم افزارهای مرتبط با بیت کوین مورد استفاده قرار می گیرند.

شبکهٔ تست

شبکهٔ تست بیت کوین، یک زنجیره جدا از زنجیرهٔ اصلی بیت کوین است که به موازات شبکهٔ اصلی بیت کوین راهاندازی شده است. قوانین اجماع این شبکه بجز در چند مورد عیناً با قوانین شبکهٔ اصلی بیت کوین مورد استفاده قرار بیت کوین مورد استفاده قرار می گیرد.

شبکهٔ تست بیت کوین از شبکهٔ اصلی بیت کوین کاملاً جدا است و کوینهای آن ارزش مالی ندارند. این شبکه به منظور کمک به توسعه دهندگان بیت کوین راه اندازی شده است، زیرا به آنها اجازه می دهد تا ایده های خود را بدون در معرض خطر قرار دادن بیت کوین های خود و پرداخت کارمزد شبکه، مورد آزمایش و تست قرار دهند.

با توجه به اینکه کوینهای این زنجیره هیچ گونه ارزش مالی ندارند، عدد <u>سختی</u> که معیار اندازه گیری دشواری ساختن یک بلاک است در این شبکه روی عدد بسیار پایینی تنظیم شده است، بنابراین بلاکها سریع تر و بدون نیاز به صرف انرژی در شبکه تولید می شوند.

Time Preference

ترجيحات زماني

ترجیحات زمانی به اولویتهای افراد برای تصاحب چیزی در کوتاه ترین زمان ممکن یا صبر برای به دست آوردن آن در آینده اشاره دارد. ترجیحات زمانی بالا بیانگر این است که فرد قصد دارد در کوتاه ترین زمان آن چیز موردنظر را به دست آورد. فردی که برای به دست آوردن یک کالا ترجیحات زمانی بالایی دارد اما پول کافی برای خرید آن پس انداز نکرده، راهی جز قرض گرفتن پول نخواهد داشت.

استفاده از پولی که قادر به حفظ ارزش خود در طول زمان نیست، افراد را مجبور می کند که در همهٔ جوانب زندگی در تصمیماتشان بیشتر حال را در نظر بگیرند و کمتر به آینده بیاندیشند و با توجه به ترجیحات زمانی بالایی که دارند پول خود را پسانداز نکنند.

یک <u>تراکنش</u> بیت کوین را می توان با به کار گیری از قفل های زمانی به گونهای ساخت که صاحب خروجی تراکنش (کوین) نتواند آن را قبل از سپری شدن یک زمان مشخص خرج کند. پارامتر زمان در یک قفل زمانی را می توان هم از روش مشخص کردن شمارهٔ بلاک در طول زنجیره، و هم به صورت تاریخی که در قالب زماننمای یونیکس تعریف شده، تعیین کرد.

در تراکنشهای بیت کوین یک قسمت اختصاصی برای تعیین قفلهای زمانی تعبیه شده است. با این حال، اکثر تراکنشها از این قابلیت استفاده نمی کنند. قفلهای زمانی برای ایجاد تراکنشهای مخصوصی که کانالهای پرداخت شبکهٔ لایتنینگ بر پایهٔ آنها کار می کند، کاربرد مهمی دارند.

metwork for Network

شبکهٔ مسیریابیِ پیازی (تور) یک پروتکل غیرمتمرکز و مقاوم در مقابل سانسور است. این شبکه به کاربران خود این امکان را میدهد که به صورت خصوصی در فضای اینترنت با یکدیگر تعامل برقرار کنند.

تور در طیف گستردهای از فعالیتهای قانونی و غیرقانونی مورد استفاده قرار می گیرد. ادوارد اسنودن برای افشای برنامهٔ جاسوسی آژانس امنیت ملی ایالات متحده از شبکهٔ تور استفاده کرد. همچنین راس اولبریشت برای راهاندازی بازار سیاه جادهٔ ابریشم شبکهٔ تور را به خدمت گرفت. کالاها و خدمات غیرقانونی این سایت در ازای پرداخت بیت کوین به کاربران و مشتریان این سایت ارائه می شد.

استفاده از شبکهٔ تور برای اجرای نود شخصی روی شبکهٔ بیت کوین یا لایتنینگ نیز موجب حفظ حریم خصوصی مالی صاحبان این نودهای شخصی خواهد شد. شبکهٔ تور نیز مانند سایر شبکههای غیرمتمر کز از جمله بیت کوین از نودها (گره)هایی تشکیل شده که در یک شبکهٔ همتا-به-همتا با یکدیگر ارتباط دارند و محتوای موردنظر کاربران را برای آنها فراهم می کنند. تفاوت شبکهٔ تور با شبکهٔ اینترنت این است که کاربران محتوای وبسایت موردنظرشان را از طریق نودهای واسطهای

که در مسیر ارتباط قرار می گیرند دریافت می کنند و بهصورت مستقیم به وبسایت موردنظر وصل نمی شوند. این موضوع باعث حفظ حریم خصوصی کاربران شبکهٔ تور می شود.

به عنوان مثال، فرض کنیم آیدا بخواهد از طریق شبکهٔ تور به سایت گوگل دسترسی پیدا کند. در قدم اول او درخواست رمزنگاری شدهٔ خود را به یکی از نودهای حاضر در شبکهٔ تور که اینجا به آن نود (الف) می گوییم، ارسال می کند. نود (الف) امکان خواندن محتوای درخواست آیدا را ندارد اما می داند که این درخواست را باید برای نود (ب) ارسال کند. نود (ب) درخواست آیدا را رمزگشایی می کند و آن را به سایت گوگل ارسال می کند و پس از دریافت نتیجه، آن را برای نود (الف) ارسال می کند و در نهایت آیدا سایت گوگل را از نود (الف) دریافت و پس از رمزگشایی بر روی مرورگر خود مشاهده می کند.

کاربران به منظور استفاده از شبکهٔ تور می بایست مرورگر این شبکه را که در سایت این پروژه قابل دریافت است بر روی کامپیوتر خود نصب کنند. استفاده از شبکهٔ تور پردردسرتر از شبکهٔ اینترنت است اما قادر است تا حدودی از حریم خصوصی کاربران محافظت کند.

صاحب نظران حوزهٔ حریم خصوصی همانطور که بر استفاده از شبکهٔ تور تأکید دارند، همواره به امکانات و توان دولتها و شرکتهای جاسوسی برای شناسایی و کشف هویت کاربران تور اشاره، و به آنها گوشزد می کنند که صرف استفاده از شبکهٔ تور موجب حفظ حریم خصوصی کاربران نخواهد شد.

تراکنش

وظیفهٔ ثبت نقل و انتقال بیت کوین در شبکه بر عهدهٔ تراکنشهایی است که در بلاکهای زنجیرهٔ بیت کوین، از بیت کوین ثبت و بایگانی می شوند. اکثر کاربران برای دریافت و ارسال تراکنشهای بیت کوین، از یک کیف پول استفاده می کنند. کیف پولها تمام کارهای فنی لازم را در پس زمینه انجام می دهند تا کاربران بتوانند به سادگی هر مقدار بیت کوین را که مایل باشند به آدرس موردنظرشان ارسال کنند.

یک تراکنش پس از ساخته شدن، به شبکهٔ بیت کوین ارسال می شود و از راه دست به دست شدن در شبکهٔ همتابه –همتای بیت کوین به نود (گره)ها می رسد. نودها این تراکنش را تا زمانی که ماینرها آن را به یک بلاک اضافه کنند، در استخر تراکنش های تأیید نشده (ممپول) نگهداری می کنند. وضعیت این تراکنش تا زمانی که در ممپول نودها قرار داشته باشد «در انتظار تأیید» است اما به محض وارد شدن به یک بلاک و ثبت شدن در زنجیرهٔ بلاک به «تاییدشده» تغییر وضعیت می دهد. فروشندگان برای اطمینان از غیرقابل بازگشت بودن یک تراکنش، کالاهای گران قیمت را معمولاً پس از ۶ تأییدیه تراکنش به خریدار تحویل می دهند.

یک تراکنش از سه بخش اصلی تشکیل شده است: ورودی(ها)، خروجی(ها)، و امضا(ها). ورودیها، صرفاً خروجیهای خرجنشدهای (کوین) هستند که پرداخت کننده از مجموعهٔ کوینهایی که در کیف پول خود در اختیار دارد انتخاب می کند. خروجیها مقدار مشخصی بیت کوین را به یک آدرس مورد نظر ارسال، و از این طریق خروجیهای خرجنشده (کوینهای) جدیدی میسازند. یک تراکنش می تواند شامل هر تعداد ورودی و خروجی باشد. آخرین چیزی که یک تراکنش معتبر به آن نیاز دارد، بخش امضا است. پرداخت کنندهٔ بیت کوین برای اثبات مالکیت ورودیهایی که قصد خرج کردن آنها را دارد، می بایست تراکنش را امضا کند. این امضا با استفاده از کلید خصوصی پرداخت کننده ساخته می شود.

به عنوان مثال بیایید فرض کنیم آیدا یک خروجی خرجنشده (کوین) به مقدار ۱ بیت کوین دارد و میخواهد ۲.۴ آن را برای بابک ارسال کند. بنابراین او از این کوین ۱ بیت کوینی به عنوان ورودی تراکنش استفاده، و دو خروجی میسازد که اولی ۲.۴ بیت کوین به بابک پرداخت می کند و دومی ۵.۹ بیت کوین را به عنوان باقی پول به کیف پول خودش برگشت می زند. این نکته قابل ذکر است که برای پرداخت کارمزد تراکنش نیازی به ایجاد یک خروجی مجزا نیست و این مقدار صرفاً با کم کردن مجموع خروجی از مجموع ورودی توسط ماینرها محاسبه می شود.

در آخر، آیدا با استفاده از کلید خصوصی مرتبط با خروجی خرجنشده (کوین) ۱ بیت کوینیِ مورد نظر، تراکنش را امضا می کند. هنگامی که این تراکنش توسط ماینرها به زنجیرهٔ بلاک بیت کوین اضافه شود، خروجی خرجنشده (کوین) ۱ بیت کوینیِ ورودی تراکنش از بین میرود و دو خروجی خرج نشده (کوین) جدید با مقادیر ۲.۴ و ۰.۵۹ ایجاد می شوند که اولی متعلق به بابک، و دومی

شناسهٔ تراکنش

شناسهٔ تراکنش رشته ای از حروف و اعداد است که می توان با در اختیار داشتن آن یک تراکنش موردنظر را در بلاک اکسپلورر زنجیرهٔ بیت کوین پیدا کرد. شناسهٔ تراکنش از دوبار هش کردن دادهٔ یک تراکنش به دست می آید.

در زمان ایجاد امضای یک تراکنش، یکی از دادههایی که امضا میشود در واقع همین شناسهٔ تراکنش است. زیرا شناسهٔ تراکنش با کوچکترین تغییر در تراکنش تغییر خواهد کرد و امضا نیز به تبع آن نامعتبر خواهد شد.

در گذشته و قبل از اعمال سافت فورک سگویت، تغییر امضا و به تبع آن تغییر شناسهٔ تراکنشها موجب نامعتبر شدن تراکنشها نمی شد. این مشکل با نام مشکل تغییر پذیری تراکنشهای بیت کوین شناخته می شود و با اعمال سافت فورک سگویت به کلی برای تراکنشهای سگویتی برطرف شد.

Unit of Account

واحد حسابداری، واحد استانداردی است که بر مبنای یک پول برگزیده می شود و سرمایه گذاران، اقتصاددانان، و حسابداران از آن برای اندازه گیری ارزش استفاده می کنند. واحد حسابداری یک معیار عمومی برای اندازه گیری ارزش کالاهای مختلف است. به عنوان مثال، همانطور که معیار جهانی برای اندازه گیری طول (در سیستم متریک) متر است، سیستم مالی بین المللی نیز در حال حاضر برای اندازه گیری ارزش کالاها و خدمات از واحد دلار استفاده می کند.

انتخاب دلار ایالات متحده به عنوان واحد جهانی سنجش ارزش کالاها و خدمات ریشه در کنفرانس بر تون وودز دارد که در سال ۱۹۴۴ میلادی و پس از پایان جنگ جهانی دوم در ایالات متحده آمریکا برگزار شد. ایالات متحده که بعد از جنگ جهانی دوم قصد داشت با اجرای طرح مارشال به بازسازی اروپای ویران شده در جنگ کمک کند، نسبت به اروپاییها دست بالاتری داشت و قاعدتا از بهرهبرداری از کنفرانس بر تون وودز به منظور تبدیل شدن به یک ابرقدرت جهانی دریغ نمی کرد. از نتایج این کنفرانس به طور خاص می توان به تأسیس صندوق بین المللی پول IMF اشاره کرد که قدرت زیادی را به ایالات متحده و اعتبار بالقوهٔ فراوانی را به کشورهای توسعه یافته هدیه می کرد. صندوق بین المللی پول به دلار آمریکا بر تری خاصی می داد تا این کشور در آینده به خاطر بدهی های بین المللی به بن بست اقتصادی کشیده نشود.

نمایندگان ۴۴ کشور حاضر در این کنفرانس با یکدیگر توافق کردند که واحد حسابداری بینالمللی بر پایهٔ دلار آمریکا قرار بگیرد و ارزش دلار نیز بر اساس طلا محاسبه شود که در آن ارزش هر اونس طلا ۳۵ دلار تعیین شده بود. انتخاب دلار ایالات متحده به عنوان واحد حسابداری بینالمللی موجب سوءاستفادهٔ این کشور از سیستم برتون وودز و خلق افسار گسیختهٔ دلار شد تا جایی که ایالات متحده با معضل عرضهٔ بیش از اندازهٔ دلار مواجه شد و در نهایت ریچارد نیکسون ریاست جمهوری وقت ایالات متحده در آگوست سال ۱۹۷۱ میلادی در نطقی تلویزیونی اعلام کرد که نرخ

Unix Timestamp

برچسب زمانی یونیکس

برچسب زمانیِ یونیکس عددی است که تعداد ثانیههای سپری شده از تاریخ ۱ ژانویه سال ۱۹۷۰ میلادی (به وقت گرینویچ) را نشان می دهد. این عدد یک استاندارد دیجیتال برای تعیین یک زمان دقیق و جهانی است. زمان ساخته شدن بلاکها در زنجیرهٔ بیت کوین با استفاده از برچسب زمانی یونیکس تعیین می شود و توسط نود (گره)ها مورد بررسی قرار می گیرد تا از ترتیب زمانی صحیح بلاکها اطمینان پیدا کنند. زماننمای یونیکس همچنین در ایجاد قفلهای زمانی که در تراکنشهای بیت کوین تعریف می شوند، کاربرد دارند.

User-Activated Soft Fork (UASF)

اعمال سافت فورک توسط کاربران (یوای اساف)

روشی برای ارتقاء قوانین اجماع شبکهٔ بیت کوین از طریق اعمال یک سافت فورک است. در این روش تاریخ اعمال قوانین جدید برخلاف روش اعمال سافت فورک توسط ماینرها، توسط نود (گره)های شبکه که معمولاً به اصطلاح اکثریت اقتصادی شناخته می شوند تعیین می شود. اکثریت اقتصادی به پذیرندگان بیت کوین گفته می شود که برای تشخیص اصالت بیت کوین های دریافت شدهٔ شخصی یا کسب و کار خود، یک نود (گره) اختصاصی راهاندازی کردهاند.

موضوع یوای اس اف در جامعهٔ کاربران بیت کوین عموماً با وقایعی که در سال ۲۰۱۷ و در جریان فعال سازی سافت فورک سگویت رخ داد پیوند خورده است. در فوریهٔ سال ۲۰۱۷ پس از گذشت سه ماه از انتشار سگویت، فردی که با نام مستعار شاولین فرای شناخته می شد پیشنهادی را مطرح کرد. او معتقد بود روش اعمال سافت فورک توسط ماینرها که برای اجرای سافت فورک ها به کار گرفته می شود، به هیچ عنوان به معنی رأی گیری از ماینرها نیست. او برای حل مشکل مخالفت ماینرها با اجرای سافت فورک سگویت، روش فعال سازی اعمال سافت فورک توسط کاربران را پیشنهاد کرد که موجب واکنش های موافق و مخالف بسیاری در جامعهٔ بیت کوین شد.

یکی از منابعی که مطالعهٔ آن برای درک پیچیدگیهای حکمرانی در شبکههای غیرمتمرکز مانند شبکهٔ بیت کوین مفید است، تاریخچهٔ فعالسازی سافت فورک سگویت و مناقشهٔ سایز بلاک است که در طول سالهای ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ در جریان بود.

مجموعة خروجيهاى خرجنشده

UTXO Set

لیست همهٔ خروجیهای خرجنشدهٔ شبکهٔ بیت کوین است و هر نود حاضر در <u>شبکهٔ همتا به همتای</u> بیت کوین یک نسخه یکسان از آن را در اختیار دارد. مجموع مقادیر بیت کوینهای موجود در هریک از خروجیهای این لیست، کل عرضهٔ بیت کوین را در زمان محاسبه مشخص می کند.

هریک از نود (گره)ها پس از دریافت و اعتبارسنجی یک بلاک جدید از شبکهٔ بیت کوین، این مجموعه را بر اساس اطلاعات موجود در تراکنشهای بلاک جدید بهروزرسانی می کنند. به این صورت که خروجیهای خرجنشدهای که در ورودی <u>تراکنشها</u> خرج شدهاند را از لیست حذف، و خروجیهای خرجنشدهٔ جدید را به لیست اضافه می کنند.

نود (گره)های شبکهٔ همتا-به-همتای بیت کوین برای مشخص شدن خروجیهای خرجنشدهٔ معتبر و جلوگیری از خرج کردن دوبارهٔ یک کوین میبایست لیست همهٔ خروجیهای خرجنشده را ذخیره و با دریافت هر بلاک جدید آن را بهروزرسانی کنند. از مهم ترین ویژگیهای بیت کوین به عنوان یک پول این است که هرکس می تواند با اجرای نرمافزار بیت کوین روی یک کامپیوتر معمولی تعداد کل بیت کوینهای تولید شده را شخصاً محاسبه کند و برای این کار نیازی به اعتماد به فرد یا نهاد خاصی نیست.

کیف پول

نرمافزاری برای تولید و ذخیرهٔ کلیدهای خصوصی و عمومی است و کاربران از آن برای دریافت و ارسال بیت کوین به دیگران استفاده می کنند. یک کیف پول ممکن است یک اپلیکیشن موبایل، اپلیکیشن دسکتاپ، یا یک وسیلهٔ سخت افزاری باشد. بنابراین کیف پول یک اصطلاح عمومی است که شامل طیف گسترده ای از نرم افزارها و سخت افزارها می شود، در حالی که هر کدام از آنها کاربردها و ویژگی های متنوعی از منظر امنیت و حریم خصوصی دارند.

کیف پولها پیچیدگیهای کار با بیت کوین و رمزنگاری را از چشم کاربرانشان پنهان، و امکان دریافت و ارسال بیت کوین را برای کاربرانشان از طریق تولید آدرسهای جدید و تراکنشهای بیت کوین فراهم می کنند. کیف پولها بسته به نوعشان قادرند مقدار موجودی، سابقهٔ تراکنشها، و آدرسهای تولید شده را به کاربران نشان دهند، از کلیدهای خصوصی آنها نگهداری کنند، یا با به کارگیری از دوربین و کُدهای کیو آر و تراکنشهایی که امضای آنها ناقص است یک تراکنش چند امضایی بیت کوین بسازند.

کاربران باید در انتخاب کیف پول بیت کوین خود وسواس کافی به خرج دهند و کیف پولی را انتخاب کنند که امن، و دارای قابلیتهایی برای حفظ حریم خصوصی آنها باشد. همچنین یک کیف پول بیت کوین باید امکان پشتیبان گیری از کلید خصوصی را برای کاربران خود فراهم کند که معمولاً این کار از طریق کلمات بازیابی (یادآوری) انجام می شود.

Watch-Only Wallet

كيف پول ناظر

یک اصطلاح برای توصیف کیف پولهایی است که کلیدهای خصوصی تحت هیچ شرایطی در آنها ذخیره نمی شود و به همین دلیل قابلیت امضای تراکنشها و ارسال بیت کوین در آنها وجود ندارد.

این کیف پولها فقط کلیدهای عمومی را در اختیار دارند و می توانند موجودی کاربران را به آنها نشان دهند و بهمنظور دریافت بیت کوین برای آنها آدرسهای جدید تولید کنند.

کیف پولهای ناظر برای نگهداری امن از کلیدهای خصوصی بیت کوین از طریق راهاندازی کلداستوریج کاربرد دارند. آنها با به کارگیری از دوربین و کُدهای کیو آر و تراکنشهایی که امضای آنها ناقص است موجب تسهیل ایجاد و امضای تراکنشهای ارسال بیت کوین می شوند. آنها علاوه بر این قادرند سابقهٔ تراکنشها و موجودی لحظهای را نمایش دهند و با تولید آدرسهای جدید امکان دریافت بیت کوین را برای کاربرانشان فراهم کنند.

وایت پیپِر

مقالهای است که نویسنده با انتشار آن، ایده یا موضوع جدیدی را برای بحث و تبادلنظر معرفی می کند. ایدهٔ ایجاد یک «سیستم پول نقد الکترونیکی» که «استفاده از آن به اعتماد هیچ شخص یا نهادی نیاز ندارد» در وایت پیپر بیت کوین و در ۹ صفحه شرح داده شده است. ساتوشی ناکاموتو وایت پیپر بیت کوین را در تاریخ ۳۱ اکتبر سال ۲۰۰۸ در یک گروه ایمیلی با نام «لیست ایمیل رمزنگاری» – که به اختصار به آن لیست هم گفته می شود، – منتشر کرد. اعضای این گروه متخصصین علم رمزنگاری و سایفرپانک بودند؛ افرادی که معتقد بودند دستیابی به آزادی فردی با خلق و به کار گیری نرم افزارهایی که موجب حفظ حریم خصوصی می شوند، امکان پذیر است.

نسخهٔ انگلیسی وایت پیپر بیت کوین از آدرس زیر قابل دریافت است:

https://bitcoind.me/blobs/bitcoin.pdf

Extended Public Key (Xpub)

کلید عمومی بسطیافته (اکس پاب)

کلید عمومی بسطیافته (اکسپاب)، یک کلید عمومی بر پایهٔ پیشنهاد بهبود پروتکل (بیپ) شمارهٔ ۲۳ است که برای تولید کلیدهای عمومی (آدرسها) در کیف پولهای سلسلهمراتبی قطعی (اِچدی) بیت کوین به کار گرفته می شود.

با در اختیار داشتن یک کلید عمومی بسطیافته نمی توان <u>کلید خصوصی</u> مربوطه را به دست آورد، بنابراین با افشا شدن آن دارایی شما در خطر نخواهد بود. با این حال، فاش شدن یا دسترسی به کلید عمومی بسطیافته، حریم خصوصی مالی صاحب کیف پول را حتماً به خطر می اندازد زیرا هر کس با در اختیار داشتن آن به سابقهٔ همهٔ <u>تراکنشها</u> و موجودی لحظه ای کیف پول دسترسی خواهد داشت.

کلیدهای عمومی بسطیافته (اکسپاب) برای دریافت مستقیم بیت کوین روی یک <u>کلداستوریح</u> کاربرد دارند و تنها با در اختیار داشتن کلیدعمومی بسطیافته می توان یک <u>کیف پول ناظر</u> ایجاد کرد. کلید عمومی بسط یافته رشته ای طولانی از اعداد و حروف است و کیف پولها برای نمایش آن معمولاً از <u>کُد کیو آر</u> استفاده می کنند.

ویراست اول فرهنگ توصیفی اصطلاحات بیت کوین توسط مترجمین ناشناس و به سرپرستی الف.آزاد گردآوری شده، و بازبینی فنی آن زیر نظر <u>mytechmix</u> انجام پذیرفته است.

لغت نامهٔ شرکت ریور فایننشیال به عنوان مرجع ویراست اول این فرهنگ مورد استفاده قرار گرفته است.

این فرهنگ تحت مجوز «مالکیت عمومی» منتشر شده و بازنشر آن به هرشکل آزاد است.

وبسایت منابع فارسی بیت کوین زمستان ۱۴۰۰

bitcoind.me

منابع فارسى بيتكوين

معرفی کتابها، مقالات، خودآموزها، و بطور کلی منابع آموزشی و کاربردی معتبر حوزه بیت کوین، اقتصاد، و حریم خصوصی که توسط علاقمندان و فعالان جامعه فارسی زبان بیت کوین تالیف یا ترجمه شدهاند